

ÜHISETTEVÕTE VAJAB
Ärijuhti ja raamatupidajat
 (sakaia või inglise keelde oskusega ja väliskaubanduskogemustega)
 Sekkaapilist oskustega **baaridaami**

Teetada
 Paapsoikantor, nõudmisenj
KAI OTS

Ajalehe
 skanneriga

meieett on valmista

Estonian
 Business
 School **EBS**
 Tallinn | Helsinki

Estonian
 Business
 School **EBS**
 Tallinn | Helsinki

Estonian
 Business
 School **EBS**
 Tallinn | Helsinki

Estonian
 Business
 School **EBS**
 Tallinn | Helsinki

Kõikidele loetud on alustanud Estonian Business Schooli!
 1984-1985 aasta lõpus loodi Eesti Põhikooli koostöös

1. Kõikidele loetud on alustanud Estonian Business Schooli!
2. 1984-1985 aasta lõpus loodi Eesti Põhikooli koostöös
3. 1986-1987 aasta lõpus loodi Eesti Põhikooli koostöös
4. 1988-1989 aasta lõpus loodi Eesti Põhikooli koostöös
5. 1990-1991 aasta lõpus loodi Eesti Põhikooli koostöös
6. 1992-1993 aasta lõpus loodi Eesti Põhikooli koostöös
7. 1994-1995 aasta lõpus loodi Eesti Põhikooli koostöös
8. 1996-1997 aasta lõpus loodi Eesti Põhikooli koostöös
9. 1998-1999 aasta lõpus loodi Eesti Põhikooli koostöös
10. 2000-2001 aasta lõpus loodi Eesti Põhikooli koostöös
11. 2002-2003 aasta lõpus loodi Eesti Põhikooli koostöös
12. 2004-2005 aasta lõpus loodi Eesti Põhikooli koostöös
13. 2006-2007 aasta lõpus loodi Eesti Põhikooli koostöös
14. 2008-2009 aasta lõpus loodi Eesti Põhikooli koostöös
15. 2010-2011 aasta lõpus loodi Eesti Põhikooli koostöös
16. 2012-2013 aasta lõpus loodi Eesti Põhikooli koostöös
17. 2014-2015 aasta lõpus loodi Eesti Põhikooli koostöös
18. 2016-2017 aasta lõpus loodi Eesti Põhikooli koostöös
19. 2018-2019 aasta lõpus loodi Eesti Põhikooli koostöös
20. 2020-2021 aasta lõpus loodi Eesti Põhikooli koostöös

EBS | 30 tulevikule pühendatud aastat

Estonian
 Business
 School **EBS**
 Tallinn | Helsinki

Estonian
 Business
 School **EBS**
 Tallinn | Helsinki

Estonian
 Business
 School **EBS**
 Tallinn | Helsinki

ESB | 30

30 tulevikule pühendatud aastat

30 tulevikule pühendatud aastat

“Enne targaks, siis rikkaks.”

Madis Habakuk

Eesti Kõrgema Kommertskooli Tudengileht, 10. november 1995.

Me oleme harjunud tähistama. 30 on tegelikult üks paljudest teetähistest. See ei ole olulisem kui 29. tegutsemisaasta ning 31. aasta tuleb murrangulisem kui varasemad.

EBS-i loomisest saati on vaadatud tulevikku. Aasta oli 1988, maailmavaatelised suunad olid paigas, kui üks mees, Madis, nägi teistmoodi tulevikku. 30 aasta jooksul on EBS iga päev selle teistmoodi tuleviku poole püüelnud. Oluline on see ka praegu, kui räägime olukorrast, kus inimeste ja ühiskonna ootused haridusele on muutumas.

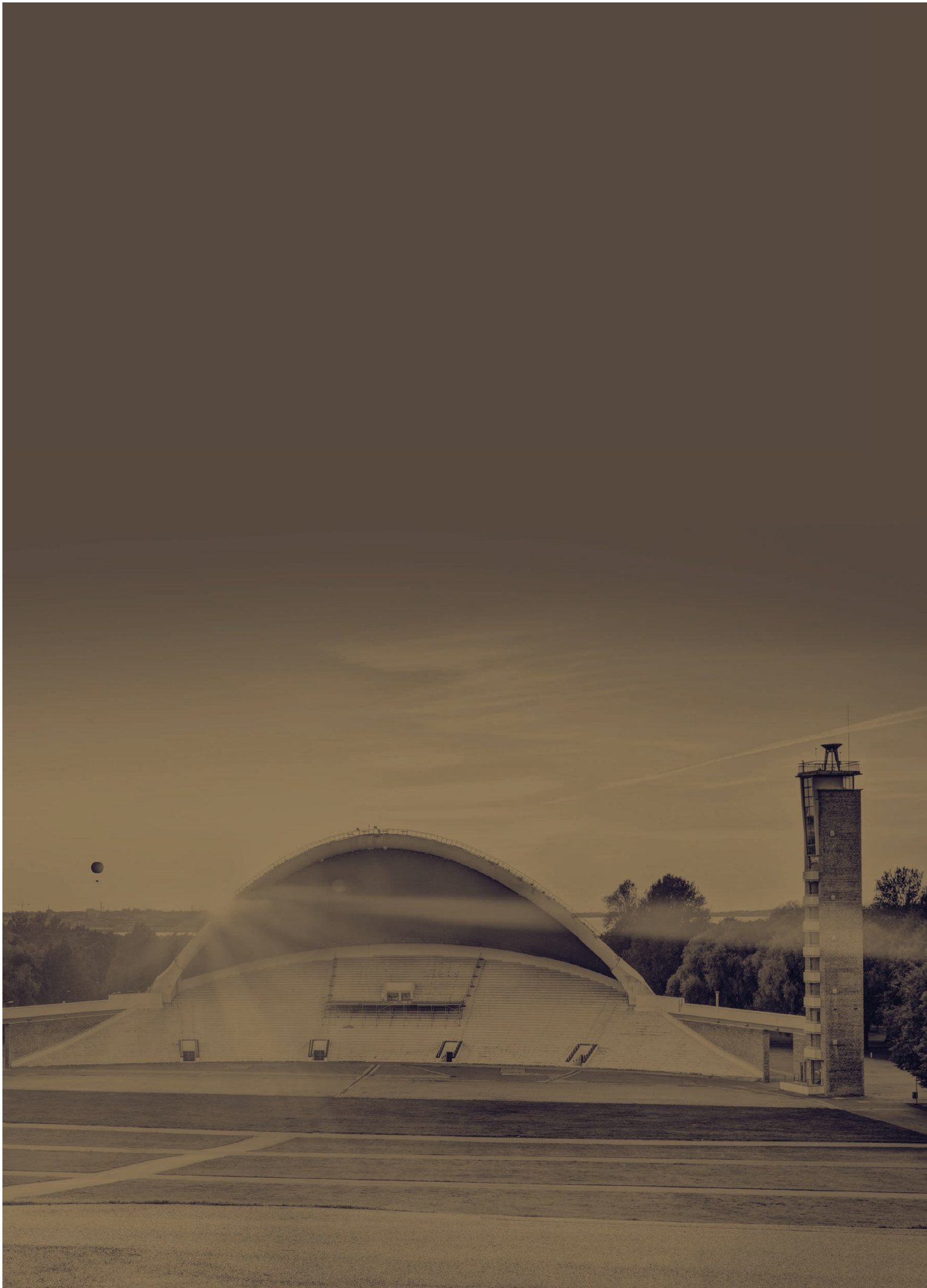
Haridus on ja jääb inimese vundamendiks, millele ehitada tugev karjäär ja elu. Kas aga haridustee lõppemist peab tähistama diplomiga ning kas ei peaks enese arendamine olema igavene?

Estonian Business School

Sisukord

EBS-i sünnilugu	9
Professor tajub ärivõimalust	10
Kaks eestlast ja ameeriklane	11
Nüüdisaegse ärihariduse maaletooja	15
Esimene kursus alustab	17
Esimese lennu edu andis hoogu järgmistele	21
Korralik kasum ja hea maine	24
Esimesed bakalaureused alustavad	27
Raha pole, kriis on majas	29
EBS kolib koduseinte vahelt välja	33
Kursuste korraldajast saab ülikool	37
Äriharidus saarlastele	38
Kes otsustab? Madis otsustab!	39
Ülikoolilitsents käes!	41
Tegelikkus ületas ootusi	42
<i>Money, money, money...</i>	44
Õppekavade arendus – töö, mis ei saa kunagi valmis	48
Pikk teekond teadusülikooliks	50
Välishindamise keeruline kadalipp	51
Tudengifirmad – ettevõtluse liivakast	55
Hariduskontsern on sündinud	61
EBS Juhtimiskoolituse Keskus	62
EBS Gümnaasium	66
Tuleb mõelda maailma laiuselt!	73
Eesti – täiesti metsik maa	74
Saabuvad esimesed välistudengid	75

Erasmusega Euroopasse	76
Õppimine ja töötamine globaalses külas	78
Hiina ja India, siit me tuleme!	80
Lühike katsetus hindudega	85
Haridus, mis sobib rahvusvahelisele tööturule	87
Eestlased lähevad soomlastele äri õpetama	89
Fookus Eestile lähemale	95
EBS – see on kogukond	99
Kes võib saada EBS-i tudengiks?	100
Alles tudeng, aga juba direktor!	103
Sõbralik ja kodune tööandja	107
Vilistlased, kooli edu garantii	115
Vilistlased tegutsevad maailma laiuselt	116
Kontaktid on väärtuslik valuuta	119
Side ülikooliga ei katke	121
Traditsioonid kannavad EBS-i vaimu	123
Kaua kestnud, kaunikesed	123
Mitu korraldajat, üks eesmärk	129
Ajakirjandus, neljas võim	131
Kooskõla laval ja lava taga	132
Vilistlased traditsioone loomas	133
Ihaldusväärne Kuldne Haba	136
Tähtede sõda! Ebsikad ennustavad tulevikku	137
EBS-i vilistlased	155
EBS-i autahvel	156
EBS-i parim tegu	165

EBS-i sünnilugu

ehk Kuidas Eesti esimene erakool alguse sai

1988. See aasta tähistab Eesti ajaloos olulisi sündmusi, mille loetlemiseks kulub tublisti rohkem aega kui ärijuhtimise tudengil makroökonomika eksami sooritamiseks. Laulev revolutsioon, eesti keele riigikeeleks kuulutamine, Eesti NSV suveräänsusdeklaratsiooni vastuvõtmine – need on vaid mõned 1988. aastasse jäävad tähtsündmused.

Eesti hariduselus leidis aga sama aasta jõulukuul aset seik, mis muutustest tulvil ühiskonnas suurt tähelepanu ei pälvinud, kuid mängis hiljem riigi kõrgharidussüsteemi kujundamisel olulist rolli. Nimelt asutas professor Madis Habakuk koos ameeriklase Peter Marshall Fitzgeraldi ja Kanada eestlase Ilmar Martensiga kooperatiivi, mis pidi hakkama Eesti juhtidele äritegemist ja inglise keelt õpetama. Kooperatiivile pandi uhke ingliskeelne nimi – Estonian Business School (EBS) – ning Eesti esimene eraõppeasutus oligi sündinud. Kuid mil moel see raudse eesriide taguses Nõukogude Eestis üldse võimalikuks sai?

Nõukogude Liidus, mis haaras enda alla 1/6 maakerast, oli kolm aastat tagasi võimule saanud Mihhail Gorbatšov. Ta paistis silma mitte ainult oma noorusega – 1985. aastal NLKP peasekretäriks saanud Gorbatšov oli 54-aastane –, vaid ka uuenduslike ideede poolest. Gorbatšovi ideed pidid aina sügavamasse majanduslikku ja sotsiaalsesse kriisi vajunud suurriigi taas pinnale upitama.

Nõukogude elanikud said kuulda uudissõnu, nagu perestroika – maakeeli uutmine – ja glasnost ehk avalikustamine. Lisaks võeti Moskva eestvedamisel luubi alla majanduse reformimine, et seni riigi juhtimisel toimunud plaanimajandusele lisada näpuotsaga turumajanduse elemente. Üks sellistest elementidest oli eraettevõtluse lubamine. See oli suur asi, sest Nõukogude Liidus oli eraettevõtlus seni olnud kriminaalkuritegu.

Eraettevõtete sünnile anti stardipauk 1987. aastal, mil Moskva loal hakkasid aktiivsemad nõukogude inimesed koos lääne investoritega ühisettevõtteid looma. Eestis tehti ühisfirmasid peamiselt koos Soome ja Rootsi partneritega ning 1990. aasta alguseks oli registreeritud üle 80 niisuguse ettevõtte. 1987. aastal hakati Maarjamaal asutama ka esimesi kooperatiive ehk tegelema väikeettevõtlusega. Pilvena kohev suhkruvatt ja magusad vahvlid, videobaarid ja muu ennenägematu tulevad meelde küllap kõigil, kes 1980. aastate lõpus juba kaela kandsid.

Äritegemine, saati siis välismaiste partneritega, nõudis teadmisi, mida Nõukogude Eesti inimestel polnud. Toonases Tartu Riiklikus Ülikoolis (praegu Tartu Ülikool) ja Tallinna Polütehnilises Instituudis (praegu Tallinna Tehnikaülikool) küll õpetati majandusteadust, kuid sotsialismimajanduse tõdede tundmisega polnud tärkava vabaturumajanduse tingimustes midagi peale hakata. Ettevõtlus, finantsid, müük, turundus, väliskaubandus, inglise keel – kõiki neid ja veel paljusid teisi ärijuhtimiseks vajalikke teadmisi tuli kuskilt ammutama hakata.

Professor tajub ärivõimalust

Üks organisatsioonidest, mis tegeles toona juhtide täienduskoolituse ja konsulteerimisega, oli Eesti Majandusjuhtide Instituut. Instituudi rahvamajanduse juhtimise kateedri juhatajana töötas professor Madis Habakuk. Kogenud juhtimiskoolitaja, kes oli saanud töötada ka välismaal, mõistis, et Eestis tekkima hakkav uus ühiskonnakorraldus toob palju uusi võimalusi. Sellega aga kaasneb paratamatult senise süsteemi lagunemine. Olgu näiteks üks kõnekas seik, mida Madis Habakuk on 1987.–1988. aastatest meenutanud: “Ühel päeval tulid nooremteadurid Tamjärv ja Saame (Hannes Tamjärv ja Andres Saame – *toim*), kellest said Hansapanga asutajad, minu juurde ja ütlesid, et nendel on nüüd kooperatiiv. Nii hakkasid kõik midagi tegema ja ka mina pidin hakkama uusi võimalusi otsima.”

Teiseks adus 1988. aastal 50-aastaseks saanud Habakuk hästi, et uutes oludes vajab Eesti spetsialiste, kes tunnevad väliskaubandust ja oskavad inglise keelt – maailma kaubanduskeelt number üks. Habakuk leidis, et küllap on inimesed, kellele sellist täiendõpet pakkuda võiks, väga üle koormatud ning seetõttu tuleks väliskaubandust ja inglise keelt õpetada korraga, ühel ja samal ajal.

Õeldakse, et tõe kriteerium on praktika. Nii korraldaski majandusjuhtide instituut uudse täienduskoolituse testimiseks 1988. aasta kevadel Tallinnas kursuse, kus õpetati inglise keelt ja väliskaubandust. Piritas purjespordikeskuses toimunud kursusele tuli

paarkümmend kuulajat, kes kolme nädala jooksul õppisid peamiselt inglise keelt, kuid ka muid aineid. Madis Habakuke meelest oli kursus üsna kehv nii oma sisulise taseme kui ka korralduse poolest, kuid kuulajate hinnang kursusele oli lausa hiilgav. Järelkult polnud kahtlust: kui sellisele kursusele on turgu, tasub ideega edasi minna.

Kaks eestlast ja ameeriklane

Mõttekaaslased idee elluviimiseks leidis Madis Habakuk mitte Eestist, vaid kaugelt suure lombi tagant. 1987. aastal tutvus Habakuk jõuka Ameerika ärimehega, kelle nimi oli Peter Marshall Fitzgerald. Stanfordi ülikooli lõpetanud Fitzgerald oli suurema osa oma karjäärist töötanud Fordi tehastes. Pärast Fordist lahkumist asutas ta oma ettevõtte Stanford Telecommunications, mis tegeles GPS-tehnoloogia arendamisega. Sealt 49-aastasena varajasele pensionile läinud härra ei tahtnud aga istuda, käed rüpes, vaid tegelda hoopis millegi ambitsioonikamaga: parandada suhteid Nõukogude Liidu ja Ameerika Ühendriikide vahel. Kust aga suure eesmärgi elluviimist alustada?

Ameeriklase lähim kontakt Nõukogude Liiduga oli Soome, kus elas tema tuttav Hannu Linnainmaa. Too omakorda tundis Madis Habakukke ning soovitas Fitzgeraldil tema poole pöörduda. Nii ameeriklane tegigi ja saabus Tallinna Habakukega kohtuma. Õhtusöök pealinna tippkohas Viru varietees venis märkamatult hommikusse ning selleks ajaks olid Habakuk ja Fitzgerald sõpradeks saanud.

Teine EBS-i sünniloos tähtsat rolli mänginud härrasmees Ilmar Martens oli Eestis sündinud, kuid siit lahkunud ja elas Kanadas. Huvi oma sünnimaa vastu polnud Martensil aastakümnetega väibunud ning ta jälgis hoolega Eestis aset leidvaid sündmusi. Ilmar Martensi ja Madis Habakuke viis kokku viimase kirjutatud kiri ühele Rootsis ilmunud eestikeelsele ajalehele. 1988. aasta kevadel ajalehele saadetud kirjas seisis palve väliseestlastele: palun toetage kodueestlaste 50-aastase ärialase haridusaugu likvideerimist. Sellele üleskutsele vastaski Ilmar Martens. Nii algas Martensi ja Habakuke kirjavahetus, mis tipnes kohtumisega Eestis, kus oldi koos umbes nädala. "Fantastiline inimene!" on Madis Habakuk Ilmar Martensit hiljem meenutanud, sest too puistas ideid nagu varrukast. Martensi lennukatest ideedest sai Madis Habakuke mõttelend samuti hoogu juurde ning jälle oli üks samm ärikooli loomisele lähemale astunud.

Üsna varsti kutsus Marshall Fitzgerald Madis Habakuke kolmeks nädalaks Ameerikasse külla. Washingtonist liiguti edasi Californiasse,

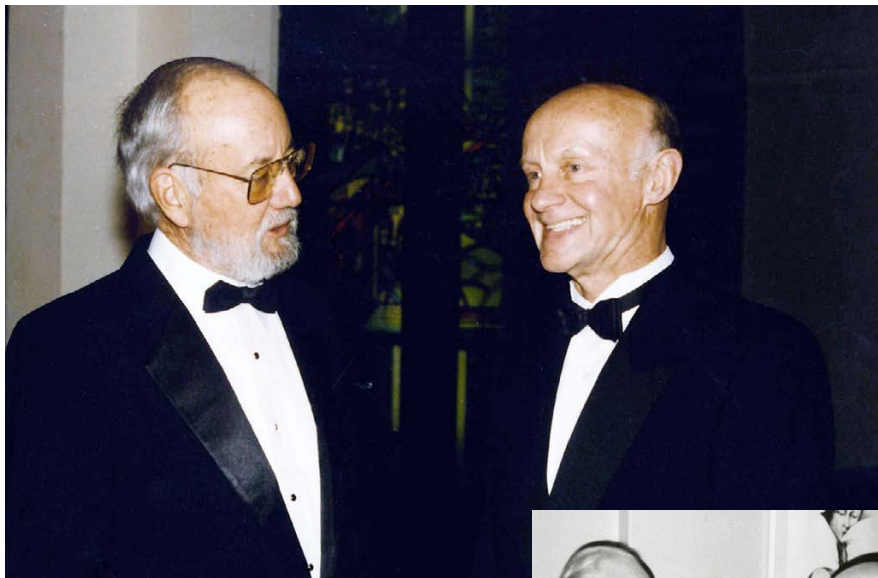
Madis Habakuk.

Ilmar Martens.

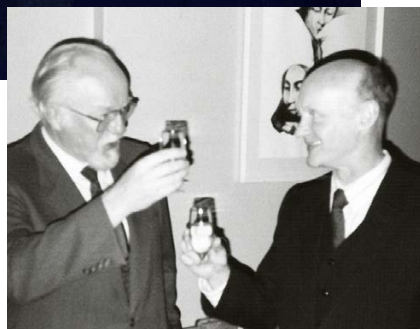

Marshall Fitzgerald.

Marshall Fitzgerald ja Madis Habakuk.

*Yorki ülikooli professor Rein Peterson (vasakul)
aitas EBS-i loomisele kaasa.*

kus Madis Habakuk pidas loengud Santa Clara ja Stanfordini ülikoolis. Tema loengud võeti suure huviga vastu. Mõnda aega elas Madis Habakuk ka Marshall Fitzgeraldi mägedes asuvas rantšos ning seal sai Estonian Business Schooli rajamise idee juba konkreetsemad piirjooned.

Samal ajal oli Ilmar Martens asunud Eesti ärimeeste Torontosse õppima saatmise teemal läbi rääkima mitme õppejõuga, sealhulgas väliseestlase Rein Petersoniga, kes oli Yorki ülikooli ettevõtluse professor. Asja lähemaks arutamiseks said New Yorgis kokku kolm meest: Martens, Habakuk ja Peterson. Martensi New Yorgi korteris töötati kolme ööpäeva jooksul välja Estonian Business Schooli alusdokumendid ning pandi paika põhimõtted.

Äriidee oli lühidalt järgmine: pakkuda aastapikkust kursust, kus saab omandada moodsad majandusteadmised ja lisaks õppida intensiivselt inglise keelt. Esimesed kuus

Eesti tööturul otsiti inglise keelt oskavaid ja väliskaubandust tundvaid töötajaid. Töökuulutus 1989. aasta Eesti Ekspressist.

kuud pidi õppetöö toimuma Eestis ning põhirõhk pandi inglise keele selgekssaamisele. Seejärel plaaniti kursuselased saata kolmeks kuuks Kanadasse või Ameerika Ühendriikidesse, et nood õpiksid seal äritegemist ja tutvuksid kohalike ettevõtetega. Eestisse naastes pidid kursuselased kolme kuuga kirjutama lõputöö. Aastase kursuse sihtrühmana nähti eelkõige Eesti riigiettevõtete juhte, kellelt eeldati varasema kõrghariduse olemasolu. Ja lõpuks – õpingute eest ei maksaks riik, vaid õppijad ise.

Kui Ameerikas saadi plaanid paika ja Madis Habakuk lõpuks Tallinna tagasi jõudis, võttis ta ühendust juhtimiskonsultant Lembit Saveljeviga. Habakuk palus tal luua kooperatiivi, mille nimeks sai Estonian Business School. Kooperatiivina asutati EBS aga seetõttu, et muid eraettevõtluse vorme 1988. aastal Nõukogude Liidus veel ei tuntud. Umbes kuu aja pärast, detsembri alguses oli Estonian Business Schooli dokumentatsioon kinnitatud, pangaarve avatud ning Eesti esimene eraõppeasutus võis tegutsemist alustada.

Verivärskes kooperatiivis oli lisaks Madis Habakukele täiskohaga töötajaid vähem kui ühel käel sõrmi. Õppekonsultandid Urve Margus ja Piia Sandla tulid Madis Habakukega kaasa majandusjuhtide instituudist ning kandsid kogu organiseerimise põhiraskust. Sekretäritööd tegi Nelly Kolk ja palgal oli ka inglise keele õppejõud Elin Saks. Nendega täiskohal töötajate hulk piirdus. Näiteks raamatupidamisega tegeles Madise abikaasa Marje Habakuk, kelle põhitöökoht oli majandusarengu instituudis. EBS-i esimene peakorter asus aga Habakukkede kodus Kalamajas Valgevase tänaval. Täpsemalt Madise ja Marje poja Mardi toas. Noormees oli parasjagu Klaipeedas, et Vene kroonus aega teenida.

EBS seisab seitsmel sambal

EBS-i loomisel panid asutajad Madis Habakuk, Marshall Fitzgerald ja Ilmar Martens paika kooli toimimise seitse põhimõtet.

1. EBS-ist peab tulema Ameerika *business school*i tüüpi õppeasutus, kus antakse uue aja ülikooliharidust aitamaks kaasa Eesti arengule. Ühendriikide äriharidus on maailmas kõige parem.
2. EBS-ist peab tulema rahvusvaheline õppeasutus ja õppejõud peaksid kohe algusest olema rahvusvahelised.
3. EBS-is peaks kogu õppetöö toimuma inglise keeles.
4. EBS peab spetsialiseeruma ärijuhtimisele ja mitte ennast killustama.
5. EBS-is peab peale õppetöö toimima tugev uurimistöö ja konsultatsioonitegevus ehk nn kolme mäe printsiip.
6. EBS peab olema *graduate school* ehk põhirõhk on magistriprogrammil. Bakalau-reusetaseme saab enamasti kätte riigülikoolidest.
7. EBS peab olema väga tihedalt integreeritud ärimaailmaga.

Väljaanne "Viisteist tulevikule pühendatud aastat", 2003.

Nüüdisaegse ärihariduse maaletooja

Arvestades 1980. aastate lõpu Eesti olusid, olid Madis Habakuk, Ilmar Martens ja Marshall Fitzgerald välja tulnud enneolematu äriideega. Esiteks pakkuda ettevõtlusõpet. Teiseks mitte piirduda klassikaliste loengutega, vaid viia õppurid ettevõtetesse vaatama, kuidas äritegemine päriselt käib. Kolmandaks pidi praktika toimuma mitte Eestis, vaid Ameerika Ühendriikides ja Kanadas, kus hakkamasaamiseks tuli kiiresti inglise keel selgeks õppida. Neljandaks ei maksnud õppetööd kinni mitte riik, vaid õppurid ise – õigemini nende tööandjad. Kursuse hind oli rõögatu – 33 800 rubla. See maksis umbes kümme korda rohkem kui toona aastapikkuse kursuse eest Eestis küsiti. Kuid Madis Habakuk tegi julge otsuse ja pani kursusele kopsaka hinna. Tõsi, alles pärast seda, kui oli tutvunud analoogsete kursustega läänes ja kalkuleerinud programmi atraktiivsust Eesti juhtide seisukohast.

Rein Loik oli 1980. aastate lõpus haridusministri abi ja aastatel 1990–1991 haridusminister ning tänu sellele EBS-i tegemistega hästi kursis. Loik on meenutanud, et EBS-i kontseptsioonil oli rohkem vastaseid kui pooldajaid. EBS-i 15. sünnipäevaks välja antud kogumikus kirjeldab Rein Loik: “Ainsad kohad, kus majandusharidust sai omandada, olid TTÜ ja Tartu Ülikool. Nende õppekavad olid väga akadeemilised ja jäigad. Habakuk tuli välja palju energilisemate õppekavadega, kus leidis ka praktilise väärtusega õppeaineid, näiteks marketing ja juhtimine. Habakuke töö oli põhimõtteline ja läks paljudele korda. Haridusringkondades oldi ikka väga EBS-i idee vastu. Ta pidi oma õppekavade struktuure tugevalt kaitsma. Mäletan, et kui kool loodi, siis Habakuk moodustas grupe ja viis nad läände. Sellest tuli selline maik man, et mis õpetus see on – Habakuk veab nad välismaale nagu turiste ja hiljem võtab raha endale. Madis Habakuk pidi päris tõsiselt tõestama, et see ei ole nii ja praktiline töö on samamoodi õppimine.”

Hoolimata sellest, et haridusringkondades tekitas Habakuke äriidee ärevust, langes see sihtrühma seas viljakale pinnasele. Kursust müüdi individuaalselt ning peagi selgus, et aastapikkusest kursusest huvitatuid jagus. Madis Habakuk on meenutanud, et esimene, kes kursusest teada sai, oli tema endine töökaaslane Eesti Majandusjuhtide Instituudist – Jüri Mõis. Mõis töötas 1988. aastal ETKVL-i transpordikoondises Auto ökonoomikadirektorina. Kui tulevane hansapankur ideest kuulis, mainis ta, et täna ei oska ta veel midagi öelda, kuid räägib oma direktoriga ja homme ütleb, mis see asjast arvab. Homme ütles Jüri Mõis, et direktor tahaks sellele kursusele saata kaks inimest – teda ja Tiit Pahapilli.

Kokku tuli ETKVL-ist EBS-i esimesele kursusele suisa neli inimest. Üks neist, Toomas Abner, toona ETKVL-is juhtival kohal töötanud mees, kuulis EBS-i uudsest kursusest siis, kui käis majandusjuhtide instituudis koolitusel. Osalemishuvi põhjendab Abner lihtsalt: nõudlus ja pakkumine said kokku.

Toomas Abner: “1980. aastate lõpp oli aeg, kui majandusinimesed said väga hästi aru, et tolaeagne majandusmudel enam kaua ei kesta. Selleks, et hakata midagi uut-moodi tegema, oli vaja end koolitada. Mina olin Tartu Riiklikus Ülikoolis majandust

õppinud, aga meile õpetati sotsialismimajanduse põhimõtteid. Sellega kapitalismis kaugele ei sõida, sest täiesti puudusid sellised majanduse kategooriad nagu turg, konkurents, ettevõtlus. Küll aga oli meile õpetatud vähemalt ¼ ulatuses õppekava mahust selliseid "väärt" õppeaineid nagu ajalooline materialism, teaduslik kommunism, sotsialismi poliitökonoomia. Nii et kui kuulsin Habakuke uuest kursusest, tundsin, et see vastab mu vajadustele. Õppemaks oli küll metsikult suur summa, aga oma tööandja ETKVL-i auks pean ütleva, et kokku saadeti kursusele neli inimest."

Veel üks mees, kellele Habakuk kursusest rääkis, oli Marati peadirektor Ants Kapral. Temagi ütles, et tahaks tingimata mõne inimese sellele kursusele saata. Kui Habakuk ütles, et see kursus on kallis, maksab 33 800 rubla, vastas Kapral, et isegi kui maksaks 300 000, saadaks ta ikkagi ühe mehe sellele kursusele. EBS-i kursuse hind oli tõesti soolane: Tallinnas küsiti autoturul 1989. aasta septembris tuttuue VAZ-2109 ehk Žiguli null-ühaksa eest 34 000 rubla, kaks aastat pruugitud masina oleks kätte saanud 22 000 rublaga. Grundigi värviteleri ostmiseks tuli Pika tänava elektroonikapoes välja käia 8500 rubla. Nii et Habakuke kursus võrdus ühe tuttuue auto või nelja välismaise värviteleri hinnaga.

Õpihimulisi jagus aga krõbedast hinnast hoolimata. Toomas Abneri mäletamist mööda tehti kursusele soovijate väljavalimiseks intervjuusid Tõnismäel inseneride majas. Kokku pääses õppima 29 meest-naist, kes polnud enam verinoored, vaid 30–40-aastased juhtimiskogemusega inimesed. Nemad alustasidki 1989. aasta jaanuaris oma üheaastast õppeperioodi grupis, mille nimeks oli IB1 – International Business 1.

EBS-i aastapikkune kursus maksis sama palju kui tuttuus VAZ-2109.

Esimene kursus alustab

1989. aasta jaanuarist maini toimus õppetöö valitsuse residentsis Suurupis. Kuigi hoone oli ruumikas, polnud olud siiski kiita, sest nõukogudeaegne ehituskvaliteet tähendas tuult läbi laskvat maja ja seega talvekuudel üsna jahedaks kipuvad sisetemperatuuri.

Eluolu ja õppetöö kohta mäletab Toomas Abner, et elati kolme-neljakesi tubades ja inglise keelt tuli rääkida mitte ainult tundides, vaid ka vabal ajal – ikka selleks, et keel kiiresti suhu saada. Peamiselt õpitigi Suurupis inglise keelt, aga ka muid õppeaineid. Õppetöö oli üles ehitatud nii, et ühe nädala kuus veetsid kursuselased kõik päevad ja ööd Suurupis.

Kui viibiti Suurupis, algas päev kell 8 hommikusöögiga. Kell 9 toimus hommikune infovahetus. Seal sai rääkida kõikidest probleemidest, mis olid selleks ajaks tekkinud. Edasi algas inglise keele õpe väikestes rühmades. Keskpäeval oli kahetunnine lõuna, mil võis minna metsa jooksuma või jalutama, kuid tingimus oli, et pidi rääkima inglise keelt. Nimetagem seda õppemeetodit näiteks *walking-talking*. Pärast lõunat kella kolmest jätkus õppetöö kuni õhtusöögini ja pärast kehakinnitamist tehti veel rühmatööd. Sellegagi veel ei piirdutud, sest kursuslastel tuli järgmiseks hommikuks valmis saada kodused tööd.

Kuuldused EBS-is toimuvast uuest ja huvitavast kursusest levisid kiiresti. Iga päev tuli juurde uusi huvilisi ja nii oli varsti komplekteeritud järgmine rahvusvahelist ärijuhitumist ehk *international business*'i õppiv grupp nimetusega IB2. Seega oli EBS-is kokku juba 50–60 õppurit. Kuigi mõlemad grupid alustasid peaaegu samal ajal, seisnes IB1 ja IB2 vahe osalejate inglise keele tasemes: IB1-s oli see parem, IB2-s nõrgem. See tähendas, et IB2 sõitis Ameerikasse stažeerima aasta hiljem, et kursuselased jõuaksid vahepeal inglise keele korralikult suhu saada.

Ettevalmistused sõiduks teisele poole ookeani

Sel ajal, kui Suurupis käis elav õppetöö, tegelesid väliseestlane Ilmar Martens, tema abikaasa Ene-Liis Martens ja hulk teisi eestlasi Kanadas nn õppesilla ehk eestlaste Torontosse Yorki ülikooli õppima tuleku ettevalmistamisega. Raha koguti annetuste teel ja kokku saadi suisa 50 000 dollarit. Rein Petersoni eestvedamisel tehti kõigi kursuslastega, kes Kanadasse minema pidid, videointervjuu. See lähetati Kanadasse ja sealsed eestlased said kõigi EBS-i kursuslastega enne tuttavaks, kui neil avanes võimalus silmast silma Kanadas kohtuda.

Maikuu oli käes ja koos sellega lähenes väljasõidupäev Kanadasse ning Ameerika Ühendriikidesse. 29 juhti ookeani taha saata – see oli enneolematu lugu. Pikantsust lisas asjaolu, et Nõukogude Liidust läände pääsenud õnnelikest turistidest oli mõni vahel “ära hüpanud”. Seetõttu kardeti, et võib-olla ei tulegi kõik EBS-i kursuselased Ameerika mandrilt koju tagasi. Madis Habakuk kohtus toonase keskkomitee ideoloogiasekretäri Mikk Titmaga, et arutada grupi koosseisu võimalikke probleeme. Kui

Habakuk oli Titma hiigelsuurest kabinetist väljumis, peatas Titma ta ukse juures ja ütles: "Habakuk, kui mõni juhtub välismaale jääma, ärge siis kartke, midagi hirmsat teiega ei juhtu." Ilmselge toetusavaldus kõrgelt ametnikult! Habakuk väitis, et tema arvates küll mitte keegi välismaale ei jää, kuid Titma leidis, et kindlasti mõni seda ikkagi teeb. Seekord oli õigus Habakukel – kõik Ameerikasse läinud tulid sealt tagasi.

Toetust koges EBS ka Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimehelt Indrek Toomelt. Tema eestvedamisel sai grupp hiljem riigilt rahalist toetust, mis läks kursustele komanderingurahaks.

Oli veel kaks väga olulist küsimust, mis enne väljasõitu tuli lahendada – hankida eestlastele viisad ja lennupiletid. Esimese grupi õppekonsultant Piia Sandla mäletab, et see oli kursustele USA-sse ja Kanadasse saatmisel kõige keerulisem. "Viisadel käisin Venemaal järel. Lennupiletite saamiseks aga veetsin mitmeid päevi Aerofloti piletimüügi kassas Võidu väljakul. Sain seal ühe Aeroflotis töötanud vene prouaga "sõbrannaks" – moosisin teda päris tublisti," muigab Piia Sandla. Sõbrannemiseks oli kasu, Piia Sandla sai lõpuks defitsiitsed lennupiletid kätte. Nüüd olid ettevalmistused tehtud ning 26 kursust last sai alustada pikka teekonda Kanadasse Torontosse ja kolm Ameerika Ühendriikidesse Californiasse.

Kanada ja Ameerika rühmad elasid väga erinevat elu. Kui Kanadas oli kõik vajalik hoolega ette valmistatud ja tudengitel polnud muret ei elamistingimuste ega õppeprogrammiga, siis Californias nii hästi ei läinud. Madis Habakuk on meenutanud, et Ameerika rühm oli piltlikult öeldes langevarjurite dessant, mis visati maha ei tea kus ja ettevalmistused olid võrdlemisi tagasihoidlikud. Õppetöö toimus siiski üsna intensiivselt. Iga päev külastati uut ettevõtet ja tehti selle kohta üldanalüüs. Elamistingimustega olid lood leebelt öeldes ebastabiilsed. Millised just, on meenutanud 1989. aasta kursustlane Jüri Mõis.

Olelusvõitlus Ameerikas

Jüri Mõis, 1989. aasta kursusel osalenu,
käis õppepraktikal Californias

“Kui Kanadas võtsid eestlasi vastu väliseesti akadeemilised ringkonnad, siis Ameerikas oli Habakuk otsinud meie praktikakohtade eest vastutajad ajalehekuulutuse kaudu. Kahjuks polnud leitud inimesed piisavalt adekvaatsed, et ülesandega hakkama saada. Seega kujunes meie Ameerikas viibimine tõeliseks olelusvõitluseks.

Segadused algasid juba lennujaamas. Me lendasime esmalt Moskvast Montréali, kus selgus, et meile oli väljastatud turistiviisa ning sellega Ameerikas õppida polnud võimalik. Meil oli kolme peale kokku 500 dollarit ja sellest ligi pool kulus esimese kümne tunniga ära. Püüdsime ametnikule, kes meid lennukilt maha tõstis, selgitada, et meil ei ole raha ja me ei saa uut viisat osta. “Miks te siis reisite, kui teil raha ei ole? Ärge reisige, kui teil raha ei ole,” vastas ta. Me ei tulnud siis selle peale, et vaene inimene ei reisi lennukiga. Kuidagi õnnestus meil siiski uus viisa saada. Tänu seekordsele probleemile viisadega oli mul ka tulevikus iga kord, kui ma USA-s käisin, kaks tundi piiri peal kindlustatud. See lõppes alles kümne aasta pärast, aastal 1999.

Saime kuidagi kontakti inimesega, kes meid Ameerikas pidi vastu võtma. Kanada ja California ajavahe oli neli tundi, nii et kui me neile kell 8 helistasime, oli seal kell neli. Nad olid parasjagu vihased. Sellest hoolimata ei olnud meil lennujaamas kedagi vastas. Esimese öö veetsime siiski kontaktisiku juures.

Järgmise ööbimiskoha organiseeris meile Madis Habakuk telefoni teel. Selle majutaja juures tekkisid juba järgmised kontaktid ning siis leidis juba järgmine inimene, kes meid oma katuse alla võttis. Ma mäletan täpselt, et selle kolme kuu jooksul vahetasin ma 21 korda elukohta ja ööbisin 14 erinevas kohas. Juhtus ka nii, et õhtul kell kümme me ikka veel ei teadnud, kuhu öömajale saab.

Ameerikas viibimise jooksul tekkis ka kaks tugipunkti. Üks oli Riho Martinsoni kodus, ta oli umbes Pärnu suuruse Foster City linnavolikogu liige. Volikogus oli kokku viis liiget ja koos käis see üle nädala, seega oli tal aega meiega tegeleda. Hea oli kuulda eestikeelseid seletusi Ameerika eluolu kohta. Teiseks kindlaks kohaks, kus peatuda sai, oli ühe itaalia sugemetega perekonna kodu, kus mees oli Vietnami sõja veteran.

Kuu-paari pärast võõrustas meid enda mägede rantšos Marshall Fitzgerald, kes oli nagu tüüpiline ameeriklane, pika valge habemega, ja naeris palju. Ta küsis: “Kuidas teile Ameerika siis siiani meeldib?” – “Muidu on kõik korras, ainult et raha on vähe.” Selle peale naeris Fitzgerald: “Aga te olete elus, siis pole ju midagi hullu.”

Jüri Mõis (vasakul) Ameerikat avastamas.

Raha puudumine oli tõsine probleem. Madis Habakuk saatis küll mingil hetkel raha juurde, kuid sellest jäi ikka väheseks. Õppisime elama väga kokkuhoidlikult – praadisime kartuleid ja jõime limonaade, kuhu oli peale kirjutatud “Ei sisalda ühtegi naturaalselt ainet”. Mingil hetkel saime tööle kastivabrikusse, siis saime ka natuke raha teenida.

Ei saaks siiski öelda, et sellest kogemusest kasu poleks olnud. Mina elasin kümme aastat julgelt Ameerikas nähtu põhjal. Californialased ise tavatsesid öelda: kui tahad näha, kuhu jõuab maailm viie aasta pärast, siis tule Californiasse! Minul isiklikult jäi tänu sellele tegemata palju lollusi, mis hiljem Eestis tehti – näiteks Lollidemaa. Inimesed arvasid, et päris rikas elab 1000 ruutmeetri suuruses majas. Tegelikult see päris nii ei ole.

Me saime osa nende inimeste mõttemaailmast. See on mõtteviis, et oma äri alustada on normaalne. Eestis oli sel ajal levinud arvamus, et korralikud inimesed töötavad ikka riigiettevõttes ja oma ettevõtet ajavad ainult “suulikud”.

Ka panganduses töötamiseks sain sealt tugevalt tuge. Kui Ameerikas pangas käisin, siis ei saanud ma üldse aru: mis riskianalüüs? Suur osa sealsest töökorraldusest jäi mulle alguses arusaamatuks. Kogu NSVL-is oli ju nii, et Moskvast olid kindlaks määratud reeglid, mille järgi laenu sai. Alles siis, kui ma juba kolmandat aastat Hansapanka tegin, sain ma aru, mida ma tegelikult seal nägin ja kui kasulik see on.”

Väljaanne “Viisteist tulevikule pühendatud aastat”, 2003.

Pikisilmi oodatud kodueestlased

Torontosse õppepraktikale sõitnud 26 inimest olid oma Californiasse lähetatud õpingu-kaaslastest tunduvalt paremas olukorras. Ettevalmistustöö nende vastuvõtmiseks oli põhjalik ning Kanada eestlased ootasid kodueestlasi pikisilmi. Ja vastupidi – eestlased olid Kanadasse jõudmise eel samuti ootusärevad.

Madis Habakuk on meenutanud: “Meie lennuk maandus Toronto lennuväljal. Meid võeti seal suurte auavaldustega vastu. Olime pikast lennust vintsutatud, läksime bussi ja hakkasime Toronto Tartu Kolledži maja poole sõitma. Meelde on jäänud üks lause, mille ütles Andres Arrak, tollel ajal Tartu Ülikooli õppejõud: “Alles nüüd ma usun, et olen siin.” Tõenäoliselt väljendas see lause paljude seisukohta, mis näitab, kui raske ja lootusetu oli sel ajal Nõukogude Liidu piirest, vähemalt niisugustel eesmärkidel nagu meie tookordne, välja saada.

Saabumispäeva õhtul pandi meie Kanada grupp istuma Eesti Maja suure saali tribüünile. Mulle anti sõna ja minu kõne koosnes ühest lausest: siin me siis nüüd oleme. Rahvas hakkas plaksutama, paljud hakkasid nutma. Kogu õhkkond oli ülimalt emotsionaalne ja võikski öelda, et kõik, mis toimus esimeste aastate tegevuse ümber, oli ülimalt emotsionaalne.”

Esimese lennu edu andis hoogu järgmistele

Kuuldused Habakuke uudest kursusest levisid kiiresti ning uue grupi kokkupanemine polnud hoolimata kõrge hinnast mingi küsimus: IB2 grupp täitus kiiresti. Nende õppetöö toimus samuti alguses Suurupis nagu IB1 kursustel, kuid praktika Kanadas ja Ameerika Ühendriikides mõnevõrra teisiti. Näiteks Kanada programmi finantseeris suisa Kanada valitsus.

Ameerika Ühendriikides oli praktika juhtimise raskuse enda peale võtnud Riho Martinson, Foster City aselinnapea. 1990. aasta praktika toimus tema ja Marshall Fitzgeraldi juhtimisel. See tähendas, et grupp löödi kaheks: Martinsonil oli nn lõunagrupp San Franciscost lõuna pool Foster Citys, põhjagrupp asus Hillsburgis ja seda kureeris Fitzgerald. Õppe elluviimise eest hoolitses põhjagrupis Peggy Morin, kes oli pisikese konsultatsioonifirma juhataja. See firma tegi esimese kuuajase intensiivprogrammi ka IB1-le.

Samal ajal oli Habakukel õnnestunud sõlmida San Francisco ülikooliga viieaastane leping, mille käigus toimus 1991. ja 1992. aastal üsna suuremahuline ja edukas vahetusprogramm. San Francisco ülikooli McLaren School of Business korraldas EBS-i tudengitele kolmenädalase õppeprogrammi. Riho Martinson ja Marshall Fitzgerald organiseerisid paljude ettevõtete külastusi ning hankisid mitu töökohta ettevõtetes. EBS omakorda võttis Eestis vastu küllalt suure grupi San Francisco ülikooli McLaren School of Businessi magistriõppe tudengeid ja korraldas neile programmi mitte ainult Tallinnas, vaid ka Peterburis ja Moskvast.

Mu ajud said pestud

Toomas Abner, 1989. aasta kursusel osalenu,
käis õppepraktikal Torontos

“Meie Kanadas toimunud õpe oli üles ehitatud Yorki ülikooli programmile. Õppetöö korraldamine ja läbiviimine oli Rein Petersoni õlgadel – tema oli Eesti soost mees, väga tugev juhtimisala õpetaja, kes tegeles meiega väga palju. Ma ei liialda, kui ütlen, et tema oli meie guru.

Petersoni õpetamismeetod oli hästi efektiivne ja maalähedane. Tema loengud olid inglise keeles ning inglise keeles olid ka nn *business case*'id, mis ta meile iga koolipäeva õhtul kätte jagas ja mille pidime järgmiseks hommikuks läbi töötama. Ning häda sellele, kes *business case*'i lugemise ja analüüsimisega õhtul ja öösel polnud tegelenud! Eks sedagi juhtus, sest mõnel õhtul läksime linna peale ja nii see kodutöö tegemata jäi. Kokkuvõttes oli Petersoni õpetamismeetod meie jaoks täiesti uus lähenemine, sest Eestis tollal midagi sellist ei olnud. Petersoni juhtumianalüüside abil saime ärisse n-ö sisse minna, analüüsida juhtumit juuksejuureni välja ja seejärel ideid välja pakkuda kas operatiiv- või strateegiliseks käitumiseks. Ka Madis Habakuk osales Rein Petersoni loengutes ja kuulas hoolega, mida Peterson räägib.

Igal nädalal käisime tutvumas ka mõne Kanada ettevõttega. Eriline hõrgutis oli Toronto börsi külastamine. Toona oli see maailma suuruselt seitsmes börs ning jäi eredalt meelde.

Õppetöö toimus Toronto Tartu Kolledži majas Bloor Streetil ning samas majas ka elasime. Igaühel oli omaette tuba, toa suurus oli 8–9 ruutmeetrit. Minu mäletamist mööda elas ka Madis Habakuk ühes sellises toas, nii et tal olid meiega võrdsed tingimused. Päris tihti kutsusid väliseestlased meid enda kodudesse külla ning võtsid kodueestlasi ka oma suvekodudesse kaasa. Mina õppisin Kanadas näiteks veesuu-
satamise ära ja mängisin esimest korda golfi. Sain sealt pisiku külge ja olen tänaseni kirklik golfimängija. Rahaga tulime ka kenasti välja – eks kokkuhoidlik inimene sai igal pool hakkama.

Kanadas suvepraktikal käinud eestlaste pidulik lõpetamine 1989. aasta augustis.

Kui augustis Eestisse tagasi tulime, õppetöö jätkus. Igaüks pidi valmis kirjutama lõputöö. Mina kirjutasin ETKVL-i restruktureerimisest ja ümberehitamisest Eesti Tarbijate Kooperatiiviks (ETK). Kõrvalepõikena saan öelda, et 1991. aastal toimus ETKVL-i kongress, pool aastat hiljem võeti vastu ETK põhikiri ja taastati endised omandisuhted, mis 1941. aasta natsionaliseerimisega olid ära lõrtsitud. Nii et ETK taastamine oli konkreetne väljund minu üheaastasele õppimisele EBS-is.

Kui tagantjärele hinnata EBS-i kursuse mõju, siis 1989. aastal said mu "ajud pestud" ja seda positiivses mõttes. Olin 32-aastane, õppinud Tartu Ülikooli majandusteaduskonnas ja saanud sealt käsitööskused ettevõtte planeerimise ja raamatupidamise alal, kuid makro- ja mikromajanduslik vaade kapitalismile puudus või baseerus Karl Marxi "õpetusel". Selle tühimiku täitis EBS. Seepärast olen väga õnnelik, et just esimesele kursusele sattusin.

Kindlasti toimus minu maailmavaates suur pööre – just majanduse tundmise ja sellest arusaamise mõttes. Nii et kui Torontost tagasi tulin, hakkasin asju nägema laiemal pilguga ning see aitas peagi iseseisvaks saanud Eestis edukalt edasi elada."

Balkan country of Estonia

EBS-i algusaastatel organiseeritud õppepraktikat USA-s ja Kanadas paneb veelgi enam hindama tõsiasia, et Eestit sellal keegi eriti ei teadnud ja töötasid kaubeldi välja rohkem isiklike tutvuste tasandil. Ometi suudeti kõik õppurid välispraktikale saata. Selleks olid abiks kohalikud mittetulundusorganisatsioonid. Näiteks Rotary klubilt EBS-ile saadetud kirjast võime lugeda:

*A World Community Service project by the Rotary Club of San Jose to share business expertise with young business executives from the **Balkan country of Estonia** for the period of July 1 to August 31, 1991.*

Jaak Roosaare "Tagasivaade ülikooli algusaastatele", Tudengileht, veebruar 2001.

Seega võrreldes esimese kursusega, kes 1989. aastal Californias käis ja pidi mitmesuguseid vintsutusi taluma, oli järgmistel kursustel juba parem põli. Siiski tegid ka edaspidi Eestist suure lombi taha õppima läinud kursuselased valuuta teenimiseks töötasi. Näiteks Tarbeklaasi tootmis- ja müügidirektor Meelis Virkebau trükkis Californias praktikal viibides õhtuti T-särkidele pilte ning tegi tee- ja ehitustöid. Guido Sammelseg, kes Eestis oli Kuusalu kolhoosi esimehe abi, tegi Kanadas nii ehitustöid kui ka niitis väliseestlaste õuedel muru.

Korralik kasum ja hea maine

Esimese kursuse menu väljendus EBS-i nime kandva kooperatiivi majandusnäitajates. Madis Habakuk on EBS-i esimest tegevusaastat meenutades öelnud, et olukord oli hiilgav. "Esimese aasta lõpus oli kasum umbes 700 000 rubla, mis oli tolle aja kohta väga suur summa. Me lõime uue ametikoha – asepresident kommertsalal, mida paljude aastate jooksul täitis Merike Varvas. Kahjuks oli lugu tollel ajal selles, et investeerimisvõimalused olid väga piiratud, kinnisvara polnudki praktiliselt võimalik osta. Seetõttu olid meie esimesed investeeringud, kus me ostime Tartu Kommertspanga ja Baltic Union Panga aktsiaid, ebaõnnestunud. Ostime ka talumaju ja ühe korteri Tallinna. Kui korter välja arvata, olid ülejäänud investeeringud väga tagasihoidlikud, kui mitte öelda ebaõnnestunud."

Lisaks hiilgavatele majandustulemustele oli EBS lühikese ajaga saavutanud usaldusväärse maine. Sellest annab tunnistust järgmine lugu. 1989. aasta augustis EBS-i finantsdirektorina tööle asunud Tõnu Küttmaa mäletab seika Rein Kaareperega, kes EBS-i asutamise aegu oli ENSV Ministrite Nõukogu esimehe Indrek Toome abi. Just Kaarepere kaudu sai EBS kasutada Suurupi õppehoonet. Mõne aja pärast sai Rein Kaareperest Nõukogude Liidu ühe esimese erapanga asutaja ning tegevjuht. Tõnu Küttmaa mäletab, et kui Kaarepere asus Tartu Kommertspanga juhatajaks, tuli ta kord EBS-i külastama. "Meil likviidsusprobleeme sel hetkel küll polnud, aga tahtsime teha väikse katse. Madis Habakuk küsis Kaareperelt miljoni laenu. Kaarepere mõtles natuke: "See võtab mõne päeva aega." Ei mingit äriplaani ega paberiamist. Habakuk lisas: "Mitte miljon dollarit, vaid miljon rubla." Kaarepere seepeale: "Oh, siis tule homme hommikul, saad kätte!" Tema oli arvanud, et jutt on miljonist dollarist."

Eesti Vabariik, Soviet Union

Sidepidamise kvaliteet polnud varajastel 1990. aastatel suurem asi. Madis Habakuke poeg Mart meenutab, et faksi saatmine maksis mõnikümmend dollarit lehekülge ning õnnestus kaheksandal katsel. Kallis ja tülikas infovahetamise viis, mis seal salata.

“Marshall Fitzgerald oli kuulnud internetist. Lähemal uurimisel selguski, et on olemas alternatiiv faksi saatmisele, pealegi tasuta. See kõlas liiga hästi, et seda uskuda. Kuid internet tuli Eestisse ja hakkas kiiresti levima, sealhulgas EBS-i. Meie esimesed e-posti aadressid olid su-lõpuga – ebs.ew.su – see tähendas: Eesti Vabariik, Soviet Union,” mäletab Mart Habakuk.

1995. aastal said rahvusvahelise ärijuhtimise eriala bakalaureuseõppe esimese lennu lõpetajad diplomi.

Esimesed bakalaureused alustavad

Estonian Business School polnud oma algusaastatel ülikool. Küll aga viis Madis Habakuke kindlakäeline tegevus kursusi korraldava kooperatiivi ülesehitamisel pisitasa ülikooliks kujunemise suunas. Näiteks 1990. aastal rendati senist aastapikkust kursust edasi ning hakati pakkuma viiesemestrilist õppekava ehk kutsemagistriprogrammi. Sellegi lahutamatu osa oli õppepraktika teisel pool ookeani.

1991. aastal tehti järjekordne julge samm ja alustati päevaste üliõpilaste vastuvõttu keskkooli baasil õpetatavasse rahvusvahelise ärijuhtimise bakalaureuseprogrammi (BBA). Päevaste bakalaureuste õppeajaks planeeriti neli aastat, võttes eeskujuks USA vastavad õppekavad. Äärmiselt suurt rõhku otsustati pöörata inglise keele õpetamisele, sest taheti kasutada ingliskeelseid õpikuid, samuti püüti kutsuda õpetama võimalikult palju välisõppejõude.

Leidus ka neid, kes bakalaureuseprogrammi väljavaadetes kahtlesid. EBS-i välispartnerid ja direktorite nõukogu liige Gundar King leidsid, et BBA-ga alustamine on liiga raske ja selle üle tuleks põhjalikult järele mõelda. Maksti ju toona riiklikes ülikoolides õppivatele inimestele stipendiume, EBS aga küsis tudengitelt õppemaksu. Jõukusega said toonases Eestis kiidelda väga vähesed inimesed. Kahtluste juures mängis oma osa ka tööik, et 1991. aasta oli Eestis poliitiliselt vägagi ärev, tipnedes riigi taasiseseisvumisega 20. augustil.

Väärt mõte

“Pean elu kõige paremaks investeeringuks seda, et tegin EBS-is magistrikraadi.”

1993. aastal EBS-ist magistridiplomi saanud Peep Aaviksoo / ERR, “Tähelaev”

Kahtlejate kahtlused kahtlusteks jäidki. 1991. aasta suvel otsustas EBS-i bakalaureuseõppesse kandideerida ligi kakssada noort, kohti jagus kuuekümmele. 1991. aasta sügisel alustasid esimesed kaks BBA gruppi õpinguid Sakala keskkuses.

Madis Habakuk on seda aega meenutanud nõnda: “Koolist teeb ülikooli ikkagi päevane üliõpilaste programm. Elu muutus. Need üliõpilased, kes tulid esimesse lendu, olid väga head, elus enamasti juba väga kaugemale jõudnud. Nad tundsid end nagu era-kooli üliõpilastele kohane, väga omadena, väga otsustavatena. Tuleb meelde üks lugu, mis meie sekretäridele väga vastukarva oli. EBS-il oli veel vähe arvuteid, arvutiklasse polnudki veel. Tudengitel oli vaja palju igasuguseid asju teha, nii et nad olid pidevalt arvutites, EBS-i oma töötajad ei pääsenud aga kuidagi arvutitele ligi. Ja algusest peale tähtsustati siin väga tudengit, kes maksab. Ta on klient – ja kliendil on alati õigus. Õigus ka arvutit kasutada, nii et ega seda BBA tudengit sealt arvuti tagant eriti naljalt püsti ei tõstnud. Ükskord oli niisugune lugu, et tudeng ütles sekretärile, kes arvuti taga oma tööd tegi: “Mis sa siin kohmerdad nii kaua, mul on kiiresti tarvis üks asi ära teha.”

EBS-i asepresident (1993–1997) Avo Meerits mäletab, et esimeste kursuste päevaõppe tudengeid iseloomustas väga hea keeleoskus. Kõik teadsid, et õpe käib inglise keeles, ja keelt õpiti väga korralikult. “Võib-olla oli põhjus ka selles, et meil oli päris palju missioonitundega lääne õppejõude, kes olid Eestisse tulnud, et näha, milline on üks postkommunistlik maa. Lektorid õpetasid peamiselt stipendiumi alusel, sageli ka ilma palgata, mitte teenimise pärast.”

Seoses BBA päevase osakonna loomisega kasvas tudengite arv järsult ja ülipisikesest kursuste keskusest hakkas EBS pisitasa muutuma pisikeseks kõrgkooliks. Ühel aastal võeti vastu 50–60 tudengit ning nende arv hakkas igal aastal kasvama.

Madis Habakuk on bakalaureuseõppega alustamise olulisuse ühe lausega tabavalt kokku võtnud: “Magistriprogramm oli küll au ja uhkus ning aitas meid äri maailmaga siduda, kuid EBS-ist poleks iialgi saanud ülikooli, kui poleks alustatud bakalaureuseprogrammiga.”

Raha pole, kriis on majas

Öeldakse, et aastad pole vennad. EBS-is saadi seda ütlust valusalt oma nahal kogeda. Kui 1989. aasta majandustulemused olid hiilgavad – kasum 700 000 rubla –, siis edaspidi enam nii hästi ei läinud. Põhjus lihtne: Nõukogude Liit vaikus hinge ning temaga koos ka väike Eesti.

Olukorra riigis võttis hästi kokku Edgar Savisaare valitsuse tegevusprogramm aastast 1990. See algab sõnadega: “Valitsus konstateerib, et Eesti ühiskond on sügavas kriisis. See on nõukogude totalitaarühiskonna üldkriisi Balti variant, mille aluspõhjaks on senise tootmisviisi ja sellel rajaneva ühiskonnakorralduse parandamatult vähene tõhusus võrreldes nüüdisaja arenenud industriaalühiskonnaga. Kriis süveneb.”

Valitsusel oli õigus – kriis tõesti süvenes. Poed olid kaupadest tühjad, kiirabiautodele ei jätkunud kütust ning igapäevaeluga toimetulek muutus aina suuremat leidlikkust nõudvaks ülesandeks.

EBS-i hakkas ühiskonnas toimuv tõsiselt mõjutama 1991. aastal. Suurtes nõukogude ettevõtetes ei olnud juhtidel enam võimalik nädalate kaupa ära olla ja õppida. Ettevõtted sattusid raskustesse, neil polnud enam raha ning helgemad pead lahkusid eraettevõtlusse. Selle tagajärjel suured ettevõtted lagunesid, majandus käis alla ning Vene rubla ostuvõime vähenes. Juba 1990. aastal oli Eestis inflatsioon 79% aastas ning kuni 1992. aasta juunini, mil tuli käibeleva Eesti kroon, oldi tunnistajaks hüperinflatsioonile. See tähendas, et rubla väärtus ei kukkunud mitte kuudega, vaid nädalate ja suisa päevadega.

Õppemaks tõusis iga kuu

EBS-ile tähendas see eriti keerulisi olukordi õppemaksu ja töötajate palkadega. 1992. aasta veebruaris sai USA-s õppepraktikat ette valmistanud Madis Habakuk Eestist hädakirja: “Tule kiiresti tagasi, meil ei ole võimalik töötajatele järgmise kuu palku välja maksta.” Õnneks said töötajad väljateenitud palga siiski kätte, sest juhtkond oli osa rubladest dollaritesse konverteerinud ja see nutuse olukorra päästiski.

Õppemaksuga oli aga lugu nii, et seda tuli hüperinflatsiooni tõttu peaaegu iga kuu tõsta ning hinnatõusu tudengitele selgitada. Finantsdirektor Tõnu Küttmaa meenutab: “1991. aasta detsembri alguses, kui kõik olid EBS-i ballil, pidasin mina kohtumisi magistrantidega, kes tahtsid teada, miks õppemaks jälle tõuseb. Nad olid umbes kümnekesi, kõik lugupeetud inimesed, mina pidin siis üksi neile põhjendusi andma. Kui 1992. aasta juunis tuli Eesti kroon, siis olukord stabiliseerus.”

Õppemaksuga seostusid veel muudki ebameeldivused. Seda võeti nimelt vastu sularahas, nii et tudengitelt saadud kopsakates rahapakkides tuli kõik kupüürid täpselt üle lugeda, et ei eksiks. See aga võttis aega. Järgmiseks tuli sularaha pank viia, kuid see võis olla ohtlik teekond. Tõnu Küttmaa meenutab, et riski minimeerimiseks käidi pangas sageli kahekesi. “Ega EBS-is mehi palju olnud, peale minu ja Madise veel vaid

Õppemaksu võeti vastu vaid sularahas.

paar meest. Seetõttu viisimegi sageli raha pankka Madisega ja tema alati soovitas, et ma mingu ees ja tema tuleb mõni meeter tagapool – kui keegi mind ründab, siis ta viskub kohe ründajale jalgadesse – Madis oli ju endine maadleja.”

Rahaasjus oligi EBS-ile kõige raskem 1992. aasta. “Nii palju oskasime arvutada küll, et raha otsa ei lõppenud. Sotsiaalpanga arvelduskontol oli meil raha olemas, aga selle kättesaamisega oli probleem, sest sularaha, nagu ka kõik teised kaubad, oli tollal defitsiit. Seetõttu tuli sularaha ette tellida,” meenutab Küttmaa. Lahutamatuks käis toonaste “pangatehingute” juurde pangas töötanud naistega heade suhete hoidmine. Selleks sobis hästi klassikaline võlumisvõte: naistepäevaks ja muudeks tähtpäevadeks viidi õrnamale soole lilli või kommikarpe. See aitas nii mõnigi kord end sularaha saajate järjekorras ettepoole nihutada.

Lilled ja kommid siiski järjekordi ei kaotanud ning hoolimata sellest, et vajalik summa sularaha oli ette tellitud, tuli selle kättesaamiseks sabas seista tundide kaupa. Kui ka juhtus, et järjekorras oli sinu ees koha sisse võtnud vaid üks inimene, oli vara röömustada. Tõnu Küttmaal on eredalt meeles lugu, kui Sotsiaalpangas oli tema ees

sularaha väljavõtmist ootamas ainult üks naine. "Ma muidugi rõõmustasin, et täna läheb kiiresti. Siis aga ilmusid naise juurde kaks meest suurte kohvritega – selgus, et Dvigatelist tuldi palgaraha võtma ja seda loeti poolteist-kaks tundi kohvritesse," naerab Küttmaa.

Sabatada tuli ka reisitšekkide saamiseks. Neid vajas Madis Habakuk, kes käis kaks korda aastas Põhja-Ameerikas – talvel õppejõude otsimas ja kursust ette valmistamas ning suvel koos õppuritega. "Talle oli vaja Ameerika või Kanada dollarites reisitšekke. See tähendas, et pidin minema kell 9 hommikul, kui pangakontor avati, järjekorda. Kui lõuna ajaks, kella 12-ks või 13-ks ei olnud järjekord minuni jõudnud, tuli järgmisel hommikul tagasi tulla. Eriti on mul meeles talvised ajad, sest siis olid rasked üleriided seljas – võtsin küll mantli seljast ära, aga kuna istekohad olid limiteeritud, tuli seista 4–5 tundi, mantel käe peal, ja loota, et saan reisitšekid kätte," meenutab Küttmaa.

Asjad lähevad allamäge

Kuna ajad olid keerulised, moodustati IB3 ja IB4, mis töötasid juba magistriprogrammi alusel, väga suurte raskustega. Miski ei aidanud kursuste vastu tekitada sama suurt huvi, kui varem oli olnud – isegi EBS-i ostetud telereklaam mitte. Ja nagu muresid veel vähe oleks olnud – kõige krooniks jäi ära kursuse praktika Saksamaal Kielis. Tõnu Küttmaa mäletab, et EBS-i poolt praktikat organiseerinud inimesel tekkis sakslastega konflikt ja nood keeldusid gruppi vastu võtmast. Kuna praktika ei toimunud, said õppurid praktika eest makstud Saksa margad tagasi.

Õppepraktika võimalused halvenesid ka Kanadas ja Ameerika Ühendriikides, hoolimata sellest, et ootused olid üles köetud. USA-s pidi nimelt 1992. aastal kõigi eelduste kohaselt toimuma EBS-i seni kõige kõrgetasemelisem suvepraktika.

Madis Habakuk on meenutanud, et EBS-il oli leping San Francisco ülikooliga, mis pidi suvel kursuse tegema. Peale selle oli EBS-i direktorite nõukogu Ameerika poole survele tehtud otsus, et kõik praktikale tulevad tudengid saavad Ameerikas erialast tööd. "Kahjuks ei olnud see otsus, mis Marshall Fitzgeraldi ettepanekul lõpuks läbi läks, reaalselt täidetav. Ameerikas algas sel ajal tööpuuduse periood ning EBS-i Ameerika jaoks nii erialaselt kui keele poolelt ettevalmistamata tudengid ei saanud loomulikult tööd. Niisuguses olukorras ei ole see iialgi mõeldav. Kuid lubadus oli antud, sellega arvestati ning loomulikult tekitas see enamiku tudengite hulgas väga negatiivse hoiaku. Lisaks oli veelgi asju, mida valesti mõisteti. San Francisco ülikooli Business Schoolis toimus meie tudengite auks vastuvõtt ja seal avaldas ülikooli professor Eugene Muscat kohalikule projektijuhile Barbara Puntile tänu EBS-i tudengitele tehtud annetuse eest. Tudengite arvates oli tegu rahalise annetusega, sest loomulikult ei pidanud nad mingiks annetuseks kohapeal kingitud sullepäid. Need aga olidki Barbara Puntile annetused. Tudengid arvasid, et annetus pidi olema rahaline ning nendeni ei jõudnud. See oli viimaseks tilgaks karikas. Lugu lõppes vastastikuste süüdistustega ajalehes ning loomulikult ei võitnud sellest ei EBS-i ega tudengite prestiiž."

Ebsikad käisid 1990. aastate alguses USA-s San Francisco ülikooli korraldatud suvekursusel ja ettevõtetes toimunud praktikal.

Mis teeb EBS-i eriliseks?

Madis Habakuk, üks EBS-i asutajatest

"Eesti mastaabis on meie kool vaieldamatult ainulaadne selle poolest, et oleme puhtalt *business school* ja ainuke selletaoline Eestis. See pole juhuslik valik, vaid oleme nii plaaninud kooli loomisest peale. Kooli loomisel 1988. aastal, kui mind selleks Ameerikas spetsiaalselt treeniti, oli üks tõde: tee ühte asja, aga kõige paremini maailmas. Vastame rahvusvahelistele *business school*'i kriteeriumitele ning seetõttu sobitume hästi rahvusvahelisse ärikoolide võrgustikku. Ning seda võin ma küll veendumusega väita, et millegi muuga ei hakka me kunagi tegelema."

Väljaanne "EBSi õppejõud, 2005".

Kanadaski polnud olukord kiita. Eestlastele ei jagunud õppepraktikaks enam nii palju kohti kui varem, sest Kanada riik finantseeris nüüd mitte Eesti, vaid Ida-Euroopa ja Nõukogude Liidu programmi, olles huvitatud potentsiaalsete ärisidemete laiendamisest võimalikult paljudele riikidele.

Siiski ei möödunud 1990. aastate algus vaid minoorsete nootide saatel. Oli ka õnnestumisi. Näiteks loodi sidemed Prantsusmaa ISG (Institut Supérieur de Gestion) ülikooliga ja üks väike rühm Eesti tudengeid pääses praktikale Lyoni.

EBS kolib koduseinte vahelt välja

Kui Estonian Business Schooli nimelise kooperatiivi tegevusele hakati hoogu sisse saama, jõudis kätte aeg kolida kontor välja Habakukkede kodust – õige pea asuti ümber Tööstuse tänavale. 1989. aasta lõpus kolis EBS taas: seekord Rävalla puiesteele Sakala keskusse, kuhu jäädigi üsna mitmeks aastaks. Seal asus EBS-i kontor ja toimus õppetöö.

Aastatel 1993–1997 EBS-i asepresidendi ametit pidanud Avo Meerits on meenu-tanud, et Sakala keskus oli EBS nagu üks pere – kõiki tunti nägupidi ja teati üksteise kombeid. Kogu kooli juhtkond istus 40-ruutmeetrisel toas, mis oli vaheseintega eraldatud. Nurgas oli diivan, kus sai rüübata kohvi, ja ruumi teises otsas istus president. Tundide vaheajal tulid sinna ka tudengid. Vahel tõusis Madis Habakuk siis püsti: “Palun natuke vaiksemaks, mul on siin üks tõsine külaline, pean temaga juttu rääkima.” Nii et kontakt tudengitega oli väga vahetu ning õppejõu-tudengi vahelisi barjääre polnud.

Küll aga tekkis aeg-ajalt barjäär EBS-i töötajate ja nende töövahendite vahele. Finantsdirektor Tõnu Küttmaale on meelde jäänud, et Sakalas oli talvekülmade ajal võimatu arvutiga tööd teha, sest pidevalt olid volukatkestused. Arvutis sai toimetada kas vara hommikul või hilja õhtul. Samuti tahtsid tudengid kontorirahva arvuteid koolitööks kasutada ning seegi vähendas töötajate võimalusi teha seda, mille eest neile palka maksti.

Palgast ilma muidugi ei jäädud. Professor Jaan Ennulo, kes oli 1990. aastatel EBS-i sotsiaalteaduste õppetooli juhataja, mäletabki eredalt palgapäevi. “Sakala keskus oli palgapäeval nii, et igaüks tuli raamatupidaja-kassiiri juurde ja siis laoti palk talle sulas peo peale. Raamatupidaja istus täpselt minu vastas, nii et kogu see saba lookles minu laua juurest läbi. Sel ajal veel palka panka ei kantud.”

Sakala keskus oli EBS-il kasutada ainult kolm auditooriumi. Seetõttu toimusid keeleõppetunnid mujal: aastani 1992 vanalinnas Laial tänaval, hiljem Endla tänaval toonases merekoolis ja keskraamatukogu teise korruse ruumides. EBS-i võõrkeelte instituudi juhataja Aet Toots mäletab, et merekooli uks kiilus kogu aeg kinni. Samuti polnud merekoolis makki ja nii tuli seda Sakala keskuse kontorist trolliga Endla tänavale viia ning pärast tagasi tuua. Tudengitele oli edasi-tagasi sõitmine samuti paras vintsutus, sest neil oli ju ligi 12 keeletundi nädalas.

Professor Jaan Ennulo EBS-i Sakala keskuse kontoris.

Estonian Business Schoolist saab Eesti Kõrgem Kommertsikool

Vanasõna küll ütleb, et nimi meest ei riku, kuid ometi hakati 1990. aastate alguses Estonian Business Schoolis mõtlema nimevahetusele. Kui kool asutati, arvati, et EBS on niisugune mõiste, mida ei saa ja polegi vaja eesti keelde tõlkida, sest õppetöö toimus (või vähemalt ideaalis pidi toimuma) inglise keeles. Elu aga näitas, et sajabrotsendiliselt ingliskeelne õpe polnud võimalik ei üliõpilaste ega ka õppejõudude tõttu. Nii mindi üle eesti keelele.

Madis Habakuk on meenutanud toonase Sakala keskuse juhtkonna liikme Tiit Kolditsa sõnu: "Kuidas te ikka panete seina peale sildi "EBS", mingi selline imelik nimi. Pange ikka omale eestikeelne nimi."

Nii mõeldigi välja maakeelne nimi. Kooperatiivist Estonian Business School sai 1992. aastal aktsiaselts Eesti Kõrgem Kommertsikool. Sellele nimele jagus eluõigust peaaegu kümnendiks – 2001. aastal pöördui juurte juurde tagasi ning kool hakkas uuesti kandma nime Estonian Business School.

Soolaleivapidu peeti Lauteri tänava majas juba 1995. aasta lõpus, kuigi lõplikult koliti sisse järgmisel aastal.

Avo Meerits mäletab, et oli igasuguseid ideid, kuhu Sakalast ümber kolida. "Oli ka mõtte, et ehitame ise uue maja. Uue kooli koha jaoks vaadati ringi päris palju. Kõige põnevam koht, kus me Madis Habakukega käisime, olid Tondi kasarmud. Sinna oleks saanud teha punastest tellistest lossi moodi ülikooli nagu Inglismaal. Samas olid meie majanduslikud võimalused niivõrd piiratud, et sellistest asjadest võis ainult unistada."

1995. aastal jõudis kätte kauaoodatud kolimine: EBS seadis end sisse kergetööstustehnikumi majja Lauteri tänaval, kus tehnikumil oli ruumi üle jäänud. Sellega sai lõpuks ümber aeg, mil tunde tuli pidada linna eri kohtades ja kõik EBS-i töötajad pidid mahtuma 40-ruutmeetrisesse tuppa. Tõsi, Lauteri tänava hoone seisukord oli esialgu üsna troostitu ja seda tuli tublisti remontida. Kõige rohkem raha kulus pööningu ehk viienda korruse väljaehitamisele. Ka katus oli täiesti läbi ja tuli välja vahetada, samamoodi aknad. Korda tehti õppe- ja keeleklassid ning selle tulemusena oli EBS-is ilmselt kõige moodsam arvutiklass kogu Eestis.

Kursuste korraldajast saab ülikool

1991. aasta, mil Eesti taasiseseisvus, oli oluliste arengute aeg ka EBS-is. Seni ärijuhtidele kursusi ja kutsemagistriprogrammi pakkunud EBS alustas päevaste üliõpilaste vastuvõttu rahvusvahelise ärijuhtimise bakalaureuseõppesse (BBA). Hoolimata sellest, et nii mõnigi nõuandja pidas tasulise bakalaureuseõppe pakkumist liiga riskantseks, otsustati see risk võtta. Õigustatult, sest päevane bakalaureuseõpe käivitus hästi ning oli oluline eeldus ülikooliks kasvamisel.

Bakalaureuse päevaõppe edukas käivitamine viis Madis Habakuke mõttele hakata pakkuma ka ärijuhtimise kaugõpet. Mõte oli seda intrigeerivam, et riigile kuuluvates ülikoolides oli kaugõpe kehvast seisusest ja paljud lõpetasid selle õppevormi pakkumise üldse ära. Madis Habakuk leidis, et kuna ärijuhtimise õppimise vastu on huvi suur, aga potentsiaalsetel tudengitel on keeruline töö kõrvalt päeval koolis käia, tuleb neile pakkuda teistsugust õppimisvõimalust.

1993. kevadel loodud kaugõppe osakonda tuli juhatama Madise abikaasa Marje Habakuk ning sügisel alustas esimene rühm ärijuhtimise "bakasid" kaugõppes õpinguid. Õppekava kestus oli 4,5 aastat. "Me leidsime, et kaugõpe peab olema üliõpilast toetav. Kuna töö kõrvalt õppimine on keeruline, ei käinud nad koolis pidevalt, vaid kolm päeva nädalas. Samas said tudengid vajadusel alati õppejõult nõu ja abi küsida. Kooli ja tudengi vahel tekkis tihe side, alati võis tudeng õppejõuga konsulteerida ning see eristas meid riigülikoolidest," meenutab Marje Habakuk.

Samuti erines EBS-i kaugõppes õppimine riigiülikoolides tudeerimisest õppematerjalide poolest. "Kool valmistas ette põhjalikud õppeprogrammid ja iga õppejõud töötas oma aines kõik õppe- ja juhendmaterjalid välja. Kes kirjutas ise, kes komplekteeris saadaolevatest allikatest. Sel ajal polnud õppematerjale ju kusagilt osta," selgitab Marje Habakuk, miks nii suur töö ette võeti.

Seejärel asus kaugõppeosakond õppematerjale paljundama, nii et iga õppija sai sõna otseses mõttes kotitäie tarkust. "Poekoti mõõtu kott oli paksult A4-formaadis lehti täis," piltlikustab Marje Habakuk. "See oli päris suur töö, mis paisus üle mõistuse suureks, kui 1995. aastal alustas ärijuhtimise õhtune bakalaureuseprogramm. Õhtuõppes oli parimatel aegadel üle 800 õppija ning kõigile neile tuli teha kotitäis õppematerjale. Kuid meil oli osakonnas ääretult tore kollektiiv, kõike tehti entusiasmiga ja hea meelega. Ei olnud mingit virisemist, et päevad läksid pikaks ja tööd oli palju."

Äriharidus saarlastele

EBS kasvas Eesti taasiseseisvumise algusaastail mühinal – tulid uued õppeprogrammid, uued õppevormid ja laieneti Tallinnast väljapoolegi. Saarlaste initsiatiivil avati 1994. aasta sügisel Kuressaares EBS-i filiaal, kus sai magistrantuuris õppida rahvusvahelist ärijuhtimist. Esimesel aastal asus õppima 27 Saare maakonnas juhtival kohal töötavat inimest. Edaspidi lisandus infotehnoloogia erialal õppimise võimalus.

Saaremaa filiaali juhtis kogu üheksa-aastase tegutsemise jooksul Toomas Takkis. Koolist käis läbi 219 inimest, kellest 27 jõudis lõpudiplomini.

Mustad pilved kerkisid õppetöö jätkamise perspektiivikuse vaatevinklist filiaali kohale 2002. aasta sügisel, kui esimesel kursusel alustas ärijuhtimise õpinguid vaid üheksa inimest ja infotehnoloogia erialale ei laekunud ühtegi sooviavaldust. Põhjus oli lihtne: äsja oli tegevust alustanud Tallinna Tehnikaülikooli Kuressaare kolledž, mis pakkus õppimisvõimalust samadel erialadel nagu EBS, kuid tasuta. Teisalt oli EBS ainuke ülikool Saaremaal, kus sai õppida töö kõrvalt ehk kaugõppes. Juhtus paratamatu – konkurents jäi alla väiksem ning 2003. aasta juunis EBS-i Saaremaa filiaal suleti.

"Pisike erakool ei suuda riigi poolt ülal peetava kooli kõrval ellu jääda," põhjendas Madis Habakuk Meie Maale antud intervjuus. Habakuk mainis ka, et EBS-i nõukogus on vastu võetud põhimõtteline otsus: kui on näha, et tegevusala hakkab allamäge minema ja paistab, et ei õnnestu seda päästa, siis tuleb see ära lõpetada, mitte lasta tal aastatega hääbuda loomulikku surma.

Kuressaares tegutses üheksa aastat EBS-i filiaal.

Kes otsustab? Madis otsustab!

Esimesel aastal töötas EBS nagu pisiettevõtte ikka – enamiku otsuseid tegi Madis Habakuk ja töötajad täitsid neid. Madis Habakuk on kirjeldanud, et kõik töötas nagu õlitatult, kuid ettevõtte kasvades ei pea niisugune süsteem kaua vastu. Nii loodigi 1989. aastal asetäitjate ametikohad – õppeala asepresidendina asus tööle Elle Parik, kommertsala asepresidendina Merike Varvas ja finantsala asepresidendina Tõnu Küttmaa. Mõni aasta hiljem liitus meeskonnaga Avo Meerits, kellest sai EBS-i asepresident õppetöö arendamise ja turunduse alal. Nemad – ja mõni võtmetöötaja veel – hakkasid lisaks Madisele kuuluma otsustajate ringi.

Kuid hoolimata sellest, et EBS-i töötajaskond pigitasa kasvas, kuulus eriti algusaastatel lõviosa nii ideedest kui ka strateegilistest otsustest Madis Habakukele. Marje Habakuk kirjeldab asja nii viisi: “Madisel tekkisid ideed. Kord või kaks kuus toimusid nende ideede arutamiseks nn probleemnõupidamised, mida me nimetasime keldrikoosolekuteks, sest need toimusid keldris, söökla kõrval asuvas ruumis. Madis pakkus meile oma mõtted välja, arutasime asjad läbi ja siis otsustati, kas teha või mitte.” Kui otsused olid tehtud, jagati ülesanded inimeste vahel ära – kes, mida ja millal teeb. Nii ei jäänud midagi ripakile.

Madis Habakuk oli EBS-is peamine otsustaja, kelle jah-sõna andis ideedele rohelise tule.

Operatiivnõupidamisi peeti esmaspäeviti. Seal olid koos osakonnajuhatajad, kes tutvustasid oma valdkonnas toimuvat ja said murede korral need südameilt ära rääkida. Lihtsamad otsused tehti kohapeal, keerulisemad protokolliti ja võeti ette keldrikoosolekul, kus sai teema üle pikemalt arutleda. Süsteem oli lihtne, kiire ja tõhus – pikki kooskõlastuse ootel nädalaid ei pidanud keegi veetma ja uued ideed sai lepase reega ellu viia.

Väärt mõte

“Me ei ole maailma tulnud vaid jalajälgi tegema, vaid midagi niisugust, mis loob väärtust ka järgnevatele põlvedele ja jääks kestma.”

Madis Habakuk, EBS-i üks asutajatest

Tulevaste tudengite sisseastumisvestlus aastal 1996.

Ülikoolilitsents käes!

Kui EBS alustas 1991. aastal bakalaureuseõppe programmiga, mil koolis asus õppima enam kui poolsada päevaõppe tudengit, oli see esimene märk, et Estonian Business Schooli ambitsioon pole olla pelgalt *school*, vaid *university*. Neli sügist hiljem võidigi rõõmsalt klaase kokku lüüa – 1995. aasta 3. novembril sai EBS kultuuri- ja haridusministeeriumilt litsentsi ärialase ülikoolihariduse andmiseks. Madis Habakuk kirjeldas novembris ilmunud Tudengilehe esimeses numbris, et tänu litsentsi saamisele on nüüd kooli üliõpilastel, õppejõududel ja kogu personalil parem tunne, kuid uue staatusega kaasneb ka suurem vastutus.

1995. aasta kevadel lõpetasid EBS-i esimesed 22 päevaõppe tudengit, kes said bakalaureusekraadi rahvusvahelises ärijuhtimises. Sama aasta sügisel avati bakalaureuseõppe õhtune programm. Paar aastat hiljem õhtuses õppes tudeerima asunud õppur kirjeldas EBS-i aastaraamatus enda ja kursusekaaslaste ootusi nii:

“Siin me oleme! Umbes 70 noort inimest, kes on väga sarnased, kuid samas nii erinevad. Eesmärk on meil üks – koolist Helge Tuleviku Leidmise Skeem leida.”

Helge tuleviku skeemi otsijaid jagus ning EBS rikastas otsijate valikut järjekordsete uute võimalustega. 1996. aastal võeti vastu esimesed üliõpilased ärijuhtimise ja ettevõtluse õhtusesse diplomioppesse. Samal aastal alustas tööd ka esimene täielikult

Kas teadsid?

1996. aasta sügisest oli EBS-is esindatud kogu kõrghariduse pakett: diplomi-, bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõpe. Õppida sai kolmes keeles – eesti, vene ja inglise – ning õppevormina pakuti päevast, õhtust ja kaugõpet.

inglisekeelne bakalaureuseõppe rühm. 20 üliõpilast tulid piiri tagant – ligi 15 inimest Soomest, mõni Venemaalt ja mujaltki –, paar piisava keeleoskusega tudengit oli ka Eestist.

1996. aasta oli taas oluline verstapost: alustati doktoriõppe programmiga, partneriks Turku School of Economics and Business Administration. Esimese doktoritöö kaitses EBS-is 2001. aastal Monika Salu ning see oli ühtlasi esimene doktoritöö kaitsmine Eesti erakõrgkoolide ajaloos.

Tegelikkus ületas ootusi

EBS, toonase nimega Eesti Kõrgem Kommertsikool oli asutamisejärgse vähem kui kümne aastaga arenenud arvestatavaks ülikooliks, kus õppis üle 1500 tudengi. Mis seal salata, nii suuri plaane Madis Habakukel kooli asutades küll ei olnud. Sellest annab aimu üks 1997. aastal Õpetajate Lehes ilmunud artikkel.

Ajakirjanik küsis Madis Habakukelt, kas nüüd on Eesti Kõrgem Kommertsikool selline, nagu ta seda plaanis. Habakuk vastas: “Oh ei! Plaanid olid palju väiksemad. Ega ma oma vaimusilmas tookord ülikooli küll ei näinud. Ka siis, kui mina olin juba otsustanud hakata kraadiprogrammi tegema, leidsid minu USA ja Kanada kolleegid veel mitu aastat, et see on liiga keeruline. Nii et plaanid on ületatud.”

Seejuures suutis EBS plaani ületada vägagi konkurentsitihedas keskkonnas. Konkureerida tuli nii avalike ülikoolide kui ka eraomanduses rakenduskõrgkoolide ja ülikoolidega. Erakõrghariduse pakkujaid oli 1990. aastatel Eestis 20 ringis, neist omakorda majandus- ja äriharidust andis kümme. Mäletate neid nimesid – Concordia ülikool, Eesti-Ameerika Ärikolledž, Tallinna Ärijuhtimise Kolledž, I Studium, Audentes.

Concordia ülikool oli üks neist kümnekonnast erakõrgkoolist, kus 1990. aastatel majandust ja äri õpetati. Nii nagu EBS, pidas ka Concordia oma lõpuaktusi Estonia kontserdisaalis.

Loetelu pole kaugeltki täielik ning sel poleks ka mõtet, sest 2000. aastatel läks osa neist pankrotti ja teised ühinesid kas omavahel või mõne avaõigusliku ülikooliga. Kuid mitte EBS – Eesti vanim eraülikool püsis kindlalt iseseisvana.

EBS-i endine rektor professor Olav Aarna on veendunud, et EBS mängis vähemalt kaudselt Eesti kõrgharidussüsteemi kujundamisel väga olulist rolli, olles omast liigist ehk erakõrgkoolina esimene ning näidates esimese kümnekonna tegevusaasta jooksul oma elujõudu ja jätkusuutlikkust. “See oli inspiratsiooniallikas mitmetele teistele ettevõtlikele inimestele, kes 1990. aastate teisel poolel ja käesoleva sajandi alguses uusi erakõrgkooli asutasid. Lõpuks sai neid liiga palju – tipuajal, 2002–2003 loendati Eestis poolsada õppeasutust, mis kõrghariduse õppekavasid pakkusid. Täna on neid alles jäänud poole vähem ja sedagi on tõenäoliselt liiga palju nii väikese riigi jaoks nagu Eesti,” leiab Olav Aarna.

Huvitav teada

1990. aastatel oli Eestis paarkümmend erakõrgkooli, neist kümme andis majandus- ja äriharidust.

Money, money, money...

Oma raha eest koolis õppimine tundus 1990. aastate alguses paljudele võõras mõte. Tundus veel aastaid hiljemgi. Nõukogude ajal oli haridus olnud tasuta igal tasemel – lasteaiast doktorantuurini. Varakapitalistlikus Eestis aga hakkas tekkima erakoole, kes õpetuse eest raha küsisid. Selgus, et pakkumine kohtus nõudlusega ning leidski neid, kes raha eest õppimist imelikuks ei pidanud ja õpingud kas oma taskust, vanemate või tööandja rahast kinni maksid.

Ühiskonnas aga levis tasulise hariduse kohta mitmesuguseid arusaamu, mis tegelikus elus tõeseks ei osutunud – kuigi eks siingi kinnita erand reeglit. Esiteks arvati, et raha eest õppija saab lihtsamini läbi, sest küllap kool pigistab õppuri akadeemiliste tulemuste suhtes ühe silma kinni – kui tudeng lahkuks, jääks koolil ju raha saamata. Teiseks räägiti, et erakooli lähivad rumalamad, kes riiklikesse õppetemplitesse sisse ei saa – raha eest õnnestub end ikka stuudiumist läbi vedada.

Marje Habakuk nendib, et aegade jooksul on koolist läbi käinud igasugust rahvast, sealhulgas selliseid, kes pole õppejõudude nõudlikkusega rahul olnud, põhjendades: *aga ma olen ju maksnud!* Ka 1990. aastatel käis mõni lapsevanem küsimas, miks nende võsuke ei saa edasi järgmisele kursusele – nad on ju nii palju maksnud. “Nendega pole meil pikka juttu olnud. Me pole kunagi nõudmistes hinnaalandust teinud seetõttu, et EBS on tasuline kool,” kinnitab Marje Habakuk.

Madis Habakuk oli samuti konkreetne: “Tudengil on siin majas üks õigus – õigus valida, kas tulla siia õppima või mitte. Ka meil on tudengid õppejõududele öelnud, et me maksame, me peame oma eksamil läbi saama. Sellel väitel pole üldse mingit kaalu. Kui läheksime seda teed, oleksime lihtsalt üks diplomiveski. See on tupiktee, sellisel ülikoolil pole tulevikku.”

Madis Habakuk kirjutas rahast ja selle eest saadavast haridusest üsna palju. Üks niisugustest artiklitest ilmus 1997. aastal Õpetajate Lehes. Habakuk nentis, et erakooli satuvad tõesti õppima rikkamad tudengid, ning põhjendas seda nii: “Erakoolid õpetavad põhiliselt majandust ja juurat. Igal õppijal peavad olema teatud eeldused,

EBS arveldas kroonides, samal ajal kui nii mõnigi kool, näiteks Concordia, võttis õppemaksu vastu USA dollarites.

et valitud erialal edaspidi edukas olla. Õppemaksu on ses mõttes test – kui suudad nii palju raha teha, küllap sobid siis ka ärialale. Ühele lihtsalt jääb raha külge kinni, teisele mitte.” Habakuk rõhutas, et kahtlemata ei anna õppemaksu tasumine tudengile veel õigust diplomit saada.

EBS-i õppemaksu suhe näiteks riigi keskmisesse palka on paarikümne aastaga tublisti muutunud ning seda õppida soovijale soodsas suunas. 2018. aasta sügisel on päevases bakalaureuseõppes õppemaks 2200 eurot semestris ja Eesti keskmine kuu-palk ulatub üle 1300 euro. 1990. aastatel oleks aga kahe keskmise palga lettilöömisega EBS-i ukse taha jäänud. Eesti keskmine palk oli 1996. aastal napilt 3000 krooni. Sama aasta sügissemestri õppemaks päevastele bakalaureusetudengitele oli EBS-is 12 400 krooni, magistriprogrammi hinnasilt oli 1000 krooni võrra väiksem. Summa jäi samasse

Huvitav teada

Praegu tuleb EBS-i bakalaureuseõppes semestri õppemaksu tasumiseks välja käia kahe keskmise kuupalga suurune summa. 22 aastat tagasi kulus selleks neli keskmist kuupalka.

suurusjärku tollaegse eraharidusturu teise suure tegija, Concordia ülikooliga – need kaks olidki majandus- ja äriõpet pakkuvaist koolidest kõige kallimad.

Nüüd, kaks kümnendit hiljem, on huvitav meenutada ka fakti, et mõni kool võttis õppemaksu vastu mitte Eesti kroonides, vaid hoopis USA dollarites – seda tegi näiteks Concordia. EBS arveldas kroonides.

Kogu EBS-i eksisteerimise kestel on andekamatele ja aktiivsematele õppijatele tehtud suuri õppemaksusoodustusi – selleks oli ja on tudengitel vaja näidata nii head õppeedukust kui ka ühiskondlikku aktiivsust. Eriti andekatele noortele on pakutud võimalust õppida täiesti tasuta.

Aeg-ajalt on EBS uurinud, kust saavad tudengid õppemaksu tasumiseks raha. 1996. aastal maksid suurema osa bakalaureusetudengite õppemaksu nende vanemad – esmakursuslastest 65%, kolmanda kursuse omadest 59%. Ise tasus oma õpingute eest vähem kui 10% bakalaureusetudengeist, töökoht finantseeris umbes viiendikku tudengeist.

Neli aastat hiljem oli pilt märgatavalt teistsugune: vanemate osakaal oli kukkunud paarikümnele protsendile ning rohkem kui pooled tudengid maksid oma õpingute eest kas ise või tööandja abiga. Esines ka kõigi nende variantide kombinatsioone, mis tähendab, et õppemaksu tasumisele panid öla alla nii tudeng ise, tema vanemad kui ka töökoht.

Eesti Kõrgem Kommertsikool – müüdid ja tegelikkus

Avo Meerits, Eesti Kõrgema Kommertsikooli asepresident
Artikkel 1997. aasta Õpetajate Lehes

Kui majanduselus ei kutsu sõna “era” enam esile mingeid emotsioone, siis hariduses on siiani sellel sõnal märk küljes. Riiklikud (täpsemalt avalik-õiguslikud) ülikoolid on paljude ametnike ja avaliku elu tegelaste silmis kuidagi usaldatavamad ja harjumuspärasemad. Samas võib julgelt väita, et vähemalt majandushariduses, nagu seda on näidanud bakalaureuse õppekavade riiklik akrediteerimisprotsess, ei pea see arusaam kuidagi paika. Kui aga võrrelda õppekeskkondi (õpperuume, arvutite hulka õppija kohta, kasutatavat õppekirjandust), on eraülikoolidel juba paljuski edumaa avalik-õiguslike õppeasutuste ees.

Aga ikkagi jääb kõlama väide, et tavainimesel täna eraülikooli asja ei ole, sest seal on suured õppemaksud ning vastu võetakse mitte teadmiste, vaid rahakoti paksuse järgi. Nende väidetega on raske nõustuda. Tõsi, enamik meie üliõpilasi töötab õpingute kõrvalt, selleks et tasuda õppemaksu ja mitte nõutada seda vanemate käest. Tõsi seegi, et paljude õppijate õppemaksu tasuvad nende praegused ja tulevased tööandjad, kes loodavad endale saada tõeliselt kvalifitseeritud tööjõudu. Oleme veendunud, et meie üliõpilasi eristab teistest pigem suurem ettevõtlikkus ja läbilöögivõime kui nende varanduslik seis.

Miks oleme arenenud palju kiiremini kui enamik avalik-õiguslike õppeasutusi? Esiteks ei ole riigil jätkunud vahendeid kiiresti laiendada õppimisvõimalusi valdkondades, mis tänasele üliõpilasele on atraktiivsed. Teiseks ei seo eraõppeasutusi paljud bürokraatlikud ja muud olemuslikud takistused, mis pärsivad muudatuste kiirust ja kiiret reageerimist ümbritseva keskkonna muutumisele. Kolmandaks on eraharidusse kodeeritud teatud kvaliteediseire süsteemid, mis paljudel juhtudel ei toimi nii efektiivselt avalik-õiguslikes ülikoolides. See on õppijate huvi saada nende poolt makstud raha eest kvaliteetset ja konkurentsivõimelist haridust ning õppeasutuse poolt pakkuda ainult kvaliteetset “toodangut”, kuna viletsat haridust ei soovi ju keegi osta.

Õppekavade arendus – töö, mis ei saa kunagi valmis

Õppekavade arendamisega peab tegelema pidevalt: see töö on Arno Almanni sõnul nagu Tallinna linn, mis ei saa kunagi valmis.

1990. aastate keskpaigaks oli lääneliku majandushariduse maaletooja Madis Habakuke koolist kujunenud erakõrghariduse lipulaev ning musternäide sellest, milline peab olema korralik äriharidus – akadeemiline ja praktiline samal ajal. Seejuures ei ole EBS kõrvale kaldunud koolis esimesest päevast kehtinud põhimõttest keskenduda ärijuhtimise õpetamisele, kuid aja jooksul on lisandunud uusi õppekavasid ja spetsialiseerumissuundi. Mõni näide: 1999. aastal alustati büroojuhtimise diplomioppe pakkumist, aasta hiljem tuli infotehnoloogia juhtimise bakalaureuseprogramm, 2004 loodi venekeelsele rahvusvahelisele ärijuhtimise bakalaureuse- ja magistriprogrammid, 2011. aastal avati ärijuhtimise magistrioppeprogrammis spetsialiseerumissuund ekspordijuhtimisele. 2017. aastal tehti magistrioppes radikaalne reform, kui senise viie õppekava asemel jäi alles kaks. Seejuures üks neist, esimest korda 2017. aasta sügisel alustanud MBA in Digital Society on üks esimestest digiühiskonna juhte koolitavatest magistriprogrammidest maailmas. Kõik EBS-i bakalaureuse- ja magistriprogrammide õppekavad on riiklikult tunnustatud.

Õppekavade arendamise tööd võrdleb EBS-i rektor professor Arno Almann legendiga Tallinna linnast, mis ei saa kunagi valmis. “Õppekavade arenduse keerulisus seisneb selles, et õppekava peab käima ajaga kaasas, kuid mitte ainult – olema ka ühe sammu ajast ees. See on keeruline võrrand, sest kui tudeng tuleb õppima kolmeaastasesse bakalaureuseõppesse ning jätkab kaheaastases magistriprogrammis, läheb ta tööjõuturule viis aastat pärast õpingute alustamist. Kui orienteeruksime õppetöös sellele, mis praegu maailmas ja Eestis toimub, jõuaks tudeng tööturule vananenud teadmistega. Seetõttu on ette nägemise oskus väga vajalik ning side tööandjatega peab olema tihe,” leiab Arno Almann, et õppekavade arendamisel ei piisa sellest, kui vaid EBS-i targad pead kokku koguda.

Tööandjate kaasamine õppekavade arendamisse – et saada teada, milliseid oskusi on tulevikus vaja – on viimastel aastatel hoo-
gustunud. Seda ka põhjusel, et kõrghariduse roll on muutunud. “Kui aastaid tagasi oli kõrgharidus elustiili osa, siis praegu on hariduse väärtus oluliselt muutunud. See tähendab, et EBS-i inimesed peavad suhtlema tööandjatega, olema võrgustike liikmed, osalema aktiivselt ühiskondlikes diskussioonides. Oluline roll on vilistlaste nõukojal, mis tuli esimest korda kokku 2016. aastal ja koosneb erineval ajal EBS-i

Kas teadsid?

Oma 30. tegevusaastat alustas EBS viie õppekavaga: kaks bakalaureuse-õppes, kaks magistriõppes ja üks doktoriõppes.

lõpetanud tublidest inimestest,” mainib Almann, et vilistlastel on tähtis roll erialade timmimisel tööjõuturu ootustele võimalikult hästi vastavaks.

Kõik alustatu ei jää kestma

Õppekavade sulgemist on EBS-i ajaloo jooksul samuti ette tulnud – seda nii teadliku ja planeeritud otsusena kui ka paratamatusest ehk õppurite vähesest huvist tingitult. Näiteks 1998. aastal hakati EBS-is õpetama eriala, mida esmapilgul ärijuhtimisega ei seostakski – avalikku haldust. Arno Almann selgitab, et 1990. aastatel õpetas mitu ülikooli avalikku haldust, kuid paraku oli nende õppekavades puudusi – ei õpetatud piisavalt majandus, õigust ja juhtimist. Selle tühimiku täitis EBS, keskendudes oma avaliku halduse õppekavas just neile teemadele, sest ka riigi juhtimisel tuleb arvestada õiguskeskkonda, kirjutada projekte ning lugeda raha. Kuna uuel sajandil muutus Euroopa Liiduga liitumise eel avaliku halduse õpetamine eriti populaarseks ja erialal tekkis ületootmine, otsustas EBS enda pakutava sulgeda.

Samasse aega jäi ühe teise kursuse kinnipanemine, põhjuseks õppida soovijate nappus. 2000. aastal asus 22 inimest EBS-is õppima uuel, IT-juhtimise erialal päevases õppes. Kolmanda õppeaasta alguseks oli esialgsest koosseisust kursuse nimekirjas alles üheksa õppurit. Kool otsustas päevases õppevormis õppinud IT-juhtimise III kursuse sulgeda ja pakkus õpingute jätkamiseks välja kaks alternatiivi: siirdumise õhtuõppesse või jätkamise päevaüliõpilasena mõnel teisel erialal. Tudengites tekitas see paksu verd, pöörduti isegi tarbijakaitseametisse, kuid kursuse sulgemise otsust see ei muutnud. Õpingute jätkamiseks liitus kaks tudengit rahvusvahelise ärijuhtimise päevaõppe kursusega, ülejäänud seitse käisid õhtustes loengutes.

Professor Olav Aarna rõhutab, et teadus- ja arendustegevuse kandepinda peab EBS-is oluliselt laiendama.

Pikk teekond teadusülikooliks

Teadusega tegelemine on ülikooli elus loomulik osa. Samas ei sünni miski üleöö. Kuigi teadusliku uurimise ja arengu osakond loodi EBS-is juba 1995. aastal ning teadusprorektori ametikoht kaheksa aastat hiljem, nendib EBS-i teadus- ja arendusnõukogu esimees professor Olav Aarna, et ülikool on suurema osa oma 30-aastasest ajaloost olnud eelkõige õpetav asutus ning teaduse osakaal on hakanud suurenema vähehaaval.

Sellise asjade käigu põhjuseid on mitu, kuid neist proosalisemate hulka kuuluvad kahtlemata ressursid. Seejuures mitte ainult raha, vaid ka inimeste aeg. Rahast ja muudest ressurssidest keerulisemgi on aga organisatsioonikultuuri teema.

Olav Aarna räägib, et mõeldamatu oleks olnud 1990. aastatel EBS-i arendada Wilhelm von Humboldti loosungi tuules, et ülikool tähendab teaduse ja õppe ühtsust – see ei oleks välja kukkunud. “Teisalt “sunnib” meid teadusega tegelema kasvõi asjaolu, et Eestis defineerib ülikooliseadus ülikooli selgelt kui teadusülikooli. See tähendab, et kui EBS-il on jätkuvalt ambitsioon olla ülikool Eesti õigusruumis, siis ei saa me teistmoodi kui teadusülikoolina eksisteerida,” selgitab Olav Aarna ja lisab, et praegu liigutakse selles suunas, et teadusülikool rohkem välja kujuneks. “See ei toimu üleöö ja pelgalt raha juurdesaamise abil. Inimeste mõttemaailma ümberkujundamine on selle oluline osa. Kuid teadus- ja arendustegevuse kandepinda peame EBS-is oluliselt laiendama,” rõhutab Aarna.

EBS-i teadustegevuse põhisuunad ja eesmärgid on seatud EBS-i arengukavas ning EBS-i teadustegevuse strateegias. Lihtsalt ja lühidalt öeldes pannakse rõhku sellele, et teaduse abil saaks lahendada praktilise elu küsimusi. Nii ongi eesmärgiks seatud, et EBS-is valminud ja edaspidi valmivad uurimistööd annaksid panuse Eesti äri-, avalike ja vabakonna organisatsioonide juhtimise tulemuslikkuse suurendamisse, samuti juhtimisvaldkonna õppekvaliteedi parandamisse. Viimase puhul on ülikoolil juba suur võit ette näidata.

Trumpkaart taskus – juhtimisalane doktoriõpe

“EBS-i juhtimisteaduse doktoriõppekava on Eestis ainuke omaladne. See on meie suur eelis,” leiab Olav Aarna, et praktilise elu probleemide lahendamise eesmärgiks võtmine teadustöös on igati väärt suund. Nii tulebki suurem osa doktorantidest doktoriõppesse n-ö oma probleemiga, mis aidatakse õppetöö käigus teaduslikuks probleemiks ümber

Kas teadsid?

EBS on ainus ülikool Eestis, kus saab juhtimist tudeerida doktoriõppes.

sõnastada. “Päris mitmed EBS-is kaitstud doktoritööd on mõjutanud tugevasti seda, mis juhtimise valdkonnas Eestis toimub. Seejuures mitte ainult ärijuhtimises, vaid ka avaliku ja kolmanda sektori juhtimises,” mainib Olav Aarna. Ta toob näiteks Maris Zernanti doktoritöö, mis uuris uute juhtimisideede omaksvõtmist ja rakendamist Eesti organisatsioonides, samuti on kaitstud doktoritöid juhtide arengu ning personalijuhtimise teemal. Nende ja mitmete teiste doktoritööde teemad on välja kasvanud just igapäevatoos tekkinud probleemidest, millele taheti lahendusi otsima hakata.

Eeltoodu ei tähenda siiski, nagu tegeletaks teadustöös ainult era- ja avaliku sektori ettevõtete probleemide lahendamisega ning tulevaste teadlaste “kasvatamine” jääks soiku. Näiteks tahab EBS järgmisel õppeaastal vastu võtta 3–6 doktoranti, kes hakkaksid uurima EBS-i väljapakutud akadeemilisi teemasid. Seega võiks nende doktorantide tulevikuplaanides tõsise kaalumise all olla akadeemiline karjäär, mitte juhitöö avalikus või erasektoris.

Välishindamise keeruline kadalipp

Kuidas teada saada, kas sa ikka oled see, kellenä end reklaamid? Vastus: tuleb lasta end kõrvaltvaatajal hinnata. Akrediteerimise ehk välishindamise trend hakkas Eestis hoogu koguma 1990. aastate lõpus ja praeguseks on sellest saanud loomulik osa kõrghariduse kvaliteedi tagamisel. Seega on akrediteerimisel iga ülikooli elus sama kindel koht nagu kevadisel pidulikul lõpuaktusel. Ent ülikoolil tuleb akrediteeringu saamiseks märksa rohkem vaeva näha ja jõudusid koondada, kui kulub energiat näiteks ühe lennu ülikoolilõpetajatel oma stuudiumi eduka lõpuni viimiseks.

Tõsiselt võetava ülikooli pärisosa on kuulumine kõrghariduse kvaliteeti tagavate rahvusvaheliste organisatsioonide liikmeskonda. 1997. aastal sai EBS ülemaailmse haardega European Foundation for Management Developmenti (EFMD) liikmeks. EFMD üks ülesandeid on juhtimisalast haridust pakkuvate institutsioonide ja õppekavade akrediteerimine ja kvaliteedikontroll. Kui ülikool institutsionaalse akrediteerimise läbib,

Madis Habakuk ja professor Danica Purg, CEEMAN-i president.

omistatakse talle EQUIS-i akrediteering. Soomes on EQUIS-i pälvitud kaks ja Rootsis neli ärikooli, Balti riikides seni mitte ükski.

Olav Aarna meenutab, et aastatel 2001–2002 oli EBS-il ambitsioonikas plaan EQUIS- i akrediteering koju tuua. “Käisime välishindamise kadalipu täies pikkuses läbi, kuid akrediteeringut ei saanud. Seda pole meil siiani, kuid EBS-i arengukava aastani 2022 on seadnud keskseks strateegiliseks eesmärgiks EQUIS-i akrediteeringu saamise. Arvan, et oleme selleks praegu paremini valmis kui 20 aastat tagasi. See ei tähenda, et me ei oleks pidanud seda toona proovima – sellisest kadalipust läbi käimine on hindamatu kogemus.”

Asjaolu, et EBS-il 2002. aastal EQUIS-i akrediteeringut saada ei õnnestunud, ei tähenda, et koolil oleks midagi eriti halvasti olnud. Vastupidi, EBS-ile antud üldhinnang

oli positiivne. Näiteks kirjutasid EFMD audiitorid, et keerulist fooni arvestades on suhteliselt lühikese ajaga rajatud nüüdisaegne ja hästi funktsioneeriv *business school*. Kõrge hinnangu pälvisid EBS-i põhikohaga õppejõud: eruditsioon, arusaam ärihariduse eesmärkidest ja arengusuundadest, nüüdisaegne õppemetoodika ja -kirjandus. Samuti tunnustati õppekavu ja õpetamise taset ning üliõpilasi. Tavaülikoolist erinevat juhtimisskeemi ja asjatundlikke ning efektiivseid administratiivtöötajaid peeti EBS-i oluliseks tugevuseks. Negatiivsetest asjaoludest toodi välja, et õppejõudkonna teaduspotsentsiaal võiks olla suurem ning õppejõud võiksid rohkem koostööd teha. Leiti ka, et vilistlaste ressursi kasutatakse EBS-is liiga vähe.

2001. aastal sai EBS esimese Baltikumi ärikoolina viieks aastaks akrediteeringu rahvusvaheliselt juhtimisarengu assotsiatsioonilt CEEMAN (Central and Eastern European Development Association). Järgmine CEEMAN-i akrediteering pälviti 2008. aastal. Eeskätt töid hindajad positiivsena välja ülikooli rahvusvahelisust ja uurimistööd.

2013. aastal läbis EBS Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri institutsionaalse akrediteerimise ning sai akrediteeringu seitsmeks aastaks. Rahvusvaheline hindamiskomisjon andis positiivse hinnangu nii EBS-i organisatsiooni juhtimise, õppetöö korralduse, teadustegevuse kui ka ühiskonna teenimise valdkonnas. Komisjon tõstis esile õppekavade arendamist, ülikoolisest koostööd ja rõhuasetust ettevõtlikkuse arendamisele, mille tulemusel on EBS ettevõtlike alal kõrgelt hinnatud nii üliõpilaste, vilistlaste kui ka ettevõtjate seas. Hindamiskomisjon soovitas rohkem tähelepanu pöörata üliõpilaste väljalangevuse põhjustele ning leida võimalusi üliõpilaste rahvusvahelise mobiilsuse suurendamiseks. Soovitati veelgi enam toetada teadus- ja arendustegevuse ning rahvusvahelistumise kiiremat arengut.

2016. aastal pälvis EBS olulise rahvusvahelise tunnustuse. Inglisekeelse rahvusvahelise ärijuhtimise bakalaureusetaseme õppekava sai esimesena Eestis ühe ärikoolide kõrgeima taseme tunnustuse – EFMD antava EPAS-i akrediteeringu. See näitab, et Eesti vanima eraülikooli õppekvaliteet vastab maailma parimate ärikoolide standarditele.

EBS-i bakalaureuseõppe juht Anto Liivat leiab, et tudengitele, eriti just välistudengitele ei piisa sellest, et EBS-i õppekavadel on riiklik akrediteering või et EBS on Balti regiooni vanim ärikool. “Me peame pingutama rohkem, kui riiklikud miinimumnõuded kohustavad. Ainult suutlikkus konkureerida parimate ärikoolidega Euroopas ja mujal maailmas tagab meile kõrge positsiooni rahvusvahelisel haridusturul, toob EBS-i rohkem välistudengeid ja -õppejõude ning võimaldab aidata kaasa Eesti majandusarengule,” kinnitab Liivat.

Rahvusvaheline Habakuk

Professor Madis Habakuk oli üks rahvusvahelise juhtimisarengu assotsiatsiooni CEEMAN (Central and Eastern European Development Association) asutajatest. 1993. aastal loodud organisatsiooni eesmärk oli kiirendada juhtimise arendamise kvaliteeti Kesk- ja Ida-Euroopas. Praeguseks on CEEMAN-i haare laienenud üle kogu maailma ning liikmesorganisatsioonide arv tõusnud üle 220.

2006. aastal valiti Madis Habakuk esimese Balti riikide esindajana EFMD (European Foundation for Management Development) nõukogu liikmeks. Kaks aastat hiljem valiti Habakuk uuesti. EFMD liikmesorganisatsioone on üle 500, nende seas nii ülikoole, ettevõtteid, juhtimiskoolituskeskusi kui ka uurimisasutusi.

*Toomas Danneberg
autasustamistseremoonia
Austraalias Perthis
2016. aastal.*

EBS 300 maailma parima seas

EBS on juba üheksa korda valitud maailma 300 parima ärikooli hulka. Kokku on maailmas enam kui 12 000 ärikooli.

Ärikoole reastav Eduniversal kasutab metoodikat, mis võimaldab võrrelda ühe riigi või regiooni koole teistega. Maksimaalselt on hindamisel võimalik saada viis "palmilehte", mis antakse 100 parimale maailmatasemel ärikoolile – sellised on näiteks Harvard Business School ja London Business School. EBS on seni korjanud neli palmilehte, kuid ülikoolil on kindel plaan ka viies palmileht n-ö koju tuua.

"Järgmise sammuna tuleb saada see viimane puuduv leht ja olla absoluutses tippkategorias ehk 100 parima ärikooli hulgas maailmas!" ütles EBS-i rahvusvahelise koostöö prorektor Toomas Danneberg 2016. aastal Austraalias Perthis toimunud Eduniversal aastakonverentsil tunnustuse üleandmisel.

Tudengifirmad – ettevõtluse liivakast

Alates 2000. aastast avanes bakalaureuseõppe tudengitele võimalus ettevõtjaelu omal nahal järele proovida – stardipaugu sai tudengifirmade loomine. Nimelt viidi esmakursuslaste õppekavasse sisse aine äri alused. See tähendas, et semestri jooksul tuli tudengitel välja mõelda äriidee, uurida turgu ja konkurentsi, koostada äriplaan ja luua ettevõtte. Seejuures pani EBS firmadesse, millesse nii tegijad kui ka kool kõige rohkem uskusid, ka algkapitali.

Äri aluste õppejõud ja EBS-i Ettevõtluskeskuse juhataja Ülle Pihlak ei mäleta, et algusaastatel oleks tudengiettevõtetele hoo sissesäämisega erilisi raskusi olnud. Hoolimata sellest, et mõni tudengeist oli kriitiline ja ka ta ise leidis nii mõndagi, mida saaks paremini teha. "Võib-olla olid hoopis ootused ebamõistlikult suured. Otsisime ju Eesti Nokiat," arutleb Ülle Pihlak algusaastatele mõeldes.

Ülle Pihlak, äri aluste õppejõud ja EBS-i Ettevõtluskeskuse juhataja.

Ebsikad said 2015. aastal rahvusvahelisel tudengifirmade konkursil topehvõidu: esimeseks tuli Elcons ja teisele kohale platseerus Wolfprint 3D.

Bürokraatia võttis äriajamise soovi

Kui tudengiettevõtete esimene aasta jäi seljataha, väljendas rahvusvahelise ärijuhtimise eriala tudeng Jaak Roosaare oma skepsist Tudengilehe veergudel. "Eelmisel aastal oli tudengiettevõtete start küllaltki tagasihoidlik. Kooli jaoks oli see uudne projekt ja tudengite arvates ei olnud idee veel päris küps. Suurimaks probleemiks osutusid firmade asutamisega seotud bürokraatia ja liigne paberimäärimine, mis paljudel tudengitel igasuguse ärituhina minema viis. Ka oli suuri raskusi lubatud algkapitali saamisega. Sel aastal oleks võinud olla kõik palju paremini: koolil oli kogemus olemas, ettevõtted olid registreeritud ja ka käibevahendid enamikul olemas. Ometi selgus, et olukord on pigem hullemaks läinud."

Roosaare kriitika polnud laest võetud, sest kuuest õppeaasta alguses loodud tudengifirmast oli kevadeks käivitunud üksainus. Põhjuseks peamiselt tudengite tegevusetus (näiteks oli CD-de müügiga tegelema hakanud firma teinud kaks(!) müügipakkumist), samuti konkurents nn päristurul.

Ka kaks aastat hiljem polnud olukord palju parem. Ülle Pihlak kirjutas 2002. aasta veebruaris EBS-i Õppejõudude Infolehes: "Tänaseks on esimesed kaks lendu aasta tegutsenud. Paraku tuleb tunnistada, et Eesti Nokiat leiutatud ei ole ja suuri kasumeid samuti mitte. Küll aga on tudengiettevõtted täitnud oma õpetlikku eesmärgi – kõik äritegevuses osalenud tudengid leidsid, et nad on reaalsest ettevõtlusest palju õppinud ning saanud oma esimese kogemuse ärimaailmas. Edasist õpet osatakse vastu võtta juba palju teadlikumalt ning kogu õpiprotsess on üliõpilaste jaoks muutunud rohkem mõtestatud tegevuseks. Viimasest tulenebki palve kõikidele õppejõududele. Kui planeerite oma loengutesse näiteid, rühmatöid, seminari teemasid, siis võiksite kasutada ka neid juhtumeid, mis üliõpilastele eriti südamelähedased ja reaalsed on – nende tudengifirmasid. Samuti arvan, et ehk oleks teil huvitav kuulda, mida tudengid oma äritegevuses teevad, kuidas neil läheb ja mis probleemid neil on. Siiani olen tundnud end selles valdkonnas väga üksildasena, kuna isegi ettevõtluse õppetooli juhataja pole veel korragi leidnud aega tudengifirmade vastu huvi tunda. Tegemist on ju ikkagi õppeainega!"

Ülle Pihlak vahendas lugejatele ka probleeme, mida tudengifirmadel kõige rohkem ette tuli.

"Hirm ametnike ja vanemate inimestega suhtlemise ees – kardetakse suhelda maksuameti ja äriregistriga. Kardetakse ka suhelda suurettevõtete juhtidega, linnavalitsuse ametnikega jne. Mind vist kardetakse natuke ka, sest millega midu seletada seda, et probleemidega tullakse minu juurde alles siis, kui juba kuskilt ettekirjutus saadud.

Ei osata meeskonnatööd – tihti moodustub firma sees väike grupp, kes asju ajab ja teisi liikmeid lihtsalt ignoreerib. Tulemuseks on tülid, mis halvavad kogu firma tegevust.

Turu-uuringute tulemusi hinnatakse ülioptimistlikult: 100%-liselt loetakse sealt välja seda, mida näha tahetakse, mitte seda, mis seal tegelikult on. Hiljem, kui "klient tõrgub", avastatakse, et seda oleks pidanud ette nägema.

Müüa ei osata – hämmastav, kui tagasihoidlikeks muutuvad meie midu nii sõnad üliõpilased, kui neil tuleb midagi maha müüa. Loetelu võiks jätkata..."

Väärt mõte

“Kui tahad oma ettevõtte luua, usalda alati sisetunnet. Kui millesegi usud, siis hakka seda kohe realiseerima. Alusta näiteks äriplaani kirjutamisest. See võib tunduda tõelise tüütusena, aga see on ülioluline ja manab üsna hästi ette selle, kas ja millal sinu idee hakkab ennast ära tasuma ja paneb mõtlema pisiasjadele, mida võib-olla ideest vaimustudes analüüsinud ei ole.”

Anett Kulbin, maitseviinasid tootva tudengifirma Nobenaps OÜ üks asutajatest

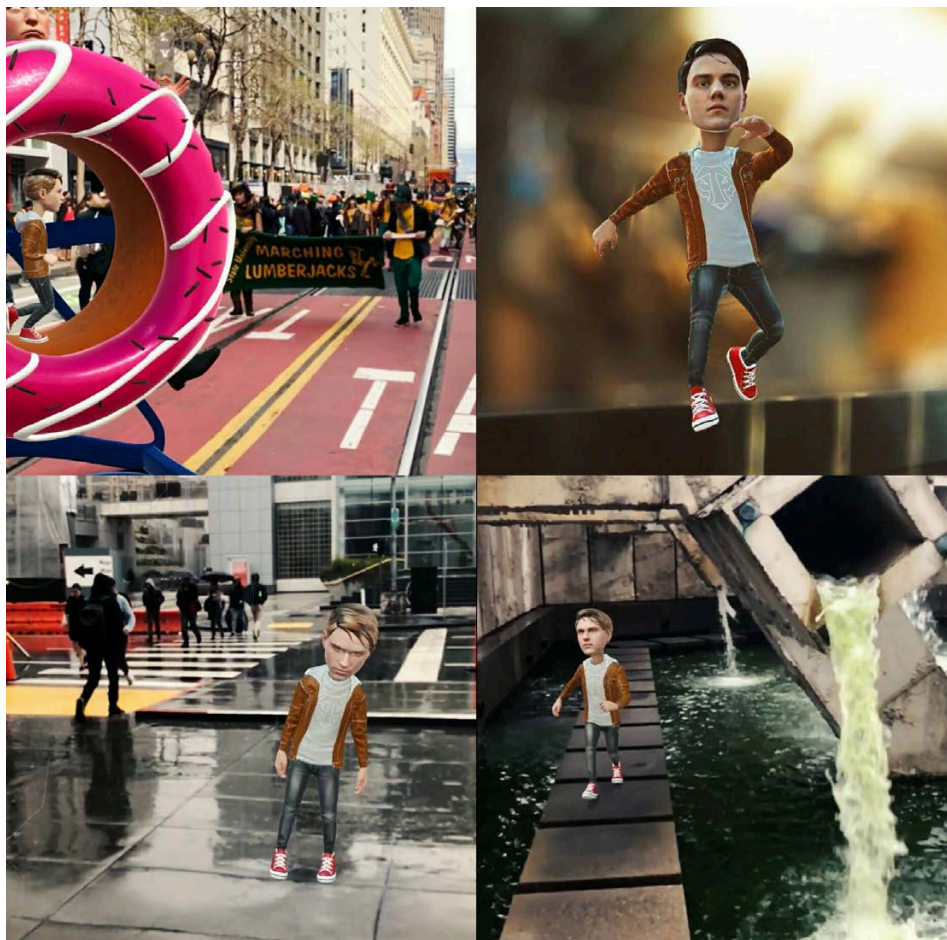

Anett Kulbin.

Muudatusi kroonis edu

Ülle Pihlak siiski püüsi põõsasse ei visanud ja õigesti tegi. Õiged olid ka muudatused, mida tudengifirmade loomisel ja majandamisel tehti. Esiteks aeg: oli näha, et ühest semestrist ei piisa, et firma tegevusele hoog sisse saada. Seega pikenes tudengifirmadega tegelemise periood kahe semestrini ning kasutada oli ka nende vahele jääv suveaeg. Teine probleem oli algkapitali kaasamine: alguses pani EBS tudengifirmade konkursi võitnud ettevõtetesse sisse algkapitali tingimusel, et Ülle Pihlak on ettevõtte juhatuses. Alates 2011. aastast, mil ettevõtet sai asutada ilma osakapitali maksmata, andis EBS konkursi võitjale 2000 eurot stardiraha, ise osanikuks ei läinud ning Ülle Pihlakul polnud enam vaja olla tudengifirmade juhatustes.

18 aastat tudengiettevõtete loomist vedanud Pihlak nendib, et raskused, mida tudengifirmad 2000. aastatel kohtasid, on täiesti loomulikud ja kehtivad ka praeguste tudengifirmade kohta. Küll aga on raskusi vähendanud bürokraatia muutumine. “Varem käisime notaris, ettevõtte asutamine võttis aega. Nüüd saab selle ära teha 10 minutiga. See aga on tekitanud uue probleemi – tudengid kipuvad ettevõtteid asutama liiga kergekäeliselt, kui nad tegelikult pole selleks veel valmis. Väga palju tuleb teha selgitustööd, et nad kümnekesi juhatusse ei läheks,” kirjeldab Ülle Pihlak.

Vaata, kuidas oma näost nutitefoniga 3D mudel teha!
<https://www.youtube.com/watch?v=nf5Vjf6GQ3E>

Ideid seinast sein

18 aasta jooksul on EBS-is sündinud 220 tudengiettevõtet, kelle ampluaa on ulatunud üsna lihtsakoelistest äridest keerukate ja kapitalimahukate ettevõtmisteni. Tudengifirmade seas on olnud nii toidumeistreid, meelelahutusteenuste osutajaid, lastekaupade valmistajaid, moe- ja iluteenuste pakkujaid kui ka elektroonikakonstruktorite tootja. Nii et nimetage ükskõik milline tegevusala, ja võite olla üsna kindel, et mõni ebsikate tudengifirma on sel alal käe valgeks saanud.

Huvitav teada

Umbes kümnendik tudengifirmadest jätkab tegutsemist ka pärast kooli lõppu.

Tehnoloogiavaldkonnas kätt proovida soovivatele tudengitele on abiks EBS-i koostöö Tallinna Teaduspargi Tehnopoliga. 2010. aastal sõlmisid EBS ja Tehnopol koostööleppes, et pakkuda tudengitele senisest paremat võimalust heade äriideede edukaks realiseerimiseks, kasutades selleks Tehnopoly tehnoloogiateadmisi. Ülle Pihlak räägib: "Eesti Nokia peitub tudengite peades! Olles aastaid töötanud tudengiettevõtetega, näen seal aina süvenevat huvi innovaatiliste toodete arendamise vastu. Noortele ettevõtjatele on iseloomulik avatud mõtlemine ning olen kindel, et varem või hiljem koorub sealt selline äriidee, mille üle Eesti võib uhke olla."

Üks tudengifirmadest, kelle tegevuse üle võib kogu Eesti uhke olla, on 2014. aastal loodud ja aasta hiljem Riias Baltimaade tudengifirmade konkursil teise koha saanud Wolfprint 3D. Firma, mille esimesed investorid olid muide Madis ja Mart Habakuk, pakkus alguses 3D-printimise teenust. Nüüd toodetakse 3D-skännereid, mida on müüdnud nii Euroopasse kui ka USA-sse. Rahvusvahelises meedias sai suurt tähelepanu ultrahelipildi põhjal veel sündimata lapse 3D-printimise võimalus, mis näitab vanematele last juba enne seda, kui maimuke ilmavalgust näeb. 2018. aastal lõi ettevõtte nutitelefonirakenduse, mis loob inimestest 3D-avatare, võimaldades neil siseneda virtuaalmaailma.

Wolfprint 3D on ilmselt üks eredamaid näiteid edukalt tegutsevast tudengifirmast. Kuid loomulikult ei jätka kõik tudengifirmad tegevust. Ülle Pihlaku sõnul jääb tudengifirmadest edasi tegutsema umbes 10%. "Tudengifirmade eesmärk pole kunagi olnud kõikide meeskondade jätkamine. Eesmärk on ettevõtluse protsesside õppimine, vigade tegemine õppimise käigus ja nendest õppimine. Eriti utoopiline oleks oodata, et esimesel kursusel juhuslikult tekkinud meeskonnad jäävad koos tegutsema nädalaga genereeritud ideega. Muutuvad ideed, muutuvad meeskonnad. Hoopis tähtsam on, et tehakse ära oma vead, õpitakse nendest ja saadakse hoogu juurde, et ettevõtlusega tegeleda, mitte tööd otsida. Tudengiettevõtted on ettevõtluse liivakast!"

Hariduskontsern on sündinud

Moodsale ülikoolile omaselt ei piirdunud EBS ainult bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõppe pakkumisega. 1990. aastate keskel moodustati mitu uut tütarettevõtet, mis polnud seotud kõrghariduse andmisega. EBS muudkui kasvas ning sajandivahetuseks oli hariduskontsern nimega EBS Grupp sündinud.

Madis Habakuk selgitas grupi loomist nii: "Ülikool on suur institutsioon, mis peab looma oma infrastruktuuri, kaasama õppejõud ja teadustegevuse. Kuna EBS ülikoolil on olemas tasemel õppejõud ning aktiivne teadustöö, sai selgeks, et on võimalik hakata teenindama ka teisi turge – pakkuma üldharidus- ja täiendkoolitust. Lisaks oli EBS-i juurde koondunud juba mitmeid tegevusi, mille edasi arendamine ja isetegemine oli efektiivsem kui väljast teenust sisse osta. Nüüd on ka need iseseisvad üksused, mis lisaks kontserni sisemisele tellijale pakuvad teenust väljapoole."

EBS Grupi suurim ja vanim liige oli paari tuhande üliõpilasega ülikool, teised grupi liikmed olid EBS Gümnaasium, EBS Juhtimiskoolituse Keskus ja EBS Print. Viimati nimetatute tegeles õppematerjalide trükkimisega (enam sellenimeline firma ei tegutse). Lisaks tegutses EBS-i arengufond, mille kaudu sai aastas üle paarikümne EBS-i tudengi kooli poolt stipendiumi. 2004. aastal asutati EBS Campus, mis tegeleb Lauteri 3 õppehoone haldamisega.

EM-Internationali tegevjuht ja põhiomanik Tiit Elenurm (vasakul) müüs ettevõtte enamusaluse 2000. aastal EBS-ile. Aasta hiljem loodi EBS-i avatud ülikooli ja EM-Internationali baasil EBS Juhtimiskoolituse Keskus.

Osaühingust sihtasutuseks

2018. aastast kaotati ärinimi EBS Education OÜ, mille all EBS-i gümnaasium ja ülikool olid alates 2007. aastast tegutsenud. Uue koolipidajana tegutses SA Estonian Business School.

EBS Grupi tekkimist mõjutas ka 1990. aastate lõpus maailma haridusturul toimunu. Madis Habakuk nentis, et globaalses mõttes on *executive training* ala, kus äriülikoolid võtavad tormiliselt turgu üle. "Seega on maailmas valitsevaks trendiks praegu just *business school*'ide tormiline tegevus koolitusturu hõivamisel," märkis Habakuk. Tema *business school*'i üks haru just sellega tegeleski.

EBS Juhtimiskoolituse Keskus

Möödunud sajandi viimase kümnendi keskpaigaks oli EBS-ist saanud tõsiselt võetav ülikool, mis pakkus klassikalist ülikooliharidust kõigil kolmel tasemel. Kuhu edasi? Miks mitte pöörduda hoopis tagasi juurte juurde ja vaadata, mida lühemate koolituste turul oleks võimalik ära teha.

Koolitame ja konsulteerime

EBS oli juba üsna ammu otsinud meest, kes paneks käima konsultatsioonitegevuse. Madis Habakuk kirjeldas olukorda nii: “Kui Mati Sööt välja ilmus ja arvas, et tema võiks see mees olla, siis loodi kohe asepresidendi ametikoht täienduskoolituse ja konsultatsioonide alal.” 1995. aasta novembris asus asepresident Sööt juhtima täienduskoolituse ja konsultatsioonide osakonda, mille eesmärk oli pakkuda koolitusi ja konsultatsioone nii majandusharidusega kui ka ilma sellela inimestele. Põhirõhk oli ärikoolitusprogrammidel. Neist kõige suuremat huvi pälvis finantsarvestuse kursus. Kuna Vene kriis oli veel olemata, oli populaarne väärtpaberiturkunde teema. Kursusi korraldati ka äriplani koostamise, ärietiketi ja -suhtlemise alal. Samuti tehti turismikoolitusi, et anda ametikoolitust turisminduses töötavatele ja töötada soovivatele inimestele.

Esimestel tegevusaastatel leidis täienduskoolituse ja konsultatsioonide osakonna teenuste seas üks, mis esmapilgul tundub mõnevõrra ootamatu – nimelt viidi kokku tööotsijaid ja tööandjaid. EBS-i aastaraamat 1997 vahendab: “Selle teenuse loomise tingis vajadus aidata üliõpilastel leida ettevalmistusele, võimetele ja ootustele vastavaid töökohti. Infot nii töökohtade kui koolitusvõimaluste kohta saab I korruse teadetetahvilt ja kooli ajalehest.”

Luuakse avatud ülikool

Täienduskoolituse ja konsultatsioonide osakonna arengu loomulik jätk oli kujunemine Avatud Ülikooliks. 1998. aastal asutatud EBS Avatud Ülikool oli avatud selle sõna otseses mõttes: avatud kõigile, kes tahtsid end täiendada, kuid kelle eesmärk polnud saada tudengiks immatrikuleeritud. Enesetäiendajad said ja saavad ka praegu valida ülikooli ainetest või täiendkoolituse kursustest just sellised, mis neid huvitavad.

Kui Mati Sööt EBS-ist ära läks, suikus Avatud Ülikool varjusurma. Ent ainult seni, kuni 1999. aasta kevadel asus Avatud Ülikooli juhtima EBS-i vilistlane Jan Andresoo. Hoolimata sellest, et koolitusturg oli Andresoole uus ja tundmatu valdkond, haaras uus juht härjal sarvist. “See oli väga huvitav aeg: tuli kogu struktuur algusest peale üles ehitada. Võtsin siis aga kursavenna ja -õe punkti ja nii me asusimegi koolitussektorit tegutsema,” kirjeldas Jan Andresoo. Muu hulgas toodi Andresoo juhtimisel turule mini-MBA. See oli taseme- ja täiendkoolituse sümbioos, mille käigus said ettevõtte ja organisatsioonid disainida tasemekoolitust vastavalt ettevõtte strateegilistele eesmärkidele.

EBS-i vilistlane ja hilisem tegevjuht Jan Andresoo lükkas käima EBS-i Avatud Ülikooli töö.

Väärt mõte

“EBS annab oma üliõpilasele nelja asja – haridust, diplomeid, sidemeid, väärtusi.”

Madis Habakuk, EBS-i looja ja president

Peagi oli koolitusvaldkonnas aeg küps järgmiseks sammuks. 2001. aasta veebruaris asutati EBS Juhtimiskoolituse Keskus. Selle vundament laoti kahe koolitusasutuse baasil: EBS-i poolt 2000. aastal ostetud koolitusfirma EM-International OÜ ja EBS-i Avatud Ülikool. Selline kõrgkooli ja koolitusfirma ühinemine oli Eestis esmakordne. EBS-i ja EM-Internationali eesmärk oli liita ühelt poolt ülikooli akadeemilised teadmised ja teisalt täienduskoolituse praktilised kogemused. Samuti oli plaan minna välisurgudele, sest Eesti täienduskoolituse turg oli ja on liiga väike. Aasta hiljem ühines juhtimiskoolituse keskusega Maru Koolituskeskus.

Lisaks täienduskoolituste pakkumisele hakkas EBS Juhtimiskoolituse Keskus konkreetsetele ettevõtetele magistriskraadiga töötajaid ette valmistama. Uue MBA-programmi ained olid samad nagu ülikoolideski, kuid praktilises osas lahati konkreetse ettevõtte probleeme. Esimesest, ligi paarikümne osalejaga rühmast kolmandik olid Tallinna Sadama töötajad, kes said loengutes kuulnud teooriat tööl praktikasse rakendada.

Järgnevatel aastatel täienes juhtimiskoolituse keskuse teenuste valik keskastmejuhtide ja tippjuhtide arenguprogrammidega. Valikust leiab näiteks personalijuhi, finantsjuhi, müügijuhi jt valdkondade juhtide arenguprogrammid, mis kestavad 5–10 kuud. Juhtimiskoolituse keskust 2000. aastate keskel vedanud Alar Vasemägi tõi arenguprogrammide peamise eelisena välja tööga, et lisaks teadmistele saavad osalejad uusi ideid töörühmadest, praktikute näidetest ning omavahel jagatud kogemustest.

Juhid õpivad juhtima

Paljud juhid pole juhtimist spetsiaalselt õppinud, vaid pidanud seda tegema n-ö töö käigus. See aga vähendab efektiivsust ning pealegi me teame, mida öeldakse nende kohta, kes õpivad iseenda vigadest. Seega nähti EBS-is, et London Business Schoolis või INSEAD-is pakutava Executive MBA programmi analoogi Eestis turule toomiseks on aeg küps. Pärast paariaastast tihedat ettevalmistustööd alustaski 2001. aasta sügisel EBS-is esimene Executive MBA programm. Nagu termin *executive* viitab, on programm mõeldud juhtimiskogemusega tippjuhtidele, et nad saaksid arendada oma juhivõimeid ning koos sellega oma juhitavat ettevõtet.

Executive MBA programmis osalejad loengus.

Huvitav teada

2018. aastaks on üle 200 Eesti ettevõtte omaniku ja tippjuhi läbinud Executive MBA programmi.

EBS-i Executive MBA programmi õppejõud Alar Kolk kinnitab, et Executive MBA programmid on praegu olulisemad kui kunagi varem: *“Executive-programmides ei anta hunnikute kaupa raamatuid ja artikleid lugeda, vaid osaleja saab praktikas proovida, kuidas ta ideid võiks realselt ellu viia. EBS-is me täpselt nii teemegi: ühelt poolt vaatame, millised on uued kontseptsioonid ja tööriistad selleks, et äri modelleerida, tooteid arendada ning finantsjuhtimist korraldada. Teisalt toome kogu selle eksperimentaalsuse klassiruumi, et vaadata, kuidas need uued kontseptsioonid sinu äri peal toimivad.”*

Kogu õppetöö on niisiis üles ehitatud ettevõtte juhtimiskaasuste lahendamisele. See tähendab, et Executive MBA programmis osalejad teevad enamiku kodutöid just nimelt oma juhitava ettevõtte põhjal. Stuudiumi lahutamatu osa on ka õppereis piiri taha – valikus on olnud sihtpunkte Berliinist Shanghaini. Kirsiks tordil on võimalus

asju arutada ja kogemusi vahetada teiste kursustest, kel on oma juhikogemusest nii mõndagi väärtuslikku jagada.

Executive MBA programmis osalenud ETS Nordi juhatuse liige Urmas Hiie ei hoiu oma rahulolu vaka all. "Programmil on väga hea ülesehitus, liikudes üldistelt teadmistelt konkreetsete äriprotsesside õppe suunas," leiab Hiie. Citiconi juht Mati Pops lisab, et see on suurepärane võimalus õppida koos teiste valdkondade tippjuhtidega ning kuulata nende vahetuid kogemusi elust ja ärist.

Pikaajaline tegevus tippjuhtide koolitamisel andis EBS Juhtimiskoolituse Keskselle tõuke nimevahetuseks – et nimi peegeldaks paremini seda, millega tegeletakse. Alates 2018. aasta veebruarist on juhtimiskoolituse keskuse uus ärinimi EBS Executive Education.

EBS Gümnaasium

1997. aasta varakevadel sai Eesti erakeskhariduse turg ühe tegija juurde. Seni tegutsenud kuuele eragümnaasiumile tekkis konkurent seitsmenda, EBS-i asutatud Ärigümnaasiumi näol. Ilmselt võib öelda, et uue kooli loomisel lähtus EBS vanast tuntud ütlemisest: kus viga näed laita, seal tule ja aita. Üks suurtest vigadest, mida Madis Habakuk riiklikus haridussüsteemis nägi, oli majandust, ettevõtlust ja rahaga ümberkäimist õpetavate ainete nõrk esindatus koolide tunniplaanis või nende sootuks puudumine. Madis Habakuk nentis, et Eestis õpetab kool vaeseks olemist ning õpetajate (ja üldiselt ka ühiskonna) suhtumine rikkusesse, rikkusesse ja rahasse on negatiivne. Seda mõtteviisi tuli ju muuta!

Äripäevale 1997. aasta juunis antud intervjuus mainis Madis Habakuk, et hoolimata nimest – Ärigümnaasium – ei rõhutaks ta väga sõna "äri". "Tegemist ei ole kutsekooliga ja seega ei õpetata meie gümnaasiumis mingeid konkreetseid ärielukutseid. Lõpetaja peab olema valmis jätkama õpinguid kus tahes kõrgemas õppeasutuses."

Ärigümnaasiumi õppemaks oli 7500 krooni semestris. See tähendas, et keskmist palka teeninud lapsevanemal tuli semestri õppemaksu tasumiseks kõrvale panna ligi kaks oma kuupalka – keskmine kuuteenistus oli 1997. aastal veidi alla 4000 krooni.

Soliidsest õppemaksust hoolimata huvilisi jagus. Esimesel õppeaastal avati Juhkentali tänaval kutsekooliga ruume jaganud Ärigümnaasiumis kolm klassikomplekti 75 õpilasega – kaks 10. klassi ning üks 11. klass. Noori tuli kokku üle Eesti, kusjuures ligi pooled olid väljastpoolt Tallinna. 1998/1999. õppeaastal kasvas klasside arv viieni.

1999. aasta jaanuaris muudeti kooli nime, et see seostuks paremini EBS-iga: uueks nimeks sai EBS Gümnaasium. 2001. aastal kolis gümnaasium Juhkentali tänava kaubanduskooli ruumidest teiste "ebsikatega" ühe katuse alla Lauteri tänavale. Kõigile see ei meeldinud. 2003. aasta tudengilehe detsembrinumbris väljendas kolumnist Mihkel Mikrofoni rahulolematust selle üle, et EBS-i kõrgkooliga samas hoones asuv gümnaasium nullib akadeemilise õhkkonna.

Gümnaasiumi tutipidu.

Kolm entusiastlikku käivitajat

Lee Mets, EBS Gümnaasiumi esimene direktor:

“Kooli käivitasime kolmekesi: Gerty Baumann õppealajuhatajana, mina direktorina ja Mihkel Rebane EBSi-poolse projektjuhina. Aga ega meil alguses mingit tööjaotust ei olnud – kõik tegid kõike, alates lepingute sõlmimisest kuni mööbli tassimiseni välja. Peagi liitusid meiega ka esimesed õpetajad – matemaatikaõpetaja Villu Rajaga sõlmisime töölepingu nr 1. Vahel imestan isegi, kuidas meie lapsevanemad ja meie esimesed õpilased meie kooli üldse usaldasid – mingeid kogemusi erakooli loomise osas meil ei olnud, ruume jagasime kutsekooliga ja seetõttu oli õppetöö esimesel aastal õhtupoole, tunnid algasid kell 12–13 ja lõppesid õhtul 19–20. Aga me ise uskusime oma ettevõtmise õigsusesse ja headusse nii siiralt ja tugevalt, et ilmselt nakatas meie entusiasm ka teisi!

Tahtsime teha kooli, kus õpilastest hoolitakse ja õpetaja saab oma tööd hingega teha ega pea mõtlema aruannete peale. Õpilasi oli meil igasuguseid – kuldmedalistidest kuni väga probleemsete õpilasteni välja. Usun, et suutsime aidata paljusid, kes tavakoolis olid konfliktidesse sattunud.”

EBS Gümnaasiumi aastaraamat 2001/2002.

212 + 544 = ?

Madis Habakuk pidas peastarvutamise oskust väga oluliseks, sest üks õige ärimees või -naine peab oskama teha kiireid otsuseid ja suutma ka kiiresti peast arvutada.

EBS Gümnaasiumis on aastaid korraldatud peastarvutamise võistlust, kus tuleb 15 minutiga lahendada umbes 50 ülesannet. Ongi aeg peast arvutada! Mitu ülesannet tuleb võistlejatel minutis lahendada?

Detsembris toimuv peastarvutamise võistlus on väga populaarne ning sellest tahavad lisaks gümnaasistidele osa võtta ka õpetajad. Tõsi, nemad saavad seda teha auhinnaliste kohtadele pretendeerimata.

2003. aastaks oli gümnaasiumiõpilaste arv asutamisaastaga võrreldes rohkem kui kahekordistunud ja jõudnud 155-ni. Samal aastal avati ka ingliskeelne klass, kus kogu õppetöö toimus inglise keeles. Välja kujunes kolm klassitüüpi, mille vahel põhikoolilõpetaja saab edasiõppimise valiku teha: Euroopa klass, kus 25% tundidest on inglise keeles, rahvusvaheline klass, kus suurem osa õppest on inglise keeles, ja ettevõtlusklass, kus kõik tunnid peetakse eesti keeles.

2017/2018. õppeaastal tudeeris koolis 108 õpilast ning õppeaasta õppemaks jäi olenevalt klassitüübist 2180–3200 euro vahele. EBS Gümnaasiumil on ainsana Eestis riiklikult kinnitatud ingliskeelne õppekava. Siin saab gümnaasiumi lõpetaja kõige parema ettevalmistuse edasiõppimiseks ükskõik millises maailma paigas.

Viielised võivad ka ukse taha jääda

Õpilaste vastuvõtmisel lähtuti 20 aastat tagasi ja lähtutakse ka praegu peamiselt kandidaadi isiksuseomadustest. See tähendab, et sissesäämise lootus oli ja on ennekõike headel suhtlejal ja organisaatoritel. Madis Habakuk põhjendas seda lihtsa tööga: äris on edukad need, kes suudavad tegutseda teiste inimeste kaudu. Alates 2014. aastast gümnaasiumi juhtiv Kersti Uudla täiendab: "Me ei võta vastu ainult nelja-viielisi õpilasi. Me võtame neid, kes tahavad õppida majandust, tegeleda ettevõtlusega ning on hakkaja loomuga. Kuid sellest hoolimata, et me ei võta vastu ainult viielisi, oleme me koolide pingereaas kõrgel kohal. See on meie õpetajate hea töö tulemus, et nad suudavad kolmelistest teha neljalised ja neljalistest viielised."

Tõepoolest, Postimehe koostatud koolide edetabelis oli EBS Gümnaasium 2017. aasta riigieksami tulemuste põhjal eestikeelsete koolide seas 12. kohal. Hea koht edetabelis pole siiski küllap see, mille pärast gümnaasistid pingutavad. Pigem võib motiveerida asjaolu, et parimad EBS-i gümnaasiumilõpetajad saavad lisaks põhilisele – milleks on hea haridus! – konkreetset rahas mõõdetava boonuse: EBS-is soodsamatel tingimustel edasiõppimise võimaluse.

Lilli ja liblikaid koolis ei uurita

EBS Gümnaasiumi õppekava on algusest peale järginud riiklikku õppekava. Vaba- ja valikainetena on rõhk majanduse, ettevõtluse, informaatika, väitlus- ja kõnekunsti, organisatsioonipsühholoogia jmt õpetamisel. Süvendatult õpitakse inglise keelt ja matemaatikat. Omal kohal on ka külastused ettevõtetesse ning kohtumised ettevõtjatega.

Ülikoolitarkus gümnaasiumist

Reesa Paatsi

Vandeadvokaat, advokaadibüroo LINKLaw

“Tegin EBS Gümnaasiumi kasuks 2000. aastal teadliku valiku. Juba siis pakkus EBS-i innovatiivne programm ja uudne lähenemine õppele võimalusi ka gümnaasiumiastmes ennast arendada ning saada teadmisi valdkondades, mida tavaliselt õpitakse alles ülikoolis. Mina ei jõudnud aga ära oodata ülikooli selleks, et asuda n-ö päris asjade kallale.

Tagasi vaadates oli see ainuõige otsus. Personaalsed lähenemised ja koolipere tark suunamine kujundasid hea hüppelaua tulevikku. Väikesed klassid ning põnevad õppeained andsid indu õppimiseks. Popp oli olla hea ja aktiivne õpilane.

Raha eest teadmisi osta ei saa, küll aga loob EBS Gümnaasium suurepärased võimalused isiklikuks arenguks ja teadmiste saamiseks.”

Õppevormina kasutatakse perioodipõhist õpet, kus ühte ainet õpetatakse fookuseeritult pikema aja jooksul. Klassid on väikesed, tavaliselt 15–20 õpilasega.

“Meie ei uuri lilli ja liblikaid. Majandusaineid õpetame süvitsi, neid käivad meil õpetamas EBS-i ülikooli õppejõud,” räägib Kersti Uudla. Teistest gümnaasiumidest eristab EBS-i asjaolu, et tunde annavad praktikud – näiteks rahandust õpetab inimene, kelle igapäevatöö on pangas, matemaatikaõpetajal on lisaks koolitööle oma sukeldumiskool ja ta tegutseb sukeldumisinstruktorina. Järeldus on lihtne: kui õpetajad on sõna otseses mõttes kättpidi ettevõtluses sees, teeb see õpilastele tunnid elulisemaks ning viib nii mõnegi noore äri alustamiseni. Muide, esmapilgul võib tunduda kummaline, aga äri alustamisele aitab kaasa ka riiklik õppekava – 11. klassis peavad kõik üldhariduskoolide õpilased tegema uurimistöo, kuid EBS-is on

EBS Gümnaasiumi direktor Kersti Uudla nimetab kooli eelisenä väikesi klasse ja põhjalikke majandustunde, mida annavad praktikud.

uurimistöö koostamisele alternatiive. Üks võimalus on teistega mestis luua õpilasfirma; individuaalselt töötada soovija võib aga välja mõelda oma äriidee, selle äriplaaniks vormistada ja kaitsta.

Eelnevast on selge, et paljud EBS-i gümnaasistid ei oota ettevõtte loomisega seni, kuni kool läbi. "Vahel näen mõnda õpilast tundide ajal koridoris telefoniga rääkimas. Kui ma küsin, kas ta tunnis ei peaks olema, sosistab too vastu: tšš, ma räägin kliendiga praegu," kirjeldab Kersti Uudla, et mõnigi noor saab samal ajal hakkama nii õppimise kui ka ettevõtte käimalükkamise ja käigushoidmisega. Uudla lisab, et EBS Gümnaasiumi väärtused on vabadus ja vastutus, loovus ja ettevõtlikkus ning hoolivus. "Me anname oma õpilastele rohkem vabadust kui nii mitmeteski teistes koolides, aga me eeldame ka suuremat vastutust," kinnitab Kersti Uudla.

Õppimine polegi lust ja lillepidu

Igapäevane koolitöö võtab aega ning ettevõtlusega jõuavad selle kõrval tegeleda tavaliselt kõige tublimad ja energilisemad. Kõik sellised pole. Järelikult tuleb tegeleda õpilaste õppima motiveerimisega ja mahajäänute aitamisega. Tavaliselt on järeleaitamine individuaalne, kuid 2005. aastal tuli järeleaitamist suisa grupiviisiliselt korraldada. Nimelt langes siis EBS Gümnaasiumist välja 24 õpilast ehk toonasest õpilaste koguarvust umbes 15%. Kuna arv oli üsna suur, alustas kool 2006. aastal tasulist tugiõpet, et väljalangejate hulka vähendada.

2005. aasta augustist kooli juhtima asunud Ave Paat kirjeldas Eesti Päevalehes ilmunud artiklis, et vabatahtliku tugiõppe süsteemi suunati õpilased, kes pärast kursusehinde väljapanemist ei parandanud kahe nädalaga oma "puudulikku". 10. klassi poolesaja õpilase vanematest 30 sai 2006. aasta jaanuari alguses teate lapse tugiõppesse suunamisest koos järeltööde tegemisele kuluva summaga. Ühe kontrolltöö ehk lisatunni maksumus oli 300 krooni ja mõnel õpilasel ulatus "puudulike" kontrolltööde arv 18-ni ehk summa 5400 kroonini.

Gümnaasistide emades-isades põhjustas tugiõppele suunamine küsimusi. Päevalehega rääkinud lapsevanem pidas kummaliseks, et probleem puudutab nii paljusid lapsi, ja kahtlustas kooli õpetajaid liiga karmis hindamises, sest nii saab kehva tulemuse saanute tugiõppesse suunamisega lisaraha teenida. Ent ühe 10. klassi noormehe sõnul oli mõnigi tugiõppesse suunatud õpilane kooliskäimise ise hooletusse jätnud. "Mitmed neist puuduvad palju, mõtlevad, et raha maksmisest piisab, et koolis läbi saada," ütles ta Eesti Päevalehele.

Praegu saavad õppimisega jänni jäänud noored abi küsida aineõpetaja konsultatsioonis – igas aines on igal nädalal üks tasuta konsultatsioonitund. Kui sellest ei peaks järjele saamiseks piisama, aitab hädast välja kooli organiseeritud tasulisel tugikursusel osalemine.

Popp oli olla nelja-vieline

Sirli Kalep

EBS-i välis- ja korporatiivsuhete osakonna juhataja

"EBS Gümnaasiumisse tulek oli minu elu esimene iseseisev suur otsus, mis muutis mu mõtlemist ja eluplaane positiivses suunas. Põhikoolis õppisin Tallinna Reaalkoolis, kus minu pinginaaber oli EBS-i finantsdirektori Tõnu Küttmaa tütar. Tema kaudu olin EBS-ist kuulnud. Samuti teadis EBS-i mu isa, sest kui Viljandis elasime, oli isa töökaaslane Ivo Niglas osalenud EBS-i 1991. aasta kursusel ning jagas saadud teadmisi hiljem ka töökohas. Kui isale ütlesin, et tahan EBS Gümnaasiumisse minna, ütles isa: "Jaa, see on ju Habakuke kool, sinna võid minna küll."

Reaalainete õpetajad olid mul EBS Gümnaasiumis alguses samad kes reaalkooliski (EBS Gümnaasiumi algusaastatel andis seal tunde mitu Tallinna Reaalkooli õpetajat – toim). Kuid kui reaalkoolis olid mul keemias ja füüsikas hindeks kahed-kolmed, siis EBS-is sai minust vieline. Ka õpetajad imestasid, et mis küll minuga juhtus. Ilmselt oli asi selles, et EBS-is olid väikesed klassid ja õpetajad jõudsid kõigiga tegeleda. Tõhus oli ka perioodiõpe, kus süvenesime paari-kolme kuu jooksul ühte ainesse. Meie klassis oli popp olla nelja-vieline õpilane.

Mul on meeles ka juhus, mille kohta võib öelda, et äris vahel veab. Koostasime koos viie klassikaaslasega gümnaasiumi aastaraamatut. Kuid trükkimisega juhtus trükikojas äpardus, nii et raamatu valmimise tähtaeg läks tublisti üle. Trükikoda oli sunnitud meile kogu tiraaži tasuta andma, see aga tähendas, et kogu raha, mis me raamatu reklaamimüügist ja sponsorlusest teenisime, oli puhas tulu. Nii et läksime viiekesi suvele vastu väga mõnusa meeleolus."

Tuleb mõelda maailma laiuselt!

Rahvusvaheline haare iseloomustab EBS-i esimesest päevast peale. "Tuleb mõelda maailma laiuselt!" on Madis Habakuk Eesti riigi piiridest väljapoole pürgimise olulisust kirjeldades öelnud. Maailma laiuselt on EBS-is tõepoolest mõeldud ja ka tehtud. Algusest peale.

Võtame või esimeste EBS-i kursuslaste praktikale viimise USA-sse ja Kanadasse – see oli midagi niisugust, mida siinmail polnud varem nähtud. Jah, mõni üksik õnnelik sai end välismaal täiendada ka Nõukogude ajal, kuid grupiviisi minek oli uus võimalus. Lisaks Eesti õppurite välismaale saatmisele tegeles Madis Habakuk välismaiste õppejõudude Eestisse toomisega, sest EBS-i algusaastatel polnud Eestis õppejõude, kes oleksid osanud äri õpetada – sotsialistlikus süsteemis ju äri ei aetud.

Madis Habakuk on välismaiste õppejõudude värbamist kirjeldanud nii: "Õppejõudude leidmisega ei olnud meil mingeid probleeme, sest niipea, kui me ukсед lahti tegime, olid esimesed õppejõud Ameerikast kohal ning nad õpetasid isegi ilma tasuta." 1993–1997 EBS-i asepresidendi ametis olnud Avo Meerits, kes hoolitses muuhulgas välissuhete eest, täiendab: "Meil oli päris palju missioonitundega

Rahvusvahelisus on A & O

EBS-i loomise kallal ajusid ragistades panid Madis Habakuk, Marshall Fitzgerald ja Ilmar Martens paika ärikooli toimimise seitse printsiipi. Üks neist kõlas nii: EBS-ist peab tulema rahvusvaheline õppeasutus ja õppejõud peaksid kohe algusest olema rahvusvahelised.

1993. aastal käisid ebsikad suvepraktikal USA-s Phoenixi ülikoolis.

lääne õppejõude, kes olid Eestisse tulnud, et näha, milline on üks postkommunistlik maa. Lektorid õpetasid peamiselt stipendiumi alusel, sageli ka ilma palgata.”

Inglise keelt kõnelevate õppejõudude loengutes osalemine tähendas Eesti tudengitele vajadust maailma kaubanduskeelt number üks hästi osata. “Keeleõpet saime söögi alla ja söögi peale, lisaks inglise keelele oli väga heal tasemel saksa ja vene ärikeelega õpe,” mäletab 1996. aastal rahvusvahelise ärijuhtimise erialal bakalaureuseõpinguid alustanud Jaana Liigand-Juhkam.

Eesti – täiesti metsik maa

Kapitalistlikust läänest varakapitalistlikku Eestisse saabunud lektoritega juhtus 1990. aastatel nii mõndagi kentsakat. Avo Meerits meenutab: “Tihti oli neil Eestisse tulles umbes selline kujutus, et tegemist on päris metsiku maaga, kus kõnnivad karud keset tänavat. Üks selline lektor andis kord tundi ja võttis taskust pangakaardi välja. “Näete, selline on läänes pangakaart.” Selle peale küsis üks tudeng teistelt: “Kas näitame õppejõule oma pangakaarte ka?” Nüüd võttis kogu klass pangakaardid välja, sest need olid siis Eestis juba üsna levinud.”

Professor Olav Aarna mäletab, et välismaalt Eestisse saabunud õppejõude šokeeris kõige rohkem see, kuidas tudengid südamerahuga spikerdasid või üksteisele ette ütlesid. "USA-s on selline teguviis täiesti mõeldamatu, sest seal kehtib üliõpilaseetika koodeks, mille järgimist iga tudeng ülikooli astudes deklareerib. Spikerdamine ja plagieerimine on ühed kõige suuremad eetilised apsud," rõhutab Aarna. Ometi oldi Eestis sellise tegevusega harjutud nii üldhariduskoolides kui ka kõrgkoolides ning keegi ei vaevunud seda varjama ega analüüsima.

Olav Aarna sõnul on nüüd infotehnoloogia vahendite abil jõutud selleni, et lõputoid analüüsitakse plagiaadi tuvastamise tarkvaraga. "Asi pole ainult plagiaadis, vaid oleme hakanud eetilisele lodevusele rohkem tähelepanu pöörama. See annab tunnistust sellest, et oleme arenemisvõimelised nii individuaalselt kui ka kollektiivselt."

Saabuvad esimesed välistudengid

Kui EBS-i kursuselased suundusid suvepraktikaks välismaale juba esimesest lennust saadik, siis vastupidine liiklus ehk välisriikide tudengite Eestisse õppima toomine võttis aega ega kulgenud probleemideta. Madis Habakuk on meenutanud, et alguses tuli EBS-i õppima mõni õpilane USA-st Pacific Lutheran Universityst, kuid siinne tase ei olnud siis veel piisav, et võimaldada neile rahvusvaheliselt head äriharidust. EBS-is oli vaid mõni aine inglise keeles ning ülejäänud eesti keeles.

Pole vist üllatus, et ette tuli ka kultuuride pörkumist. Madis Habakuk on tunnistanud: "1990. aastate keskel, kui võtsime üliõpilasi vastu Prantsusmaalt, ei saanud me hakkama kultuuri eripäradega. Meenub üks juhus, kui prantsuse tudeng tuli detsembri alguses minu kabinetis ja ütles, et ta ei jaksa semestri lõpuni olla ning tahab ära minna. Küsisin: "Noh, mis siis juhtus, semestri lõpuni on ju veel ainult kolm nädalat?" Ta ei saanud aru, miks mitte keegi teda ei kallista! "Kõik on nii tõsised, suunurgad on neil allapoole. Mul on selline tunne, et nad on minu peale vihased, aga ma ei saa aru, miks," rääkis prantsuse üliõpilane."

Suuremad sammud rahvusvahelistumise suunas astuti EBS-is 1990. aastate keskel. 1995. aastal sõlmiti üliõpilaste ja õppejõudude vahetamiseks esimene partnerülikooli leping Turku School of Economics and Business Administrationiga (praegu University of Turku). 1996. aastal aga avati esimene täielikult ingliskeelne bakalaureuseprogramm ärijuhtimises. Rahvusvahelise õpperühma avamise loogika oli lihtne: eestlaste sündimus väheneb ning selleks, et kool saaks normaalselt suurened ja annaks ülikooli mõõdu välja, peab vaatama välisturgude poole. Madis Habakuk leidis, et parimad tingimused on selleks Soomes, kus konkurss ühele ülikooli õppekohale oli 1 : 4. Teisisõnu tähendas see, et kolm soomlast neljast ei saanud Soomes õppida, järelikult võiks neile anda õppimisvõimaluse Eestis. Esimesse õpperühma tuligi ligi 15 soomlast ning mõni inimene ka Eestist ja Venemaalt.

Väärt mõte

EBS-i visioon on saada Baltikumi kõige tunnustatumaks rahvusvaheliseks äriülikooliks.

Tudengkonna ja õppejõudude rahvusvahelistumine ning välisurgudele jõudmine muutusid järjest olulisemaks. 1997. aasta 21. märtsil Õpetajate Lehes ilmunud intervjuus mainis Madis Habakuk, et Eesti haridus on päris hea, kuid ega see Euroopa tasemel veel ole. "Toodame praegu spetsialiste ikkagi Eestile. Välisurul on raske konkureerida – mängu tulevad keeleprobleemid, erinevad arusaamad. Kui kuulutaksime, et hakkame tootma spetsialiste Euroopa või Ameerika turule, petaksime oma tudengeid. Lähitulevikus hakkab olukord muutuma – rahvusvaheline turg jõuab ka siia ja on oht, et paremad kohad haaratakse ära," ennustas 1600 tudengiga ülikooli president.

Erasmusega Euroopasse

Tudengkonna tõeline rahvusvahelistumine sai stardipaugu 1999. aasta sügisel. Siis ühines EBS Erasmuse üliõpilaste ja õppejõudude vahetusprogrammiga ning kirjutas alla Euroopa ülikoolide topeltdiplomite konsortsiumi hartale – Consortium of International Double Degrees (CIDD). Suuresti oli selle taga EBS-i rahvusvaheliste suhete ja marketingi asepresident Endel Laanvee, keda võib lisaks Madis Habakukele tituleerida EBS-i rahvusvaheliste suhete rajajaks. Laanvee tuli EBS-i võõrkeelte instituudi direktoriks septembris 1995. Rahvusvaheliste suhete ja marketingi asepresident sai temast 1997. aastal, mil EBS-is seni välissuhetega tegelnud Avo Meerits läks juhtima oma pereettevõtet.

Tudengilehele aprillis 1999 antud intervjuus pidaski Endel Laanvee oma suurimaks panuseks EBS-i edendamisel seda, et üliõpilastele avanes alates 1999. aasta sügissemestrist võimalus õppida Erasmuse vahetustudengina 31 partnerülikoolis peaaegu kõikjal Euroopas.

Praegu saavad ebsikad Erasmus+ ja teiste vahetusprogrammide kaudu vahetusüliõpilasena üheks või kaheks semestriks tudeerima minna enam kui 60 välismaisesse partnerülikooli. Nende seas on nii Euroopa riikide kui ka kaugemate paikade ülikoole, näiteks Mehhikos, Hiinas, Jaapanis, Venemaal, Austraalias, Argentinas ja Kanadas. Muidugi ei vii üliõpilaste vaba liikumise võimalus ainult eestimaalasi piiri taha, vaid hulgutakse ka vastupidises suunas ehk Lauteri tänavasse – EBS-i tudengkonnast on praegu 30% pärit väljastpoolt Eestit.

Aina rohkem välistudengeid tahab EBS-i õppima tulla

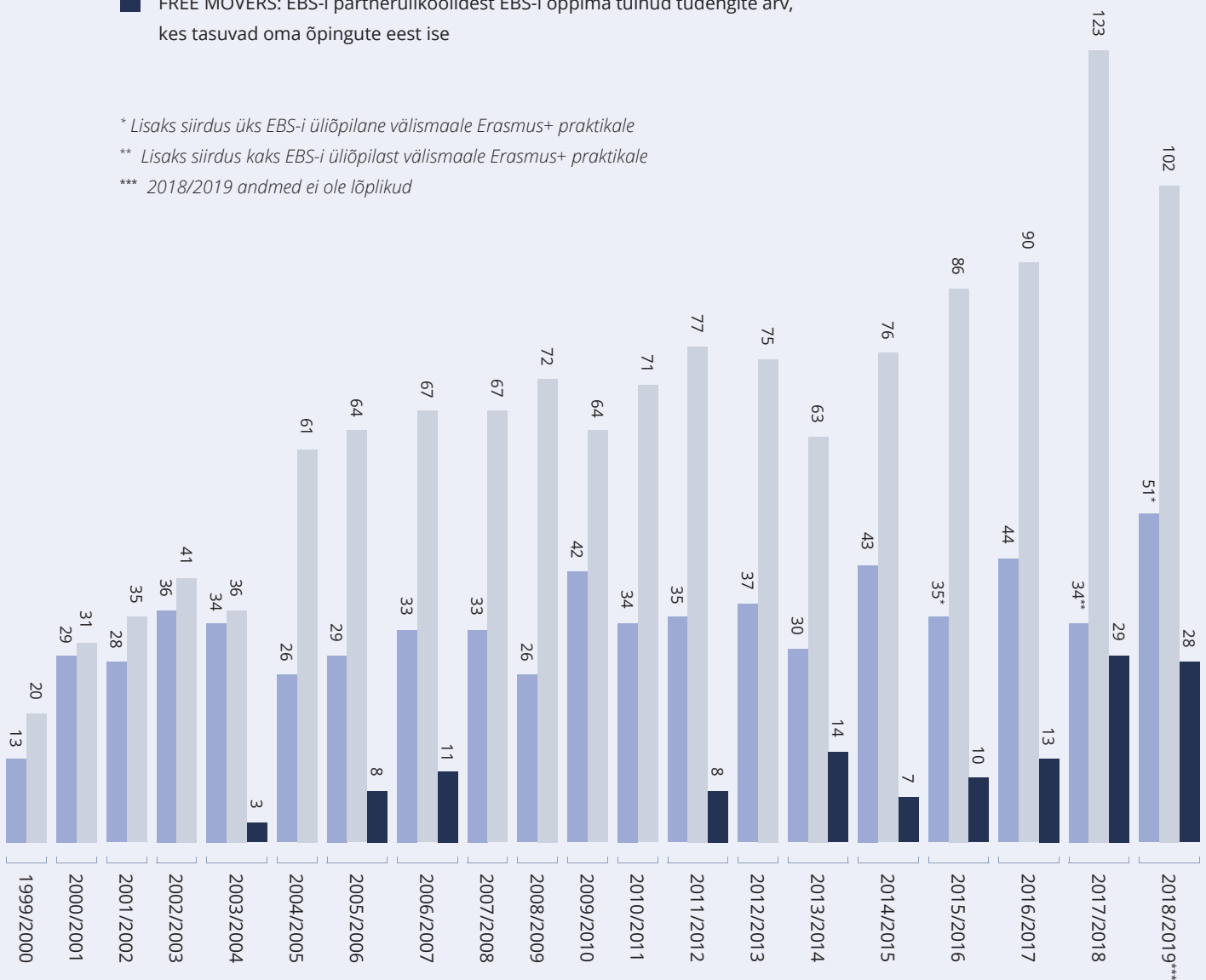
Vahetusüliõpilaste liikumine EBS-is alates 1999. aastast

- VÄLJAMINEVAD VAHETUSÜLIÕPILASED: EBS-i tudengite arv, kes on läinud semestriks või aastaks vahetusüliõpilasena EBS-i partnerülikoolidesse
- SISSETULEVAD ÜLIÕPILASED: EBS-i partnerülikoolidest EBS-i semestriks või aastaks vahetusüliõpilaseks tulnute arv
- FREE MOVERS: EBS-i partnerülikoolidest EBS-i õppima tulnud tudengite arv, kes tasuvad oma õpingute eest ise

* Lisaks siirdus üks EBS-i üliõpilane välismaale Erasmus+ praktikale

** Lisaks siirdus kaks EBS-i üliõpilast välismaale Erasmus+ praktikale

*** 2018/2019 andmed ei ole lõplikud

Miks tasub üliõpilashulkuriks hakata?

Kes teaks vastust paremini kui hulkunud tudeng! Üks neist, ebsikas Robert Kivipelto käis erasmusena tudeerimas Viini majandus- ja äriülikoolis. See ülikool on riigi suurim ning EBS-ist väga erinev. Roberti jutt pärast vahetusüliõpilasena Viinis veedetud aega on lühike ja konkreetne: vahetusõpilaseks olemine on miski, mida kindlasti oma õpingute ajal tasub teha. "Erasmus muudab teises riigis elamise väga lihtsaks. Saad näha ja kogeda asju, mida kodus kunagi ei saa. Kodu jääb koduks, aga see ei kao kuhugi, nii et kasuta võimalust, kuni veel saad. Maailm on avatud ja ootab sind." Huvitava faktina jäi Robertile meelde, et Viinis näitavad tudengid loengu lõppedes õppejõudude vastu tänu üles oma laua peale koputamise, mitte plaksutamise.

Õppimine ja töötamine globaalses külas

Professor Olav Aarna ütleb, et õpikeskkonna rahvusvahelistumine peaks inimest paremini ette valmistama nn globaalses külas elamiseks ja töötamiseks. "Erinevatest kultuuridest pärit inimestega koos elamist ja töötamist pole kindlasti võimalik õppida õpikust, vaid ainult elust enesest. Meil on kaks võimalust: kas tuua kultuuride mitmekesisus oma riiki sisse või pakkuda tudengitele ja õppejõududele võimalust vahepeal teises keskkonnas – välismaal – õppida ja töötada."

Olav Aarna rõhutab, et akadeemiline hulkurlus ehk tudengite ja õppejõudude mobiilsus on väärtus omaette: "See annab väärtust juurde kraadile, kuid eelkõige annab väärtust juurde inimesele."

Tulevikuplaanides on EBS-il mõtte muuta bakalaureusetudengitele ühe semestri jooksul välismaises partnerülikoolis õppimine kohustuslikuks. EBS-i kantsler Mart Habakuk nendib, et kui 2017. aasta sügissemestril õppis EBS-is 120 välistudengit, siis siinseid üliõpilasi tudeeris piiri taga alla 40. "Põhiline probleem, miks meilt välismaale nii vähe õppima minnakse, peitub õppekava jäikuses. Seni pole välismaal semestri jooksul õpitud aineid olnud võimalik üks ühele Eestisse üle tuua. See tõi üliõpilasele kaasa õpingute pikenemise ühe semestri võrra, sest selle, mis välismaale läinu kursusekaaslased Eestis õppisid, pidi vahetustudeng Eestisse naastes järele tegema." Mure lahendamiseks viiakse edaspidi valikainete semester ja vahetusülikooli semester samale ajale: kes ei lähe sel ajal välismaale vahetusülikooli õppima, saab terve semestri jooksul võtta valikaineid. Kes aga on vahetusülikoolis ja õpib aineid, mis kvalifitseeruvad majandus- ja diplomioõppe arvestuses, siis aktsepteerib EBS neid valikainetena.

Hullumeelne ja vinge aeg!

Lisanna Pihlak

Lisanna õppis bakalaureusetudengina Erasmuse üliõpilasvahetuse kaudu ühe semestri Kopenhaageni ärikoolis ja ühe semestri Milanos Bocconi ülikoolis.

“Mida ma vahetustudengiks olemise aasta jooksul õppisin? Esiteks olen ma õppinud nii palju enda ja oma võimete kohta. See oli hullumeelne idee jagada oma aasta kaheks vahetusperioodiks kahes eri ülikoolis ja kultuuris. Võtab aega, et harjuda uue kodu, uue kooli, uue keskkonna, uue toidu, uute sõprade ja paljude muude uute asjadega. Seega, saades lõpuks kõige sellega tuttavaks, oled enda kohta ka palju õppinud.

Teiseks võtan ma endaga kaasa oma hullumeelse tutvusringkonna, mis sisaldab inimesi kõikjalt maailmast. Ma vihkan *networking*’ut kui tegevust, aga olles välismaal täitsa üksi, ei ole sul väga muud võimalust kui hakata rääkima suvaliste inimestega, saada nendega sõbraks ning teha teisi, mõnikord lolle, mõnikord võrratuid asju koos. Ma ei unusta kunagi Distortionit (kahepäevane pidu Kopenhaageni tänavatel) ning kuidas me pidutsesime 12 tundi jutti, ma ei unusta kunagi neid rattasõite ja väga sügavaid vestlusi, ma ei unusta kunagi kõige igavamat reisi Malmösse, ma ei unusta kunagi kõiki neid mõttetuid vaidlusi ja imelikke arusaamatusi eri kultuuride vahel jne.

Lisaks kõigele sellele – ma tulin siia oma hariduse pärast ja olen uhke kõige üle, mida ma suutsin korda saata ning õppida Kopenhaagenis ja Milanos elades.”

EBS-i hiinlasest professor Albert Chi oli teerajaja EBS-i ja Hiina vaheliste suhete sisseseadmisel.

Hiina ja India, siit me tuleme!

Sajandivahetusel oli EBS-il ambitsioon laieneda Aiasse – Hiinasse, Indiasse – ning Dubaisse. Esimene pääsuke nende riikide reas oli Hiina.

Aastatel 2000–2003 EBS-i rektoriks olnud Olav Aarna mäletab, et Madis Habakuk tahtis Hiinas kanda kinnitada kahel moel: esmalt sealt sihipäraselt tudengeid EBS-i tuues ning teises järjekorras Hiinasse EBS-i filiaali asutades. “Esimese poolega sellest plaanist saime aastatel 2001–2006 kaunis edukalt hakkama: värbasime Hiinast igal aastal umbes 30 tudengit, kes tulid EBS-i magistrantuuri õppima. Teise pooleni plaanist ehk Hiinas filiaali asutamiseni me ei jõudnud ja tagantjärele hinnates on selge, et see oleks meile üle jõu käinud,” leiab Olav Aarna.

Hiinlastega tõsisemate suhete sisseseadmist alustati 2000. aasta kevadel. Siis laekus EBS-i (ja lisaks Soome ning Šveitsi kõrgkoolidele) Euroopa hariduspoliitika keskuselt ettepanek hakata hiinlasi magistriõppesse vastu võtma. Koostöö rajamisel ja edukaks osutumisel oli väga suur roll EBS-i hiinlasest infotehnoloogia professoril Albert Chil. Madis Habakuk nentis Hiina turust rääkides, et see on väga erineva kultuuri ja reeglitega turg ning sinna jõudmine ilma "oma hiinlaseta" ei tule kõne alla, sest eurooplane on Hiinas nagu elevant portselanipoes.

Niisiis hakkas "oma hiinlase" toel kahe riigi – ühe imetillukese ja teise hoomamatu suure – hariduskoostöö ettevalmistamine vaikselt edenema. Esmalt käis maikuus Eestis kõrgetasemeline Hiina haridusdelegatsioon. Selle tulemusena sõlmisid EBS ja Woman's Academy at Shandong koostöö memorandumi.

Esimene tõsine teetähis, et koostöö pakub mõlemale poolele huvi, oli sellega maha märgitud. Järgnesid terve suve ja pool sügistki kestnud läbirääkimised, kuni tuli eestlaste kord vastuviidiks hiinlaste juurde. 2000. aasta oktoobri lõpus sõitsid Madis Habakuk ja Albert Chi koos Eesti haridusministeeriumi esindaja Maiki Udami ja Tallinna linnavolikogu aseesimehe Peeter Lepaga Hiinasse. Ligi 90 miljoni elanikuga Shandongi provintsis pandi seitse kuud kestnud läbirääkimistele punkt koostöölepingu sõlmimisega nii Shandongi provintsi pealinna Jinani ja Tallinna linna vahel kui ka Eesti haridusministeeriumi ja Shandongi provintsi haridusameti vahel.

32 hiinlast Lauteri tänaval

EBS noppis koostöö esimesi vilju 2001. aasta suvel, kui 32 Hiina tudengit EBS-i magistrantuuri tudeerima saabusid. EBS-i Hiina magistriprogrammi ühe algataja ja koordinaatori professor Albert Chi sõnul oli Hiina noorte peamine põhjus Eestisse õppima tulemiseks soov veeta kaks aastat MBA programmis Euroopa keskkonnas. Sissejuhataval suvesemestril õppisid hiinlased intensiivselt inglise keelt, sest paljudel neist polnud see kuigi heal tasemel. Samuti olid tunniplaanis eesti keel, arvutiõpe, majanduse alused ning taustainfo Eesti kohta.

2001. aasta südasuvel EBS-is õpinguid alustanud Hiina magistrant, 20-aastane Canbin Qi rääkis Tudengilehele antud intervjuus, et Tallinn on ilus linn, siinsed inimesed toredad ning EBS suurepärase kool ja õppejõud vapustavalt head. Õppemaks olevat küll Hiina mastaabis väike varandus, kuid Canbin Qi rõhutas EBS-i head hinna ja kvaliteedi suhet.

Muide, EBS-is anti kõikidele hiina tudengitele inglispärased nimed ning Canbin, kellele sattus nimeks Gavin, oli ainus, kes palus oma nime ära muuta. Canbin valis endale nimeks Bruce – Bruce Lee ja Bruce Willise järgi.

Eesti delegatsioon Hiinas 2003. aastal.

Milleks EBS-ile hiinlased?

Madis Habakuk jagas oma mõtteid Hiina ja EBS-i koostöö vajalikkuse kohta 2000. aasta detsembris Tudengilehes. "Miks on seda Eestile vaja ja miks on Eesti valitsus ja peaminister isiklikult asjast huvitatud (toonane peaminister Mart Laar kohtus Madis Habakukega ja tunnustas EBS-i kavatsust Hiina tudengeid Eestisse õppima tuua – *toim*)? Ametliku statistika kohaselt elab Hiina Rahvavabariigis 1,3 miljardit inimest. Mitteametliku hinnangu kohaselt 2 miljardit. See on ülisuur turg, mille ostuvõime suure kiirusega tõuseb. Kui tegemist on maailma suurima ja tõusva turuga, kus sõprussidemed moodustavad olulise osa äriedust, pole järeltõuse raske teha. Kui EBS-is on seni räägitud, missugune on 21. sajandi Euroopa edukas juht, pidades silmas, et EBS-i lõpetanud löövad läbi Euroopa tööturul, siis Hiinas nägin ma, et maailma suurfirmitel – ja mitte ainult – on juba seal.

Ma ei näe erilist põhjust, miks Eesti ärimehed peaks pealt vaatama, kui teised maailma suurimat avanevat turgu jagavad. Hiinas saab edukat äri ajada vaid siis, kui sul on oma hiinlane. Teisi variante pole. Selles töes on EBS-i üliõpilaste võimatus. Järgmisel suvel on nad siin. Võib seda mitte tähele panna. Võib luua nendega sidemeid, võtta neid kõikjale kaasa ja aidata neil Eestis hakkama saada. Võib võtta hiinlasi oma koju elama. Need võimalused tekivad vaid EBS-i üliõpilastel, ei kellelgi teisel Baltikumis."

Kas teadsid?

Piiri taha laienevad ettevõtjad on EBS-i poole pöördunud sooviga leida välis-tudengeid, kes on sihtkoha keele ja kommetega kursis. Näiteks kui Tallinna Sadam alustas koostööd Hiinaga, et Muugale konteinerterminal rajada, said EBS-i Hiinast pärit tudengid selle projekti juures abiks olla.

Ülitublid õppurid

Magistriõppe programmijuht Silja Mägi andis 2001. septembris ilmunud Õppejõudude Infolehes ülevaate, millised paistavad Hiina magistrandid õppejõudude pilgu läbi. "Suhtumine õppejõusse on usalduslik ja lugupidav. Hiinlased suhtuvad õppimisse väga tõsiselt ning ilma põhjuseta loengust ei puudu. Kõik õppejõu antud korraldused täidetakse kohusetundlikult, tundides osaletakse aktiivselt. Uskumatu tundub tõsiasi, et kodus tehakse rohkemgi ülesandeid, kui ette nähtud. Võrreldes eesti magistrantidega on hiinlastel väiksem töökogemus." Õppejõud Erika Saksi arvates erinevad ka ootused. "Hiinlaste ootus EBS-ile on akadeemiline haridus. See prevaleerib põnevate ja trendikate teooriate ees, mis on huvipakkuvad eestlastest magistrantide jaoks. Hiinlased ei häbene üldse välja öelda seda, et nad ei ole organisatsioonikäitumisest enne midagi kuulnud, mis on selgelt teistsugune suhtumine ja käitumine kui eesti magistrantide hulgas. Pigem on eestlastele iseloomulik püüd jätta endast vähemalt targa inimese mulje ka siis, kui selleks tegelikult alust pole."

Kuna esimesed EBS-i õppima saabunud hiinlased olid kohusetundlikud ja said õpingutega kenasti hakkama, käis EBS-i delegatsioon regulaarselt Hiinas uusi tudengeid värbamas. 2003. aastal õppis EBS-is sadakond hiinlast ning esimesed 32 olid magistrakraadi kätte saanud. Suuremalt jaolt pöördusid lõpetajad Hiinasse tagasi ja said seal väga head töökohad.

Ebsikad tähistasid 2003. aastal Hiina uusaasta saabumist Tallinnas restoranis Chinatown. EBS-i hiina tudengid tutvustasid oma maa kultuuri ja maitsti Hiina toite.

International Day

Eilike Filonenko,
EBS-i Infoleht detsembris 2003

Esimest korda EBS-i ajaloos korraldati 2003. aasta sügisel eri kultuuride tutvustamiseks tudengitele International Day. Sellest päevast võtsid osa EBS-is õppivad viie eri riigi tudengid: Itaalia, Hiina, Šveits, India, Eesti. Kõigil osavõtjatel oli ülesanne tuua kaasa midagi oma kultuurile iseloomulikku.

EBS-i koridorides toimunud üritusel lasid itaallased jalgpalli mängida, šveitslased pakkusid šokolaadi ja juustu, hiinlased suupisteid ja rohelist jasmiiniteed ning jagasid hieroglüüfidega kaarte, mille tähendusi lahkelt seletasid. India tudengid jõudsid kohale küll peaaegu päeva lõpus, ent see-eest pakkusid nad rahvale omatehtud roogasid, mis olid äsja küpsetatud.

Üks vilistlastest, Lin Jia, inglispärase nimega Justin, asus Hiinas tööle EBS-i esindajana. Tema abiga otsiti Hiinast partnerülikoole, kelle bakalaureuseõppe lõpetajate seast saaks hakata EBS-i magistrantuuri tudengeid värbama – varasematel aastatel käis värbamistöö agentuuride ja ajalehekuulutuste kaudu.

Probleemid hiinlastega ei jäänud siiski tulemata. 2005. aasta lõpus tegi haridus- ja teadusministeerium Hiina üliõpilaste pärast EBS-ile ettekirjutuse, sest EBS oli võtnud magistriõppesse vastu vähemalt 51 üliõpilast, kellel oleks oma haridustasemele vastavalt olnud õigus sisse astuda bakalaureuseõppesse, mitte magistrantuuri. 2006. aasta kevadel sõlmis EBS haridus- ja teadusministeeriumiga kokkuleppe ning kõik EBS-i Hiina magistrandid viidi üle bakalaureuseõppesse.

Hiina tudengitele keskendumine edaspidi vähenes, kuid suhted Aasia hiidriigi haridusasutuste ja ettevõtetega säilisid. Vahetustudengid ja õppejõud liiguvad endiselt Hiina ja Eesti vahet ning ärisidemete loomiseks ja arendamiseks on EBS-i eestvedamisel Hiinat külastanud Eesti äridelegatsioonid. Hiinas tähistati ka EBS-i 20. sünnipäeva, mille raames toimus Jinanis 2008. aastal esimene hiina vilistlaste konverents. Vilistlasüritusi on korraldatud edaspidigi.

Lühike katsetus hindudega

Kuigi vanasõna ütleb, et esimene vasikas läheb aia taha, ei saanud see EBS-i ja Hiina koostöös tõeks. Hiina tudengite kohusetundlikkus EBS-is õppimisel andis äriülikoolile julgust proovida koostööd teisteski Aasia riikides.

EBS-i rahvusvaheliste suhete prorektor Endel Laanvee sai 2002. aasta sügisel Põhja-Indiast Karnali linnast kirja. Selles sisaldus ettepanek võtta India tudengeid Eestisse õppima. Algasid läbirääkimised võimalike koostöövaldkondade üle. 2003. aasta märtsis lendasid Madis Habakuk ja EBS-i tegevdirektor Jan Andresoo Karnalisse. Kaheksapäevase sealviibimise tulemusena intervjueriti umbes 150 tudengikandidaati ja asutati EBS-i tütarfirma EBS Education India. Selle eesmärk oli sillutada sisenemisteed India ülikooliturule, kus taheti lähiaastatel avada EBS-i filiaal.

India turu vallutamise esimene etapp oli aga India tudengite Eestisse toomine. Nii jõudsid 2003. aasta augustis esimesed neist Tallinna: 13 magistriõppesse ja 19 bakalaureuseõppesse. Sissejuhatava kuu jooksul anti EBS-i õppima tulnud noormeestele – India traditsioonid naiste õppimist ei toeta – võimalus omandada algteadmisi eesti keelest ning saada taustainfot eestlaste ja Eesti kohta. Algasid ka inglise keele loengud ja arvutikursus, põhiõpe läks lahti septembrist.

Selleks ajaks oli aga juba selge, et hindudel pole hiinlaste kohusetunnet ega usinust. 2003. aasta varasuvel Indias tulevastele EBS-i tudengitele inglise keelt õpetamas käinud Riina Koris nentis, et India tudengi suurim puudus on tegemata kodutööd. "Kui ühel õppejõul peaks tekkima soov kontrollida eelmisel päeval üles antud kodutööd, on enam kui tõenäoline, et 80% indialastest vaatab õppejõule täiesti süütute silmadega

Esimesed Indiast pärit üliõpilased jõudsid EBS-i veidi enne 2003. aasta sügisselestri algust. Pildil on koos hindudega ka EBS-i prorektor Endel Laanvee ja programmijuht Silja Mägi.

otsa ning teatab, et nemad pole seda teinud. Ühed nendest pole kodutööst midagi kuulnudki, teistel polnud aega ja kolmandate meelest on see absoluutselt ebaoluline,” kirjeldas Riina Koris EBS-i Infolehes. Vähe sellest – ka õigeks ajaks loengusse jõudmine polnud hindude meelest sugugi tähtis. Riina Koris: “Kindlasti on nad teile lahkelt nõus seletama, et elu ei jää ometi seisma, kui loengusse ilmuda ettenähtust 15–20 minutit hiljem. Hilinemine pole üldse erand, vaid reegel ja seda mitte ainult tudengite, vaid enamjaolt kõikide indialaste puhul.”

Kõik muu on huvitavam kui õppimine

Kui esimene semester seljataga, oli hindude õppimishuvi pea olematuks kahanenud. Kevadsemestri õppeained deklareeris ainult viis magistranti ja kaks bakalaureuseõppe üliõpilast. Ülejäänud 25 India tudengit said eksmati ning kadusid EBS-i vaateväljast. Ülikool siiski alla ei andnud ja plaanis hindude vastuvõtus muudatusi, lõpetades bakalaureusetudengite värbamise ja võttes vastu ainult magistrante. Ka koostööpartnerid vahetati välja. Endel Laanvee kirjeldas 2003. aasta novembris EBS-i Vilistlaslehele: “Kui praegused üliõpilased saabusid meile India põhjaosast, siis nüüd vaatame keskosa

poole, kus on tugevamad ülikoolid ja nende lõpetanute tase kõrgem. Saabusin paar nädalalt tagasi Indiast, kus lõime sidemed India ühe suurima ülikooliga Osmania University Campus Hyderabad. Kaugem idee on rajada Indiasse oma *campus*. Siis viiksime esimese osa õppetööst (BBA programmi ja esimese aasta MBA-st) läbi koha peal ja tugevamatele pakuksime võimaluse jätkata oma õpinguid EBS-is. Idee kavatseme realiseerida meie ning kohalikke õppejõude kasutades.”

See idee polnud siiski määratud realiseeruma. Uks Indiasse oli küll avatud, kuid kultuurilised erinevused eestlaste ja hindude vahel muutsid hariduskoostöö ebamõistlikult suurt pingutust nõudvaks. Targem annab järele – ja seda EBS tegigi, kui loobus India haridusturule pürgimisest.

Kaugem turg ahvatles aga endiselt. 2005. aastal hakkas EBS tegema ettevalmistusi Araabia Ühendemiraatides Dubais filiaali avamiseks, sest nägi sealsel äri- ja haridusturul suurt potentsiaali. Siiski osutus EBS-il Dubais kanda kinnitada liiga keeruliseks ning projekt jooksis liiva.

Tagasilöökidest hoolimata säilitas rahvusvahelistumine oma tähtsuse. Endel Laanvee kinnitas, et EBS peab olema nii rahvusvaheline kui vähegi võimalik. “See on tulevikueksistentsi märksõna. Muidu võib EBS-i oodata väljasuremine, pidades silmas seda, kui palju on Eestis kõrgkooli järjest väheneva keskkoolilõpetajate arvu juures. Kõigile (Eesti) inimesi ei jätku, kuid maailmas on ju rahvast palju. Meie eeliseks on kaks rahvusvahelist, st ingliskeelset õppekava – *international BBA* ja *international MBA* –, kuid see eelis pole pikaajaline. Ka Tartu ülikool ja TTÜ teevad välistudengite värbamisel edusamme,” kirjeldas Laanvee 2003. aastal EBS-i Vilistlaslehele.

Haridus, mis sobib rahvusvahelisele tööturule

2004. aasta kevadest asus EBS-i välissuhete prorektorina tööle Nicola Hijlkema, kes oli selles ametis 2012. aastani. Tema töö fookuses oli üliõpilasvahetuse edendamine, suhete hoidmine välispartneritega nii kõrgkoolide kui ka ettevõtete seas ja uute kontaktide loomine. Sirli Kalep, kes töötas Hijlkemaga aastaid koos ning peab praegu EBS-i välis- ja korporatiivsuhete osakonna juhataja ametit, nendib, et nii laia ja väärikat partnerülikoolide võrgustikku EBS-il ilma Hijlkemata poleks. “Nicola töötas aastaid EFMD-s (European Foundation

Nicola Hijlkema tuli EBS-i välissuhete prorektoriks Madis Habakuke kutsel.

Kas teadsid?

Aastal 2000 ostis EBS Group 70% osaluse kõrgkoolist Riga International School of Economics and Business Administration (RISEBA). Neli aastat hiljem müüdi osalus tagasi.

for Management Development). See organisatsioon tegeleb juhtimisalast haridust pakkuvate institutsioonide ja õppekavade akrediteerimisega ning seetõttu olid Nicolai head suhted maailma tippärikoolidega. Nii et kui tema ütles, et EBS on hea kool, siis pääsesime me läbirääkimiste laua taha. Ilma Nicola nn garantiita poleks ilmselt nii mõnegi ülikooliga partnerlussuhteid tekkinud,” leiab Sirli Kalep.

EBS-i mainekate partnerülikoolide seas on näiteks Bocconi ülikool (Università Bocconi) Milanos ja Lancaster (Lancaster University Management School, LUMS) Inglismaal. Viimasega 2007. aastal sõlmitud leping avas rahvusvahelise ärijuhtimise tudengitele võimaluse teha bakalaureuseõppes topeltdiplom: tudeng õpib kaks aastat EBS-is, seejärel kaks aastat Lancasteris ning kaitseb seal ka lõputöö. Nii saab korraga omandada mõlema ülikooli diplomi. Nicola Hijlkema rõhutas intervjuus Eesti Päevalehele koostöölepe olulisust ka EBS-i õppejõudude seisukohalt. “Koos Lancasteri kolleegidega saavad meie õppejõud arendada nii teadustööd kui ka senist õppemetoodikat. Tänu teadusuuringutele on LUMS-i Inglismaal kõrgelt hinnatud juba aastaid. Koostööst Lancasteri kolleegidega saavad meie õppejõud selgelt kasu.”

EBS-i rektor Arno Almann rõhutab, et EBS soovib muutuda veel rahvusvaheliseks nii õpikeskkonna, õppejõudude kui ka üliõpilaste poolest. Ja seda selleks, et kindlustada kõigile EBS-i lõpetajatele kvaliteetne ja konkurentsivõimeline haridus järjest nõudlikumaks muutuvale töajuturul. Kusjuures see ei tähenda välismaale tööle minemist, vaid ka Eestis töötamist, sest me oleme osa rahvusvahelisest kogukonnast.

“Seetõttu peab meie õppekavadesse olema integreeritud rahvusvaheline kogemus – selline teadmised, mida Eestis ei pruugi olla. Seda teadmist ja kogemust saavad anda välisõppejõud. Järelikult ei tähenda välisõppejõud seda, et tegemist on välismaalt tulnud inimesega, vaid tal peavadki olema kohalike õppejõududega võrreldes teistsugused teadmised,” rõhutab Almann. Praegu on EBS-i õppejõududest 25–30% välisriikidest. Neist suurem osa tuleb Euroopa partnerülikoolidest, aga ka Austraaliast ja Põhja-Ameerikast.

Eestlased lähevad soomlastele äri õpetama

Soome oli eestlastele Nõukogude ajal ja hiljemgi ihaldusväärne paik. Kes sinna reisida sai, oli rõõmus, kes tööle või õppima pääses, suisa õnnega koos. Vastupidine liiklus ehk soomlaste Tallinna reisimine toimus muidugi ka ning mitte ainult ostlemise eesmärgil, vaid palju tõsisemal põhjusel – õppimiseks.

Lõviosas just soomlastest koosnes 1996. aastal EBS-is avatud ingliskeelse rahvusvahelise ärijuhtimise bakalaureuseõppe esimene kursus. Järgnevatel aastatel suurenes soomlastest tudengite arv pidevalt. Oma osa oli küllap ka tõigal, et EBS käis soomlastel lausa kodus järele – sisseastumisintervjuud toimusid alates 2007. aastast Helsingis. Nii istutaski soomlaste aina suurenev huvi EBS-i vastu Madis Habakuke ja rektor Peeter Krossi pähe mõtte viia EBS täielikult soomlastele koju kätte ehk avada Helsingis EBS-i filiaal.

Plaan oli ambitsioonikas, sest Soome haridus on ju üks maailma parimatest ning sealne haridusturg väga reglementeeritud. Näiteks soomekeelsed eraülikoolid on seadusega keelatud, sest soomekeelset kõrgharidust tohivad pakkuda ainult riiklikud ülikoolid. Levinud on päevane õppevorm ning ülikooli sissesaamine on paras kadalipp – igal aastal jääb ukse taha kümneid tuhandeid soovijaid.

Ingliskeelne äriõpe kaugõppes

Neis piirangutes nägigi EBS oma võimalust. Sihtrühmaks võeti Soome noored, kes tahavad kõrghariduse saada kodumaal, kuid kel pole töö või pere tõttu võimalik päevases õppes tudeerida. 2010. aasta jooksul töötas EBS ingliskeelse rahvusvahelise ärijuhtimise bakalaureuseprogrammi sisu, õppekorralduse ja eelarve kallal. Edasi jäid lahendada juriidilised nüansid, näiteks filiaali staatus Soomes, ning muidugi kõige tähtsam – üliõpilaste värbamine. Nende asjade joondeajamisega kutsus Madis Habakuk tegelema EBS-i vilistlase ja lektori, vandeadvokaat Urmas Arumäe.

“Ma ei talu rutiini ja Madis teadis seda väga hästi. Nii et kui Madis tuli mulle Helsingi filiaali avamise projekti pakkuma, siis ta tuletas meelde, et Urmas, sinu natuuriga ju sobib hästi uute projektide käivitamine! Mis muud kui olin kohe entusiastlikult nõus,” mäletab Urmas Arumäe veel seitse aastat hiljemgi, kuidas ta Helsingi filiaali idee elluvijatega 2011. aasta märtsis liitus. Jah-sõna andmine oli Arumäe puhul loogiline ka

Urmas Arumäe oli EBS-i Helsingi filiaali esimene juhataja.

EBS-i Helsingi filiaali juhataja Sigrid Lainevee on EBS-i Soome laienemisega kaasas olnud algusest peale.

seetõttu, et talle oli Soome turg tuttav tänu paljudele Soome klientidele ja sõpradele. “Minu jaoks polnud Soome välisturg, vaid isiklike kontaktide tõttu siseturg,” selgitab Arumäe. Talle oli EBS-i Helsingi filiaali asutamisel abiks Sigrid Lainevee, kellest 2012. aastal sai EBS Helsingi juhataja. “Olime nagu Bonnie & Clyde,” muigab Arumäe tagantjärele.

EBS-i filiaali avamisele Soome avalikkuses vastuseisu ei olnud, kuigi mõningat skepsist seales ajakirjanduses aeg-ajalt kohtas. Üks riigiametnik läks siiski kaugemale, hoiatades EBS-i Helsingi filiaalis õpingute alustamise kaalujaid: kuigi saadav haridus võib olla päris korralik, on üliõpilasel tähtis mõista, et Soome kõrgharidust ja diplomit ta sealt ei saa. Ja see ongi tõsi – EBS-i Helsingi filiaalis õpingute lõpetamisel saadakse Eesti Vabariigis välja antud diplom. Selle aktsepteeritavusega aga muret pole, sest Eesti on Euroopa Liidu liikmesriik ja sestap kehtivad Eestis tegutsevate ülikoolide diplomid kõigis liidu liikmesriikides. “Lõpuks nad Soome haridusministeeriumis leppisid sellega, et EBS-i ingliskeelsele õppekavale saadud Eesti haridusministeeriumi akrediteeringust piisab,” meenutab Urmas Arumäe.

Soomlasi kopeerida pole mõtet

Madis Habakuk arutles 12. aprillil 2013 Õpetajate Lehes, et kuivõrd Soome kõrgharidus on parimaid maailmas, siis kas EBS peaks üritama kopeerida Soome ärikoole (eelkõige Aalto Business Schooli) nii palju kui võimalik. “Pole sugugi kindel, et see oleks parim moodus Soomes mõju saavutada. EBS-i formaat sobib töötavale inimesele, kel pole ülikooliharidust. Kontaktloengud kaks korda kuus kolmel päeval ning internetipõhine suhtlus – mitte keegi teine Soomes ei paku sarnast kaugõppe programmi,” kirjeldas Habakuk.

Ta kinnitas, et EBS pöörab suurt tähelepanu Soome-Eesti ärialasele integratsioonile. “Usume, et 30 aasta pärast on Soome-Eesti majandus tihedalt põimunud ning Eestit võib võrrelda Lõuna-Soomega. On loomulik, et koos ettevõtetega suunduvad ülikoolid välisriikidesse, Eesti ülikoolid Soome ja vastupidi.”

Üllatavalt palju huvilisi

Tudengite vastuvõtt EBS-i Helsingi filiaali ingliskeelsesesse rahvusvahelise ärijuhtimise bakalaureuseõppesse algas 2011. aasta suvel. Õppida soovijate huvi ületas eestlaste ootusi. Kui alguses plaaniti vastu võtta üks rühm ehk veerandsada tudengit, siis tegelikult moodustati kaks rühma, nii et esimesel õppeaastal asus koolipinki 55 üliõpilast.

Sõna otseses mõttes koolipingis tuli istuda siiski harva: loengud toimusid kolmel ja seminarid kahel päeval kuus ning ülejäänud ajal tuli teha iseseisvat tööd. Semestri esimestel päevadel sõideti Tallinna, et tutvuda “emaülikooli” ja selle tudengitega. Helsingis toimusid loengud ja seminarid kesklinna külje all Ruoholahtis, Technopolise moodsas linnakus.

2015. aastal, kui esimesed parkümmend üliõpilast olid bakalaureuse õppekava edukalt lõpetanud, avati Helsingis rahvusvahelise ärijuhtimise magistriõpe. EBS-i

Helsingis toimusid loengud ja seminarid kesklinna külje all Ruoholahtis, Technopolise moodsas linnakus.

Kas teadsid?

EBS Helsingi *campus*'es õpib 2018. aastal 300 üliõpilast ning koolil on üle 150 vilistlase.

Helsingi filiaali juhataja Sigrid Lainevee tödes 2014. aastal Helsingin Sanomatele antud intervjuus, et enam kui pooled tudengid teevad otsuse EBS-i Helsingi filiaali kasuks juba seal õppivate tudengite soovitusel.

Tipp sportlane Miko Kailiala tuli EBS-i õppima just niimoodi – sõbra soovitusel. Saalihokimängijast noormehel oli kindel plaan majandust tudeerida ning sõber rääkis õigel hetkel EBS-i ingliskeelsest õppekavast ja võimalusest õppida kaugõppes Soomes. “See oli minu jaoks ideaalne – et ma pole seotud ühegi linnaga ja saan mängida (saalihokit – *toim*) ükskõik kus,” põhjendas 2017. aastal bakalaureusediplomini jõudnud Kailiala koolivalikut. EBS-is meeldis talle kõige rohkem õppetöö praktiline suunitlus, sest ainult faktide tuupimisest pole erilist kasu.

Õppimine ja töö üheskoos

Elmo Pitkänen, EBS Helsingi tudeng ja üliõpilasorganisatsiooni HEBS liige

“Otsustasin EBS Helsingisse õppima tulla hea õppegraafiku pärast. Õppemoodulid on head neile, kes õpivad ja töötavad samal ajal. See pole teistes Soome ärikoolides võimalik.”

Tudengielu nagu “emaülikoolis”

55 üliõpilast, kes asusid 2011. aasta sügisel EBS-i Helsingi filiaali õppima, moodustasid piisavalt “kriitilise massi”, et hakata pisitasa looma üliõpilasesindust ja edendama tudengielu.

Urmas Arumäe mäletab, et koos üliõpilastega tähistati *pikkujoulu* (soomlaste adventiaega) – söödi piparkooke ja joodi veini. Praegu aga peetakse 2012. aastal loodud üliõpilasorganisatsiooni HEBS eestvedamisel jõule hoopis veebruaris jõulujärgsel kruiisil.

Hoolimata EBS Helsingi *campus*e üliõpilaselu ja üliõpilasorganisatsiooni HEBS noorusest on välja kujunenud mitmesuguseid traditsioone. HEBS-i juhatuse esimees Anu Tasanto kirjeldab: “Traditsioonilistest üritustest suurim ja olulisim on maikuus toimuv *Annual Ball*, et tähistada kevadsemestri lõppu. Teine oluline üritus on sügissemestri alguses korraldatav uute ja olemasolevate tudengite tutvumisüritus *Get Together*. HEBS korraldab ka meie enda versiooni telesaatet “*Amazing Race*”, kuid meie võistlus leiab aset Helsingis. Tudengid võistlevad omavahel väikestes rühmades ning täidavad vihjete abiga eri ülesandeid, püüdes seejuures leida teed lõpp-punkti. Kõige parem osa HEBS-is on just see, et kunagi ei ole ükski asi lõplikult piiritletud ja alati on ruumi uutele ideedele. Ükskõik kes võib korraldada uue ürituse või luua uue traditsiooni, kui seda vaid soovib.”

Üheksaliikmeline HEBS-i juhatus 2018. aastal.

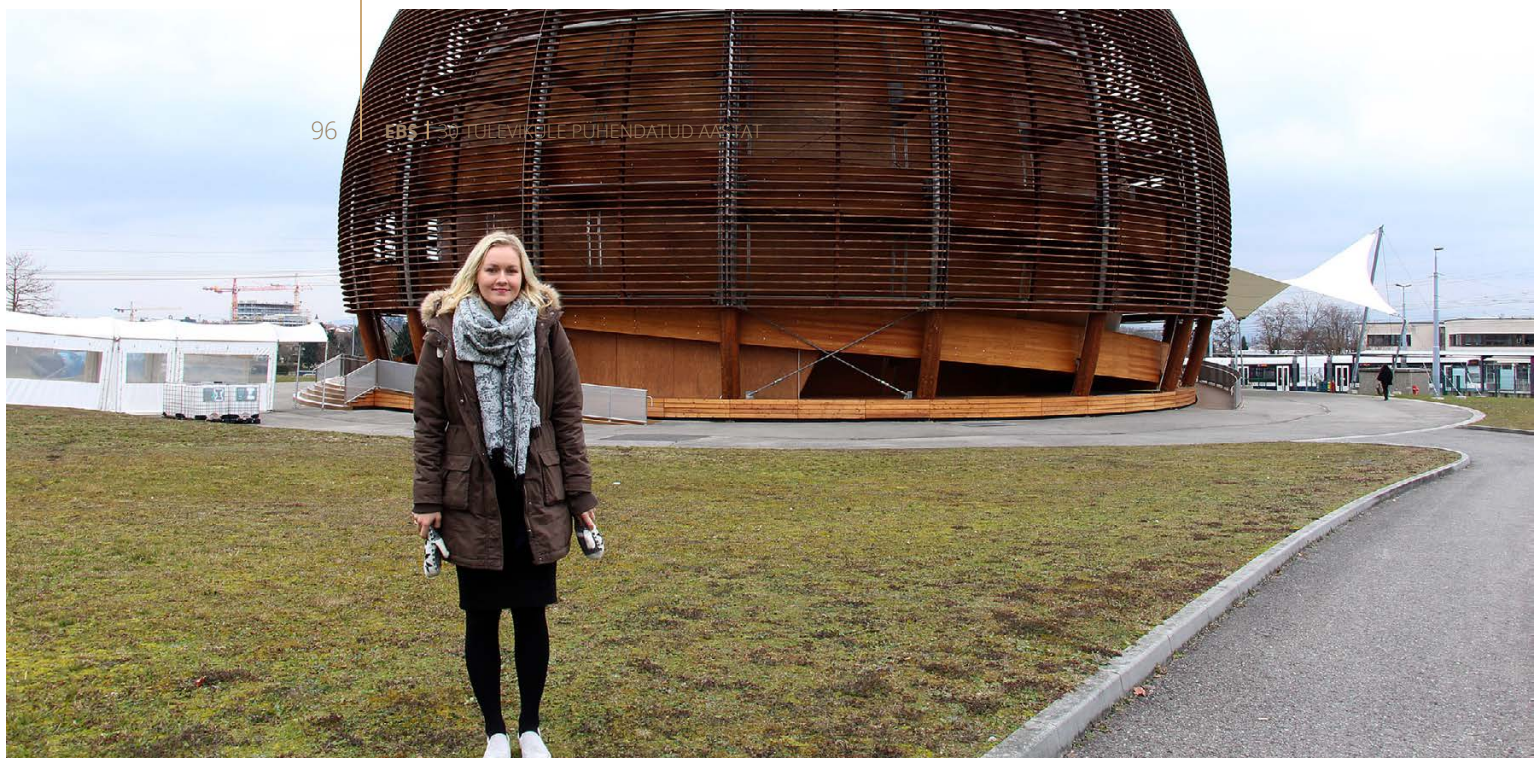

Võite meie lauda istuda!

Anu Tasanto, üliõpilasorganisatsiooni HEBS juhatuse esimees 2018

“EBS Helsingis õpib umbkaudu 300 tudengit. Teiste ülikoolidega võrreldes on see üpris väike arv. HEBS-is oleme muutnud selle üheks oma tugevustest, selmet teiste ülikoolidega võistelda. Me moodustame väikese, aga ühtehoidva HEBS-i kommuuni, kus on võimalik oma kaasõpilasi tundma õppida. Aitame üksteist nii headel kui ka halbadel hetkedel, nii koolis kui ka eraelus.

Meie kogukonna lähedasemaks muutmine, mitte niivõrd suurendamine, on üks meie fookusi ja peamine põhjus, miks moodustasime 2018. aasta kevadel esmakursuslaste komitee – et saaksime HEBS-is uusi ja vanu tudengeid lähendada. Kokkuvõttes tähendab kogukond seda, et te võite meie lauda istuda!”

Üleilmne EBS

Ebsikas Eglit Väli sai 2016. aastal osaleda ühe maailma kõige tuntuma uurimiskeskuse CERN tootearenduse projektis.

Lisaks sellele, et EBS-il on üle 60 partnerülikooli nii Euroopas kui ka mujal maailmas, tähendab rahvusvahelises ülikooli puhul osalemist rahvusvaheliste haridusteemaliste koostöövõrgustike töös – EBS on näiteks EFMD, CEEMAN-i ja BMDA liige.

Samuti on tähtis roll rahvusvahelistel projektidel. Neist üks põnevamaid oli koostöö ettevõttega Volkswagen Financial Services. 2017. aastal said 12 EBS-i üliõpilast ja 6 EBS-i partnerülikooli Hong Kong Polytechnic University üliõpilast koostada Volkswagenile äri arendamise projekte Hiina turu jaoks. Üheksanädalase töö tulemusena jäi sõelale 20 äriideed, mida Volkswagenile Pekingis esitleti.

Põnevate kilda saab liigitada ka EBS-i äriinnovatsiooni MBA programmi magistrantide osalemise ühe maailma kõige tuntuma uurimiskeskuse CERN tootearenduse projektis. 2016. aastal Genfis veedetud nädala jooksul töötasid Stanfordini ja teiste maailma tippülikoolide eri valdkondade tudengid koos ebsikatega välja tehnoloogiatooteid ideest prototüübini. Seal osalenud Eglit Väli ei hoiä oma vaimustust tagasi: “CERN-is nädal aega robotite ehitamist kindlasti ületas mu ootusi. Kui keegi oleks mulle varem öelnud, et ma suudan ühe nädalaga ehitada lihtsa roboti, poleks ma teda kunagi uskunud! See nädal oli täis eneseületust ja ülihuvitavate asjade õppimist prototüüpide loomise, robotite ehitamise ja elektroonika kohta. Samuti projektijuhtimise ja meeskonnatöö kohta. See nädal tuletas mulle meelde, et ma saan hakkama kõigega, mida pähe võtan – seda on lihtne unustada, sest me ise kipume endale piire seadma.”

Fookus Eestile lähemale

21. sajandil on välisriikidest EBS-i õppima tulnud tudengite arv olnud kogu tudengkonnast 30–40%. Rektor Arno Almann selgitab, et välistudengite arvu suurt kasvu ei taotleta, kuid nende osakaal peab looma optimaalsed võimalused tudengite omavaheliseks võrgustumiseks ehk maakeeli öeldes: kontaktide loomiseks. Kontaktid on aga tulevases äris väga olulised.

Kui 2000. aastate alguses oli EBS-il ambitsioon laieneda Hiinasse ja Indiasse ning tuua sealt tudengeid EBS-i õppima, siis nüüd on fookus sätitud kodule lähemale. Arno Almann põhjendab: “Oleme välistudengite valimisel fokuseerinud piirkondadele, mis võiksid olla Eestile potentsiaalsed äritegemise piirkonnad. Me ei taha tuua välistudengeid kaugetest ja eksootilistest maadest, sest nende peamine motivatsioon ei pruugi olla õppima tulemine, vaid Euroopa Liitu pääsemine. Seetõttu on suurem osa meie välistudengitest Soomest. Kuid ka vanast Euroopast: Itaaliast, Prantsusmaalt, Saksamaalt – sest need on riigid, kus Eesti ettevõtjad tegutsevad.”

Arno Almanni sõnul on EBS välistudengite värbamisel seadnud fookuse Euroopa riikidele.

EBS kaalub laienemist ka Euroopa Liidu naabruspoliitika riikidesse: näiteks on käsil üks projekt Ukrainas. 2014. aastal käis Eestis Ukraina ülikoolide rektorite delegatsioon ja nad külastasid ka EBS-i. Arno Almann mäletab, et Ternopili riikliku majandusülikooli (TRMÜ) rektorile meeldis EBS-i mudel väga. Sellest meeldimisest sai alguse koostöö.

2015. aastal loodi TRMÜ juurde Eesti välisministeeriumi toetusel nüüdisaegne juhtimis- ja ärikool. “See on iseseisva programmiga ärikool, millel on õigus valida õppejõude ja rakendada õppemeetodeid. Sellega erineb TRMÜ Ukraina ülereguleeritud ja võib-olla mitte väga kvaliteetsest riiklikust kõrghariduse mudelist,” toob Almann välja EBS-i ja TRMÜ koostöö konkurentsieelise. Äriinnovatsiooni magistriõppekava esimesed üheksa lõpetajat said TRMÜ diplomi 2019. aasta kevadel ning EBS lisas sellele sertifikaadi, et õpe on läbi viidud EBS-i äriinnovatsiooni õppekava alusel. “Topeltdiplomi väljaandmine oleks Ukraina bürokraatlikus süsteemis väga aeganõudev protsess,” selgitab Arno Almann, miks piirduiti sertifikaadiga.

Lisaks koolitab EBS Ternopili regiooni ülikoolidele õppejõude, kes oleksid valmis ülikoolides ettevõtlust õpetama kas vabaainena või olemasolevatesse ainetesse integreeritult, sõltumata erialast – olgu siis tegemist tehnika või meditsiiniga.

Tulevikuplaanides on koostöö laiendamine: EBS kavatseb koolitama hakata ka teiste Lääne-Ukraina oblasti ülikoolide õppejõude. Samuti plaanitakse Ternopili ülikooli juurde ettevõtluse ja innovatsiooni nõustamiskeskust, kust nii alustavad kui ka tegutsevad firmad saavad tulla nõu küsima.

EBS – see on kogukond

Ülikool – see tähendab inimesi ja kogukonda. Madis Habakuke kirja pandud EBS-i kreedos on inimeste heaolu seatud pjedestaali kõrgeimale astmele.

Me ei tohi kunagi unustada, et meie kätes on inimeste saatused, mida me hariduse kaudu võime mõjutada ühes või teises suunas.

Esimene meie asjade tähtsuse järjekorras on meie üliõpilaste, vilistlaste ja nende tööandjate edu. Me pingutame selle nimel, et ikka suurem osa meie vilistlastest kuuluks parimate juhtide hulka ning mitte keegi meie lõpetanutest ei oleks töötu.

Teine meie asjade tähtsuse järjekorras on meie oma töötajate edu. Me pingutame selle nimel, et neil oleks hingestav elu mõte ja pidev areng, piisav jõukus ja head töötingimused. Õnnetuse korral me toetame neid.

Kolmas meie asjade tähtsuse järjekorras on ühiskond. Me pingutame selle nimel, et ühiskond areneks võimalikult kiiresti igas regioonis, kus me tegutseme. Me tutvustame Eestit kui kiiresti arenevat kultuuririiki hariduse ekspordi kaudu. Meie soov ja kohus on pakkuda uusi võimalusi ja/või aidata nõrgemaid.

Neljas meie asjade tähtsuse järjekorras on meie ülikooli kui terviku edu. Oleme veendunud, et see juhtub siis, kui meie kolm esimest on saavutatud. Kasumlikkus on meie kõigi olemasoluks vajalik tingimus ja vahend tähtsamate eesmärkide saavutamiseks. Kasum on nagu hapnik, toit ja vesi elusorganismile, sest ilma nendeta pole elu. Siiski pole see elu mõte.

EBS-i üliõpilased on ettevõtlikud ka ülikooli ürituste korraldamisel: ball on üks vanimatest üliõpilaste organiseeritud traditsioonidest. Pildil 1995. aasta EBS-i ball Mustpeade majas.

Kes võib saada EBS-i tudengiks?

Kindlasti mitte igaüks, kel rahakott seda võimaldaks. EBS-i tudengi staatusesse pürgijatele olid Madis Habakukel kindlad kriteeriumid. "Esiteks peab tal kindlasti olema kõrge saavutusmootiv, tahtmine elus edasi jõuda. Teiseks on sellistel inimestel reeglina ka tugev tahe ennast arendada. Eeldame, et nad oleks loominguilised ja ettevõtlikud. Ja kolmandaks, neil ei tohiks olla nõrku külgi, sest juhina ei saa töötada inimene, kelle mingi teatud võime on väga nõrk," selgitas Habakuk 2005. aastal EBS-i õppejõude tutvustavas raamatus.

Suurem osa EBS-i tudengitest ka vastas kooli looja seatud kriteeriumitele. See on suisa teaduslikult tõestatud! EBS-i kauaaegne õppejõud, juhtimise õppetooli juhataja ja teadusprorektori ametit pidanud Ruth Alas lasi aastatel 1995–1997 EBS-i tudengitel täita psühholoogilisi teste. Nende testide tulemusi sai võrrelda teiste ülikoolide majandusteaduskonna üliõpilaste tulemustega. "Tulemus näitas, et EBS-i tudengid olid ekstravertsemad – energilisemad, ettevõtlikumad ja parema pingetaluvusega kui teiste koolide üliõpilased. Kuna vahetult enne seda olin kümme aastat tegelenud personalivalikuga, kõigepealt vabariigi noorte juhtide reservi loomisel ning siis välisfirmadele Eestis esindajate otsimisega, tegime neile kõigile ka isiksuse teste. Ja otsisime eelkõige ekstravertsemaid inimesi. Ühesõnaga leidsin, et EBS-is õpib just nimelt õige

Esimene turumajanduse tõdesid õpetanud kool

Ulla Ilisson, esimese päevase bakalaureuseõppe kursuse vilistlane, praegu Swedbanki digiteenuste juht

“Alustasin EBS-is bakalaureuseõpet esimese lennuga aastal 1991. Tööalast karjääri alustasin aastal 1992. Esimene tõsisem töökoht oli 1993. aasta alul, kui Hardo Pajula kutsus mind Hansapanka. Järgnevad kolm aastat töötasingi seal marketingi osakonnas.

EBS-is olid minu jaoks väga tugevateks nägemuste ja väärtushinnangute muutjateks välislektorid. Kuna me olime n-ö esimesed vasikad, kellele oleks olnud väga lihtne aia taha minna, pingutas juhtkond selle nimel kõvasti, et meil oleks väga hea õppekava ja väga head lektorid. Välislektoreid oli meil tugev enamus. See aitas väga hästi kaasa asjadest kiirele arusaamisele. Tollal ei pakkunud veel keegi peale EBS-i turumajandusele orienteeritud haridust. EBS oli üks esimestest katsetajatest.

Kui ma 1992 tööturul alustasin, siis oli see aeg, mil ettevõtted orienteerusid ümber avatud turumajandusele. Spetsialistide järele, kuigi nad olid noored ja rohelised nagu meie, oli väga suur vajadus. Seetõttu võib öelda, et algusaastatel aitas see väga palju kaasa. EBS oli kindlasti kasulik. Üks pool on see, mis puudutab teadmisi, kuid ma ei alatähtsustaks kindlasti mitte ka oma kursusekaaslasti, kellega meil oli võimalus viie aasta vältel tulest ja veest läbi tulla, igas tähenduses. Kontaktid nendega on samuti tööalaselt kasuks tulnud.”

Tudengileht, veebruar 2000.

kontingent – valmistame ette just neid, kel on vastavaks erialaks väga head eeldused,” kirjeldas Ruth Alas.

Nagu eespool öeldud, olid Madis Habakuke meelest EBS-i üliõpilase olulised omadused loominguilisus ja ettevõtlikkus. Vilistlane Sirli Kalep mäletab oma bakalaureuseõpingute ajast lugu, mis näitab, et oldi tõepoolest loominguilised ja ettevõtlikud – ning mitte ainult loengus ja seminaril. “Olime ebsikatega linna peal, aga mingil hetkel tundus, et peole minna ei taha ning koju ka mitte. Mõtlesime, et lähme kooli, aga kohe tekkis küsimus, kuidas me hilisõhtul sinna pääsime. Lasime siiski ukse taga kella ja ütlesime valvurile, et peame üliõpilasesinduse ruumi sisse saama, sest meil on ühe USA ülikooliga konverentskõne. Valvur helistas seepeale esinduse esimehele Kristiina Kägule. Tema taipas kohe, milles asi, ning vastas, et jah, tõesti on konverentskõne ja üliõpilased tuleb sisse lasta. Nii saimegi EBS-is veel paar tundi aega veeta.”

Esimesed riskialtid ehk kuidas päevane õpe alguse sai

Kaire Pöder, esimese päevase bakalaureuseõppe kursuse vilistlane, praegu EBS-i professor

“Aastal 1991 alustas esimene päevane kursus, üle kuuekümmet noort inimest. Sakala keskuses hakkas tööle kaks gruppi bakalaureuse tudengeid. Gruppidel olid ka juhendajad: Hardo Pajula ja Kalle Norberg.

Milline oli EBS siis? Eelkõige oli see kahe auditooriumi, *office*'i ja Sakala uue maja kodukohvikuga koht. Õppejõududest püsivad mees eelkõige Hardo Pajula, Marc Hyman, Jeff Mecom, Peter Alapin, Henn Käärik kui kõige huvitavamad isiksused. Keeleõpetajatest muidugi Aet Toots ja Jaanika Sarv.

Kohvik oli meile tudengielu keskus (mõne jaoks oli selleks ka suitsuruum). Kohvik oli kella üheksast kuni viieni meie. Esimesel aastal ei “tüüdanud” meid ka nooremad kursused. Seega said sealt alguse kõik üritused. Alates sünnipäevadest, *paintball*'ist, Rodar Actist kuni lõpetamise ettevalmistamiseni. Naps, nali, sport, armastus (ilmselt ka mõni abielu või laps) said sealt alguse. Kunagi sai seal isegi kooli laul valmis tehtud, kahjuks on sõnad ja viis kadunud.

Mis asi või koht on EBS lõpetanute jaoks? EBS on meie jaoks ikka rohkem inimesed – eelkõige just sõbrad ja tudengiaja mälestused (mitte just 100% positiivsed). Ja inimesi oli meil mitmesuguseid. Esimene läheb ikka pisut aia taha.”

Eesti Kõrgema Kommertskooli aastaraamat 1997.

Magistrantide maskiball 1995. aastal, pildil Lee Murrand ja Kersti Uudla.

Alles tudeng, aga juba direktor!

EBS-is on alati õppinud bakalaureusetudengeid, rääkimata magistrantidest, kel ärijuhtimise teooria on tulnud pärast praktikat. Teisisõnu, EBS-i tudengite seas on tavaline kohata firmaomanikke, keskastme juhte ja tippjuhte. "Meil on kursusel juba direktoreid ja neidki, kes on kohe direktoriks saamas," kinnitab üks tudeng EBS-i 1999. aastal välja antud aastaraamatus.

1994. aastal EBS-i magistrantuuris rahvusvahelist ärijuhtimist tudeerima asunud Kersti Uudla mäletab samuti, et temaga ühel kursusel õppis väga kirev seltskond, kel oli esimene ülikoolidiplom juba käes ning töökogemus muljetavaldav. "Olime kõik väga erineva taustaga, vanusevahe võis olla kümmekond aastat. Üks oli suurem ülemus kui teine – kes omas laevafirmat, kes oli suure riigiettevõtte finantsdirektor. Selline isiksuste kompott muutis koolielu väga huvitavaks," kinnitab Kersti Uudla.

Miks me EBS-i tulime?

Rille Roomeldi, EBS-i tudeng 1990. aastate lõpus

“Selleks, et saada palju pappi ja ruttu. See on tõsi, paljud on tulnud rahvusvahelise ärijuhtimise erialale, et saada ärikaks, et rajada oma firma. Nagu näha, on see meil ka osalt õnnestunud. Oleme kaitsnud oma äriplaanid ning tegutsemas on nii kaks uut kui ka viis varasematelt kursustelt üle võetud firmat. Ja kauaks see papp siis ikka tulemata jääb, küll ta tuleb!”

EBS-i aastaraamat 2003.

Magistrantidel oligi koos nii põnev, et kui reede pärastlõunati ja laupäeviti toimunud loengud lõppesid, ei tahtud koduteed jalge alla võtta. “Eks sai päris tihti reede õhtul otse koolist ööklubisse mindud ja laupäevane koolipäev lähedal asunud poest ostetud mahla toel vastu peetud,” muigab Kersti Uudla.

Kursuslaste sidemed ei katkenud ka pärast 2,5 aastat kestnud õpingute lõpetamist. “Eva Truuverk ja Lee Murrand asutasid 1996. aasta oktoobris EBS-i magistrantide klubi. Selle eesmärk oli luua, säilitada ja tugevdada sidemeid ettevõtlike ja teotahteliste EBS-i magistrantide vahel, saada targemaks ja informeeritumaks ning veeta koos harivalt ja lõbusalt aega,” kirjeldab Uudla seniajani jõudumööda koos käiva klubi sünnilugu.

Kersti Uudla toob EBS-is õppimise plussina välja veel ühe olulise tööga. “On kümme-kond kursusekaaslast, kellega kohtume seni regulaarselt. Saan neile helistada ükskõik mis hetkel, teades, et võin pöörduda mure või rõõmuga. Me usaldame üksteist ega ütle kunagi “ei”. EBS-ist sain laheda sõpruskonna kogu eluks!”

Magistridiplom number 1

Lisaks direktoritele on EBS-i õppima tulnud omal alal tunnustatud tippspetsialistid. Rohkem kui veerandsada aastat tagasi oli üks sellistest vandeadvokaat Urmas Arumäe, kes on muide EBS-i magistridiplomi nr 1 omanik. “Olin 1992. aastal esimese kolme seas, kes magistrantuuri lõpetasid. Peale minu lõpetasid ka Urmas Kaarlep ja Tauno Vanaselja, aga kuna diplomeid anti välja

perekonnanime järgi tähestiku järjekorras, sain mina esimesena diplomi,” muigab Arumäe. 1990. aastal EBS-is avatud kutsemagistriprogrammi kasuks otsustamise põhjus oli Arumäel proosaline: advokaadina puutus ta aina sagedamini kokku klientidega, kes ei küsinud temalt ainult õigusabi. “Kõik tahtsid ettevõtjad olla ning uusi ja huvitavaid asju teha. Seega küsiti nõu ka sellistes valdkondades, milles ma polnud kvalifitseeritud. Läksingi EBS-i magistrantuuri vajadusest olla parem nõustaja. Kõik, mis puudutas ettevõtlust ja juhtimist, oli minu jaoks täiesti uus, sest varem polnud võimalust selliseid asju õppida,” nendib Arumäe.

Koolielust ja põnevatest õppejõududest rääkides meenub Urmas Arumäele esmalt Hardo Pajula. “Kui ta suu lahti tegi, tuli sealt uut ja huvitavat infot. Ka välismaa õppejõud, kes EBS-is õpetamas käisid, olid sõõm värsket õhku. See, mida meile pakuti, oli vaieldamatult Ameerika-keskne. Käisime koos Urmas Kaarlepiga ka Ameerikas praktikal. Näiteks Detroit Dieseli ja Penske Track Leasingu kontorites vaatasime, kuidas nad tööd tegid, ja saime aimu erinevate osakondade töökorraldusest,” kirjeldab Urmas Arumäe ammust praktikat.

EBS-i suvepäevadest võtsid osa nii üliõpilased kui ka õppejõud ja töötajad. Ka jõukatsumistes osaleti ühiselt.

Soe ja isiklik suhe

Rico Veski, EBS-i III kursuse tudeng

“Hindan väga EBS-is tekkivat sünergiat ja intiimsust ning seda, et kool on valmis sind alati toetama. EBS-iga on võimalik astuda väga isiklikku suhtesse. EBS võtab su soojalt vastu ning on alati nõus sind toetama ja sulle andma, kui sa vaid ise oled valmis seda vastu võtma. Väga meeldib ka see, et oma teekonda EBS-is on võimalik ise kujundada – kui sul on ägedad ideed, siis saad neid alati rakendada õppetöös, projektides ja ettevõtmistes.”

1990. aastate lõpus EBS-is õppinud Rille Roomeldi on meenutanud, et nende kursuse lemmiklektor oli esimesel õppeaastal Indrek Kaldo. “Kes muu suudaks väsimatu enesekindluse ja stoilise rahuga korrata ikka ja jälle unisele auditooriumile, et adjungeeritud maatriksi leidmisel tuleb maatriksi determinant korrutada alamdeterminantidest leitud transponeeritud maatriksiga ning alles seejärel saab adjungeeritud maatriksit korrutada vabaliikmetest moodustatud maatriksiga, et leida lahend maatriksvõrrandile.”

Vilistlane Sirli Kalep mäletab oma bakalaureuseõpingute ajast ägedat naistepäeva. “Meil oli äriõiguse loeng, lektoriks Madis Kallion. Ta oli tavaliselt surmtõsine mees, kuid naistepäeval tuli auditooriumisse, pani asjad lauale ning hakkas sügava ja ilusa häälega laulma! Laulu lõppedes soovis meile ilusat naistepäeva. See oli väga äge!”

Äri õppimiseks parim kool Eestis

Karmen Kotter, EBS-i I kursuse tudeng

“Lõpetasin 2018. aastal EBS Gümnaasiumi. Inimesed olid toredad, väike kool tekitas suure pere tunde ning õpetajad olid samuti võrratud. Polnud päeva, kui ma poleks tahtnud kooli minna. Viimasel aastal teadsin, et tahan õppida ärindust parimas koolis. Kuna otsustasin jätkata õpinguid Eestis, oli EBS ainuke valik. Tahan minna Erasmus-ega välismaale ja see on ka üheks põhjuseks, miks EBS-i valisin, sest koolil on üle 60 partnerülikooli üle maailma. Minusugustele tudengitele on välismaale õppima minek tehtud väga lihtsaks.

Olulised on ka tutvused, mida EBS-ist saab. Osaliselt seetõttu olen EBS-i üliõpilasesinduses, kus juhin spordivaldkonda – ikka selleks, et uusi tutvusi luua.”

Sõbralik ja kodune tööandja

EBS alustas 1988. aastal tegevust viie töötaja nõul ja jõul. Lisaks Madis Habakukele olid EBS-is põhikohaga ametis õppekonsultandid Urve Margus ja Piia Sandla, sekretär Nelly Kolk ning inglise keele õppejõud Elin Saks. 30 aastat hiljem on ülikoolis koosseisulisi töötajaid 99 ning seejuures on neist veidi enam kui kolmandiku tööstaaž vähemalt 15 aastat. Koos EBS Gümnaasiumiga on SA Estonian Business Schoolis 2018. aasta hilis-sügisel 112 täiskohaga töötajat. Neile lisandub teist samapalju õppejõude, kes käivad EBS-is loenguid lugemas oma põhitöö kõrvalt.

Kuid tagasi kooli algusaegadesse. Ühe esimestest töötajatest, õppekonsultant Piia Sandla kutsus EBS-i Madis Habakuk, kellega koos töötati majandusjuhtide instituudis. “Koostöö Madis Habakukega sujus meil hästi ning kui Madis asutas EBS-i, kutsus ta mind kaasa. Tulingi. Kuigi ajad olid segased, nii et risk oli päris suur,” möönab Sandla.

Asutaja Madis Habakuk ja õppekonsultant Piia Sandla töötasid EBS-is esimesest päevast peale, finantsdirektor Tõnu Küttmaa liitus EBS-iga 1989. aasta septembris.

Instituut oli mainekas asutus, EBS-i puhul aga polnud teada, kas sinna ikka tahetakse õppima tulla, samuti oli õppemaks väga suur. "Madis Habakuk rääkis mu ära," naerab Piia Sandla, kui selgitab oma 30 aasta taguse otsuse tagamaid.

Eesti esimese eraõppeasutuse õppekonsultandi töö tähendas väga mitmekesist ülesannete paletti alates tunniplaani koostamisest ja lõpetades organisatoorsete küsimustega. Näiteks tuli Piia Sandlal korraldada õppejõudude transport Suurupisse, kus toimusid 1989. aastal õpinguid alustanud esimese kursuse ehk IB1 loengud. Tema ülesanne oli ka kursuslastele USA ja Kanada viisade ning lennupiletite hankimine, et need saaksid üle ookeani praktilise sõita. "Kõige keerulisem oligi lennupiletite ja viisade saamine – ma siiani ei mõista, kuidas see mul õnnestus, sest kõik oli meeletu defitsiit," imestab Piia Sandla.

Selge see, et asjaajamine oli aeganõudev ja nii olid uue õppeasutuse töötajad hommikust õhtuni tööl. "Võin liialdamata öelda, et tööpäevad olid vahel 24-tunnised. Kui midagi oli kiiresti vaja, siis tuli kohe teha," mäletab Piia Sandla. Ta iseloomustab

toonast EBS-i kui huvitavat, julget ja ägedat tööandjat ning Madis Habakuke kui väga sümpaatset juhti. “Madis lasi tegutseda ega kontrollinud meid, ei käinud kogu aeg küsimas, kas üks või teine asi on tehtud. See õigustas ennast, sest midagi tegemata küll ei jäänud,” kinnitab Sandla, et Madis Habakuk usaldas oma inimesi. Õige ka – oli ta ju ise need inimesed valinud.

Suurest usaldusest räägib ka EBS-i finants- ja haldusosakonna juhataja Tõnu Küttmaa esimene tööpäev 1989. aasta septembris. “Minu tööletulek langes ajale, mil IB1 grupp tuli USA ja Kanada praktikalt tagasi ning pidime sõitma Suurupisse, et IB1 saaks kuulnud-nähtud jagada teise grupiga, IB2-ga. Läksin hommikul Madis Habakuke juurest kodust läbi, aga Madis tuli ukse peale ning vabandas, et tal on kõrge palavik ja mingi ma üksi. Ma olin töölepingut sõlmides näinud ainult sekretäri ja õppekonsultanti, kedagi teist ei tundnud! Õnneks saime koos õppekonsultandiga esimesel päeval rühmatöö organiseerimisega kenasti hakkama,” kirjeldab Küttmaa.

Tõele au andes polnud õppetöö läbiviimine finantsala asepresidendi ametisse asunud Küttmaa tööülesanne, kuid väikeses koolis oli paratamatu, et kõik pidid tegema kõike, olgu ametinimetus milline tahes. Selline mõtteviis – kui on vaja midagi ära teha, siis kellast ja ametinimetusest ei küsita – on EBS-is säilinud veel 30 aastat hiljemgi.

Kooli algusaegadest mäletab 1992. aastal Madis Habakuke kutsel EBS-i tema sekretäriks tulnud ja praegu personalispetsialisti ametit pidav Reet Talvik, kuidas ta koos kolleegiga kooli tarbeks kardinaid õmbles. “EBS asus Rävalla puiesteel Sakala keskuses, kuid seal jäi ruumi väheks. Saime tunde pidama hakata ka Endla tänaval merekoolis. Aga sealsed ruumid olid väga kõledad ja nii me otsustasimegi sinna kardinaid õmmelda, et hubasem oleks,” meenutab Reet Talvik.

Tõnu Küttmaa mäletab, et EBS oli väga kiire ja efektiivne ning bürokraatiat polnud. “Kui pidasin Madis Habakukega tema kodu elutoas töölabirääkimisi, siis trükkis ta kohe kõrvaltoas asunud kabinetis minu tööle võtmise käskkirja valmis. Vaatasin, et ohoo, nii kiiresti! Eesti Kolhoosiehituses, kus varem töötasin, võtsid sellised asjad ikka päeva või paar aega,” naerab Tõnu Küttmaa. Ka nüüd, mil organisatsioon on kasvanud tunduvalt suuremaks, toimub otsustamine endistviisi operatiivselt ning muudatuste tegemine – olgu õppekavades või organisatsiooni struktuuris – käib üsna kiiresti.

EBS-i kantsler Mart Habakuk leiab, et EBS-is on kogu aeg julgetud uusi asju katsetada. “Me tahame pidevalt paremaks muutuda ega karda kalkuleeritud riske võtta. EBS-i inimesed on koostööaltnid ja innovatiivsed, nii et meie keskkond toidab uuenduslikku mõtlemist,” kirjeldab Mart Habakuk ja lisab, et tema meelest on EBS suisa fenomenaalne organisatsioon. “Kui ma siin veel ei töötanud, siis jäi mulle arusaamatuks, kuidas on võimalik konkureerida turul, kus alternatiivsed teenused on tasuta (viitab tasuta kõrgharidusele – *toim*). Nüüd hakkab aru saama – meil on fenomenaalne ärimudel, sest oleme teinud isemajandava ettevõtte teenuste turule, kus teenused on tasuta. Kuid me oleme sellest hoolimata edukad. See räägib ka majandushariduse filosoofiast, et kui mingid asjad tunduvad esmapilgul võimatud, siis hästi tehes on need siiski võimalikud,” arutleb Habakuk.

Nagu kokkuhoidev pere

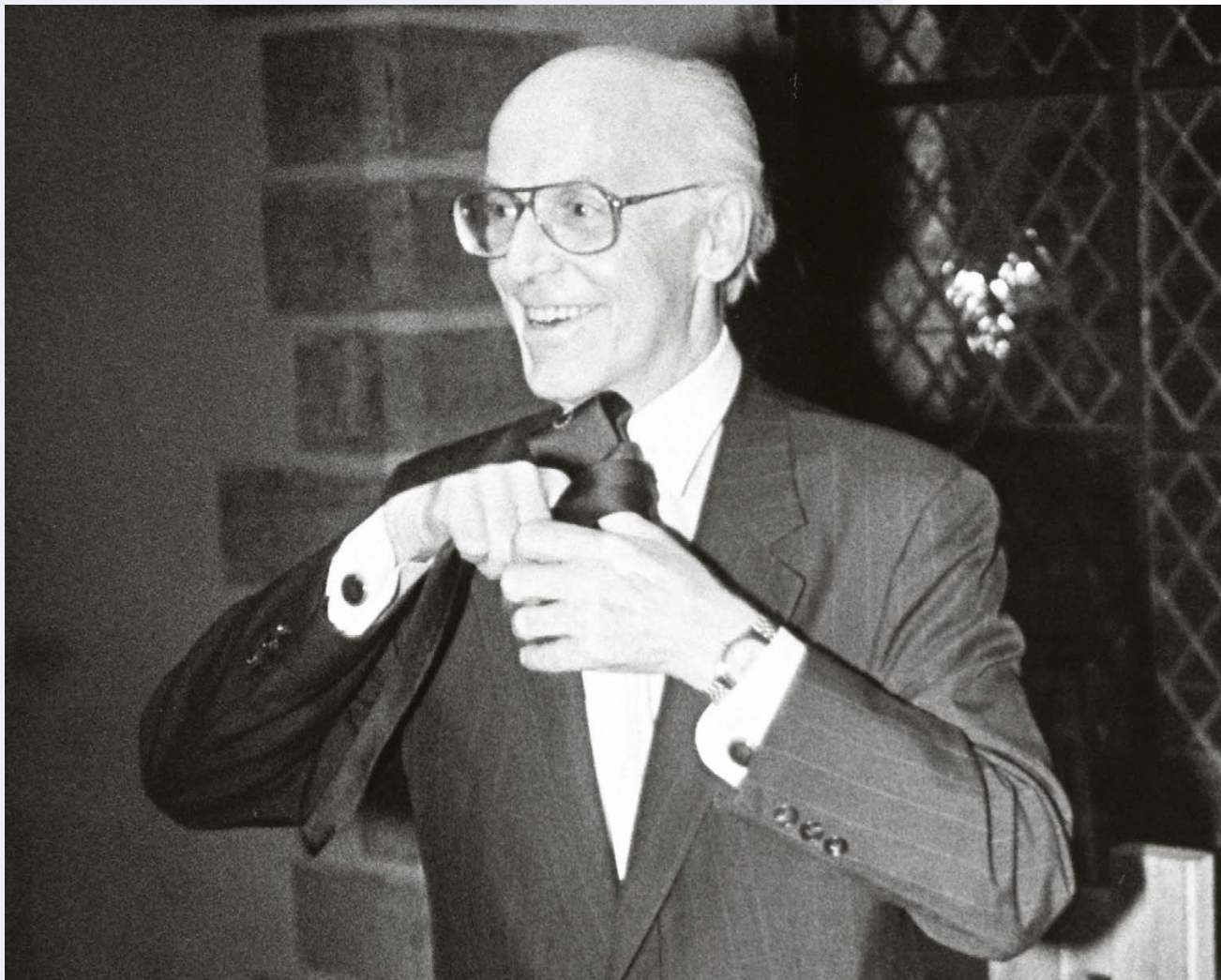
Kui rääkida EBS-i tudengite, vilistlaste, õppejõudude ja töötajatega, kordub pea eranditult üks mõte: EBS on nagu üks pere – väike ja kokkuhoidev. Ning sõpru on leitud siit kogu eluks, rääkimata kasulikest kontaktidest, mis tööelus marjaks ära on kulunud. Harvad pole ka juhtumid, mil EBS-i lõpetanu on hiljem EBS-i tööle tulnud, olgu siis lektoriks või mõnesse muusse ametisse. EBS-i vilistlastest lektorid on näiteks professor Kaire Põder, ärieetikakeskuse juhataja Mari Kooskora, bakalaureuseõppe juht Anto Liivat ning akadeemiline prorektor Maarja Murumägi – kui nimetada vaid mõni.

EBS-ist võib leida ka töötajaid, kes on olnud Lauteri tänava kooliga seotud pool elu. Üks sellistest on EBS-i välis- ja korporatiivsuhete osakonna juhataja Sirli Kalep. Ta on lõpetanud EBS Gümnaasiumi, saanud EBS-ist bakalaureuse- ja magistrikraadi ning tema tööstaaž oma kunagises koolis ligineb seitsmele aastale.

2003. aastal ärijuhtimise bakalaureuseõpinguid alustanud Kalep värvati juba enne kooli lõpetamist EBS-i tööle. “Olin vahetusüliõpilastega varem tegelenud ja mind kutsuti Erasmuse koordinaatoriks. Mõtlesin, et nii äge võimalus, mul pole veel bakalaureusediplomitki, aga juba kutsutakse tööle!” Poolteist aastat pidas Kalep Erasmuse koordinaatori ametit ning seejärel liikus äriülikoolis õpitut praktikasse rakendama ehk suundus ettevõtlusse. EBS-is tagasi on Sirli Kalep 2013. aastast.

EBS kui tööandja on Kalepi hinnangul usaldav – kui kellelgi tuleb mõte midagi uut teha, võib selle teostamise kallale asuda. Ühtlasi on EBS nagu ühte hoidev pere, kus tähistatakse üksteise sünnipäevi ning leitakse sõpru. “Mõlemal korral kui ülikooli lõpetasin, olid lõpuaktusel lisaks pereliikmetele ka töökaaslased. Diplomi kaante vahel olid lisaks diplomile kolleegide poolt naljapildid ja sõnumid,” mäletab Kalep.

Üle paarikümne aasta EBS-is töötanud personalispetsialist Reet Talvik ja õppesekretär Karmen Harju kinnitavad nagu ühest suust Kalepi sõnu: EBS-is on sõbralikud, abivalmis ja meie-tundega inimesed ning hoolimata sellest, et väikesest erakoolist on aastatega saanud suur ülikool, pole see ühtsustunnet vähendanud. “Ikka poeatab mõni üliõpilane šokolaadi lauanurgale, aga aastaid tagasi tõi üks noormees jõululaupäevaks suitsukalkuni,” kirjeldab 1994. aastast EBS-is õppesekretäri ametit pidanud Harju. Ka hüüdnamesid on tudengid töötajatele pannud: Karmen Harju on tuntud kui Kotkasilm – põhjuseks asjaolu, et sageli valvab just tema eksamitel korra järele ning võtab spikreid söövad (jah, seda on juhtunud!) tudengid vahele.

Lennart Meri ootamatu külaskäik

EBS asus 1990. aastate algul Sakala keskuses. Ühel kenal õhtupoolikul läks äkki kontori uks lahti ja sisse astus president Lennart Meri – üksinda, ilma saatjateta. “Eks tal oli komme vahel ihukaitsjate eest plehku panna. Meri oli heas tujus, küsis, mida me siin teeme. Olime kohkunud, aga rääkisime ära, kes me sellised oleme ja mida teeme. Pärast kahetsesime, et ei taibanud talle kohvi pakkuda,” meenutab Reet Talvik ootamatut kohtumist Eesti presidendiga.

Töö ja kool ühes majas: Sirli Kalep sai lõpuaktusel koos magistridiplomiga ka näitleja Ryan Goslingi pilti imetleda, mille kolleegid tema diplomi kaante vahele sokutasid.

Tuleb mõõnda, et praegu, mil EBS-is õpib 1500 üliõpilast, pole suhtlus enam nii personaalne, nagu see oli 1990. aastate alguses. Reet Talvik mäletab, et toona olid tõesti kõik – nii kuraditosin töötajat kui ka sadakond üliõpilast – nagu üks pere. “Tudengid tulid meie juurde nii oma rõõmude kui ka muredega. Kui kool veel Sakala keskuses asus, kasutasid üliõpilased loengute vaheaegadel isegi meie arvuteid oma äriasjade ajamiseks, kuid see hakkas tööd segama ja Madis palus neil seda enam mitte teha,” naerab Reet Talvik.

Madis Habakukke iseloomustab Talvik kui meest, kes oma inimesi väga hoidis, ei tõstnud kunagi häält ning oli väga hea kuulaja ja rääkija. Karmen Harju meenutab, et kord plaanisid töötajad Madisele jõuluningiks teha kalendri, aga mitte lihtsalt poest ostetud kalendri, vaid sellise, mille kaanel oleks Madise koera pilt. “Madise abikaasa Marje ütles meile, et kui nad koera said, siis oli Madis uue pereliikme üle väga-väga rõõmus. Nii läksidki IT-poisid Habakukkede maja aia taha Doorat pildistama. Kui Madis kingituse lahti pakkis, hüüatas ta kalendrit nähes üllatunult ja rõõmsalt: “Minu Doora!” See tegi talle tõesti rõõmu, sest hiljem rääkis ta koerapildiga kalendrist isegi direktorite klubis,” mäletab Karmen Harju.

EBS-il on 30 aastaga kogunenud ligi 5000 vilistlast.

Vilistlased, kooli edu garantii

Vilistlaste hea käekäik – ja nende kaudu ka kooli ning ühiskonna edu – on Madis Habakuke sõnastatud EBS-i kreedos seatud esikohale.

Esimene meie asjade tähtsuse järjekorras on meie üliõpilaste, vilistlaste ja nende tööandjate edu. Me pingutame selle nimel, et ikka suurem osa meie vilistlastest kuuluks parimate juhtide hulka ning mitte keegi meie lõpetanutest ei oleks töötu.

Rektor Arno Almann haarab kredo viimastest sõnadest kinni ja asub Madis Habakuke sõnumit edasi arendama: “Noortel on ülikooli valimise puhul oluline kriteerium ka töökoha saamine. Lõuna-Euroopas on trend äärmiselt kurb, suur protsent ülikoolilõpetajaid ei leia tööd. Eestis on paljudel erialadel samamoodi: anname diplomi, aga erialast tööd koolilõpetaja ei saa. See on ajalise ja materiaalse ressursi raiskamine! Meie saame kõigile EBS-i õppima tulijatele öelda, et leiate pärast lõpetamist tööd. See on meie garantii.”

Väärt töökohta leida või iseendale ja teistele töökohti luua on Eesti esimese eraülikooli ligi 5000 lõpetanut tõepoolest osanud. EBS on asja uurinud ja leidnud, et kolmandik EBS-i vilistlastest töötab ettevõtete tippjuhtkonnas. Umbes pooled vilistlastest töötavad rahvusvahelistes ettevõtetes ja ligi viiendikul on oma ettevõtte.

Kommunikatsioonibüroo JLP tegevjuht ja partner Karita Sall, kes lõpetas 2007. aastal EBS-is turunduse ja kommunikatsiooni eriala magistrantuuri, mainibki, et just EBS-ist sai ta julguse tegelda ettevõtlusega ja mitte karta ebaõnnestumist. Lisaks andsid õpingud hea tervikpildi ettevõtluse toimimisest ning mõistmise, kuidas erinevad tükid suurde pilti kokku sobituvad.

Eesti tuntuim pesudisainer Kriss Soonik-Käärmann on EBS-i vilistlane.

Vilistlased tegutsevad maailma laiuselt

EBS-i vilistlaste asutatud või juhitud ettevõtetega puutume kokku iga päev ning mitte ainult Eestis, vaid ka piiri taga. Tahad taksot tellida – ole lahke! Rohkem kui 60 linnas üle maailma sõidab ette Taxify, mille üks asutaja on EBS-i vilistlane Martin Villig. Kes soovib reisida kaugemale ja seab sammud Tallinna lennujaama, teab, et seda juhib ebsikas Piret Mürk-Dubout. Rõivaärist leiab samuti mitu EBS-i vilistlast. Näiteks Karel Loide juhib rahvusvahelist rõiva- ja jalatsiketti Fifaa ning Kriss Soonik-Käärmann on loonud endanimelise pesubrändi. EBS-i vilistlaste seast leiab ka avaliku sektori tippjuhte, näiteks haigekassa juhatuse esimehe Rain Laane. Ja nüüd küsimus: kes Eesti Vabariigi peaministritest on EBS-i vilistlane? Õige vastus: Tiit Vähi, kes oli EBS-i teise lennu lõpetaja aastal 1990.

Professor Olav Aarna meenutab, et 1990. aastate esimesel poolel sai arvestatav osa Eesti riigi- ja erasektori tippjuhtidest oma esmased teadmised juhtimise ning äri vallas just EBS-ist. Selle põhjus oli proosaline – kusagil mujal Eestis sellisel tasemel juhtimist ja äri ei õpetatudki. 21. sajandil on olukord muutunud ja õppimisvõimalused kogu maailma laiusel, kuid Eesti juhtimiskultuuri arengut on EBS nii oma edukate lõpetajate kui ka teadustegevuse kaudu kindlasti positiivses suunas mõjutanud.

Risk, mis õigustas ennast

Margus Uudam

Lõpetas 1997. aastal EBS-is rahvusvahelise ärijuhtimise bakalaureuseõppe, praegu riskikapitalifondi Karma Ventures üks asutajatest

“Milline on Eesti Kõrgem Kommertskool ning tema areng läbi 1997. aastal lõpetanud üliõpilaste silmade? Eesti Kõrgem Kommertskool on erakool, mis Eesti haridussüsteemis on vaieldamatult uus nähtus. Kõik uus on aga seotud riskiga. Meie võtsime riski, kui kool oli veel imikueas ning tema tulevik ebaselge. Tänapäevaks oleme akrediteeritud ülikooli lõpetanud. Meie esimene suurem risk, mis me võtsime Eesti Kõrgema Kommertskooli kasuks otsustades, on ennast õigustanud. Nelja aasta jooksul oleme näinud, et Eesti Kõrgema Kommertskooli “riski ja tulu” suhe on muutunud iga aastaga paremaks.

Töötajad ei ole kunagi rahul kahe asjaga – palga ja ülemustega. Siit paralleele tõmmates: üliõpilased on harva rahul õppemaksu ja õppejõududega. 1997. aastal lõpetanud kogesid, et rahul ollakse peale kooli lõpetamist. Kooli ja õppejõudude töö tulemust ei saa lõplikult hinnata õppimise ajal, vaid aastate pärast – kriteeriumideks edukus ja läbilöögivõime äris.

Vaadates Eesti Kõrgema Kommertskooli arengut, võime tõdeda, et praeguses majandussituatsioonis, kus tiipsemel spetsialiste on vähe, on Eesti Kõrgem Kommertskool suutnud enda külge liita neist vähestest paljud tunnustatud spetsialistid – eesmärgiga anda haridust, mis käib kaasas Eesti muutuva majandusega. Te õpite juhtimist, rahandust, turundust ja paljusid teisi majandusvaldkondi ning kui proovisite vaadata ühe majanduskõrgkooli juhtimist läbi oma silmade, siis tõenäoliselt peaksite tunnistama, et tänastes majandustingimustes on tööstusettevõtete või finantsasutuste juhtimine oluliselt kergem kui ühe erakooli juhtimine.

Eesti Kõrgema Kommertskooli poolt antava hariduse kvaliteet ei sõltu mitte üksnes kooli juhtkonna pingutustest, vaid kindlasti ka tudengite omast. Seega oli meil ja on teil, lugupeetud tudengid, vastutus kooli arengu ees, seda enam, et tegemist on noore kooliga. Tudengitel on oluline roll traditsioonide väljakujundamisel ning elluviimisel.

Paljud Eesti Kõrgema Kommertskooli tudengid õpivad ja töötavad samal ajal. Õppimise ajal töötamine on võimalik, kuid töötamise ajal õppimine on oluliselt raskem. Mida parem ja põhjalikum on teie haridus, seda suuremad on teie eeldused saada parim stardipositsioon karjääri tegemisel. Igaüks ei ole võimeline olema Eesti Kõrgema Kommertskooli tudeng – see eeldab ambitsioonikust, teotahet ning riskijulgust. Koos hea haridusega annavad eespool loetletud omadused igal ajal tugeva eelise tööjõuturul.”

Allikas: Eesti Kõrgema Kommertskooli aastaraamat 1997.

Kontaktid on väärtuslik valuuta

2011. aastal EBS-is rahvusvahelise ärijuhtimise MBA lõpetanud Siim Lepisk leiab, et EBS on äriliste ambitsioonide kiirendi. SEB Pangas innovatsioonijuhina töötav mees kinnitab oma kogemusest, et EBS annab igaühele võimaluse õppida parimatelt, kuidas luua üha suuremat väärtust oma klientidele ja ühiskonnale laiemalt. "Nende teadmiste, oskuste ja kontaktidega tasub suuri asju korda saata!"

Kontaktid, muide, on see võlusõna, mida mainivad kõik EBS-i vilistlased. Siim Lepisk kinnitab, et EBS Executive MBA (EMBA) ja MBA *alumni* võrgustik on võimas ning annab tõhusa lahenduse mis tahes ärilisele väljakutsele. Praegustel ebsikatel soovib Lepisk veeta palju aega koolikaaslastega: "Lahendage koos keerulisi ülesandeid, vahetage telefoninumbreid ja ühenduge LinkedInis. Teie koolivendadest ja -õdedest saavad peagi teie parimad kolleegid või koostööpartnerid."

Lauri Past, kes lõpetas EBS-is 2006. aastal bakalaureuseõpingud ja 2009. aastal magistrantuuri, leiab, et kõige olulisema pagasina võttis ta EBS-ist kaasa hulga tutvusi, nende seas mitu väga head sõpra. Praegu konsultatsioonifirma PwC partnerina tegutsev Past lisab, et pragmaatilise inimesena meeldis talle EBS-i hariduse praktilisus, mis tuli ka PwC karjääri alguses kasuks. "Olen palju tegelnud ülikoolist tulnud noorte värbamisega ning võin kinnitada, et EBS-i hariduse praktiline pool on tugevaks teguriks tööjõuturule sisenemisel."

2010. aastal EBS-is rahvusvahelise ärijuhtimise magistrantuuri lõpetanud Priit Viru töötab ülemaailmse internetireklaamiettevõtte Adcash finantsjuhina. EBS-i tuli ta õppima mitmel põhjusel, millest peamised olid EBS-i praktiline lähenemine majandus- ja hariduse andmisele ning rahvusvahelises. Ta leiab, et EBS annab vajalikud põhitõed ja teadmised, mida ettevõtlik inimene saab rakendada igas valdkonnas. EBS-ist kaasa saadud olulisima varana mainib Priit Viru ambitsiooni tegutseda suurelt ja rahvusvaheliselt. "EBS on avardanud minu maailmapilti, andnud rahvusvahelise tutvusvõrgustiku ning arusaama, et tagasihoidlikkusest jõuab elus kaugemale. Haridus on oluline, aga EBS annab palju muudki. Eriti soovitan kasutada võimalust minna vahetusüliõpilasena välismaale õppima – see on kogemus, mida ei kahetse!"

1996. aasta MBA lennu lõpetajad sõlmisid elus hästi hakkama saamise lepingu.

Ideaalne kombinatsioon loengutest ja tutvustest

Nick Vocht

Lõpetas EBS-i 2004. aastal topelt magistrikraadiga: kaubanduse ja majanduse (Rotterdam) ning ärijuhtimise (EBS) erialal, praegu töötab North Sea Lubricants B.V. direktorina

“2002. aastal oli topeltkraadi võimalik omandada Ameerika Ühendriikides, Inglismaal, Saksamaal, Austraalias ja Eestis. Eesti oli kõige ebatavalisem riik ning olles tutvunud EBS-iga, tundus see olevat kõige huvitavam valik teistega võrreldes.

EBS pakkus mulle ideaalselt tasakaalustatud valiku professionaalset loenguid nii kohalike kui ka välislektorite poolt. Loenguid andsid inimesed, kes on töötanud konkreetsetes valdkondades, mis andis võrratult rohkem kui vaid õpikutes esitatud materjali meeldejäätmine.

Lisaks toimus laialdane valik huvitavaid sotsiaalseid üritusi. See on oluline nii ülikoolis õpitavate aastate jooksul kui ka edaspidiseks eluks, et aru saada, kui väga on tasakaalustatud eluks vaja nii karjääri kui ka sotsiaalset elu, mitte ainult ühte või teist. Seega pakub EBS ideaalset kombinatsiooni professionaalsetest loengutest ja sotsiaalsest võrgustikust.”

Side ülikooliga ei katke

Ilmselt oleme harjunud kooliajale mõeldes arutlema selle üle, mida oleme koolist enda jaoks kaasa saanud. Kuid võiks mõelda ka teistpidi: mida me ise oleme koolile andnud? Rektor Arno Almann on veendunud, et iga koolilõpetaja annab midagi koolile tagasi. “Ülikool on nagu toitja ema, *alma mater*. Lapsel on emaga alati eriline side ning eriline side on ka üliõpilase ja tema *alma mater*’i vahel, mis jääb püsima ka pärast kooli lõpetamist. Meie lõpetajate edulood kujundavad EBS-i väärtuskuvandit ja vastupidi: ülikooli edulugu tõstab meie üliõpilaste ja vilistlaste väärtust,” leiab Almann.

Aktiivne vilistlastegevus sai EBS-is alguse 1990. aastate keskpaigas, mil ülikoolil oli juba mitusada lõpetanut. Aastate jooksul on vilistlastegevus toimunud erineval viisil ja vormis, just nii, nagu eestvedajatele on parasjagu sobiv tundunud. Näiteks 1990. aastate keskel asutatud magistrite klubi ning vilistlaskogu on tegutsemise lõpetanud. Praegu tegeleb ülikooli ja vilistlaste koostöö tugevdamisega 2016. aasta kevadel rektori kutsel loodud EBS-i vilistlaste nõukoda, mille üks eesmärk on vilistlaste panuse suurenemine ülikooli arendamisel. Aastaid on tegutsenud vilistlasfond, mis muu hulgas toetab tudengite parimaid äriideid ja jagab andekatele noortele stipendiume.

Aastate jooksul on korraldatud ka vilistlaskonverentse, mille mõjukad esinejad ja huvitavad teemad pole huvi tekitanud mitte ainult ebsikate seas, vaid ka Eesti avalikus. Üks armastatumaid vilistlaste traditsioone on ilmselt vilistlaste õhtusöök, kus endised koolikaaslased saavad mõnuses õhkkonnas mõtteid vahetada ja kontakte (taas)luua. Sama eesmärki kannab EBS *Alumni Golf*, mis nüüd on tuntud nime all EBS Habakuk Cup Invitational. Ilmselt teab vaid tuul, kui palju uusi äritehinguid on vilistlasüritustelt alguse saanud, kuid üks on kindel – oma *alma mater*’it ebsikad ei unusta ning on valmis kooli edu nimel oma aega pühendama.

Traditsiooniline EBS-i vilistlaste õhtusöök toimus 2018. aastal Tallinna teletornis.

Traditsioonid kannavad EBS-i vaimu

Ükski ülikool pole õige ülikool, kui seal ei pulbitse tudengielu. Kursusepeod ja -pulmad ning väljasõidud loodusesse – kõike seda tehti EBS-is üsna algusest peale. Kui 1991. aasta septembris alustasid esimesed kaks rühma ehk umbes 60 noort inimest õpinguid rahvusvahelise ärijuhtimise päevases bakalaureuseõppes, hakkasid hoogu sisse saama üliõpilaste organiseeritud üritused, mis polnud mõeldud ainult ühele-kahele kursusele, vaid millest oli oodatud osa saama kogu koolipere. Nii mõnestki toona alguse saanud üritusest kujunes aastaid kestnud traditsioon.

Kaua kestnud, kaunikesed

EBS-i ühele kõige vanemale traditsioonile, mis on püsinud tänapäevani, pani aluse päevase bakalaureuseõppe esimene lend. Nemad hakkasid korraldama suurejoonelisi balle, millest esimene toimus 1992. aastal Mustpeade majas ning õnnestus hästi. Marje Habakuk mäletab, et EBS-i ballid olid 1990. aastate alguse kehvadest majandusoludest hoolimata igati balli nime väärt. "Tüdrukud olid ilusates pikkades kleitides, mis tollal polnud väga levinud komme. Eelnevalt said tudengid õpetust, kuidas ballil käituda."

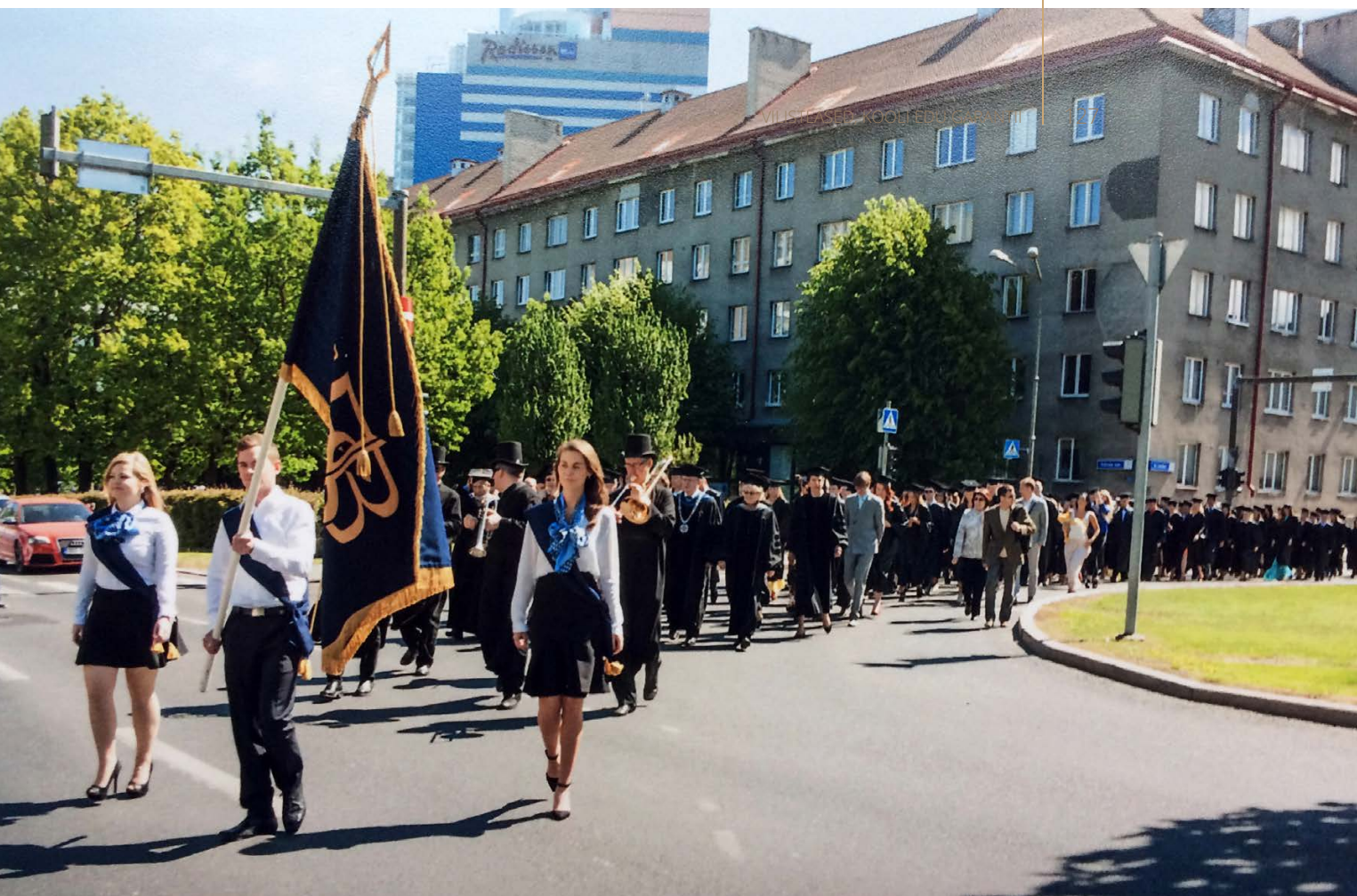
Mart, Madis ja Marje Habakuk 1995. aastal Mustpeade majas toimunud EBS-i ballil.

1990. aastatel toimusid detsembrikused ballid, millega tähistatakse muu hulgas EBS-i aastapäeva, Sakala keskuse suures saalis. Aastatuhande vahetuse paiku kippus aga ballitraditsioon soiku jääma. 2002. aastal oli ballikülalisi vähe ning tantsumuusikagi polnud selline, mille saatel meelsasti oleks pörandale mindud. Järgmisel aastal pingutas korraldustoimik tublisti – jõulu- ja juubeliballi külalisi võõrustati siis Estonia kontserdisaalis, kus EBS-i ball kunagi varem polnud toimunud. Pidu läks korda ja väärt ballitraditsioon õnnestus hääbumisest päästa.

Lõpetajate rongkäik

Lisaks ballile on kooli algusaegadest pärit teine tänapäevani kestma jäänud traditsioon – kevadine lõpetajate rongkäik, kus mustades talaarides ja kandiliste mütsidega koolilõpetajad liiguvad Lauteri tänava koolimajast aktuse toimumise paika. Algusaastatel peeti lõpuaktusi Sakala keskuses, hiljem Estonia kontserdisaalis.

“See on väga vahva traditsioon,” leiab kolmekordne vilistlane Sirlu Kalep, kes on EBS-ist saanud nii gümnaasiumi lõputunnistuse kui ka bakalaureuse- ja magistridiplomi.

*Lõpetajate rongkäik Lauteri tänava koolimajast
Estonia kontserdisaali 2015. aastal.*

USA filmidest tuttava musta talaari laenutavad lõpetajad koolist, kandilise mütsi aga saavad endale päriseks.

Sirli Kalep meenutab, et trummipõrina saatel koos kooliperega rongkäigus Estonia poole kõndides tekkis väga võimas ja uhke tunne. Tema igatahes soovib kõigil, kes jõuavad diplomini talvel, teha veel ühe kraadi, et saaks lõpetada ka kevadel ja kogeda rongkäigus sammumise tunnet.

Suvepäevad

Mitu aastakümnet vastu pidanud ürituste reas on ka suvepäevad, millest võtsid osa nii üliõpilased kui ka ülikooli töötajad. Esimest korda toimusid suvepäevad Ida-Virumaal Kurtnas 28.–30. juunini 1996. Kohale oli tulnud umbes 150 EBS-i üliõpilast ja mõni juhtkonna esindaja. Pärast esimese päeva õhtul tantsupeol möllamist magati telkides, teisel päeval järgnes hommikusöögile rivistus, kus avakõne pidas Madis Habakuk. Tudengileht vahendas hiljem, et Habakuk rõhutas puhkuse tähtsust ärimeeste elus ning selle positiivset mõju eluea pikkusele. Ülejäänud päeva sisustasid spordivõistlus

EBS-i kolmandad suvepäevad korraldati 3.–5. juulini 1998 Valklas, kuhu oli avamise ajaks saabunud umbes 300 inimest ning päeva jooksul tilkus neid veel veidi juurde. Osavõtjate arvu rekord oli purustatud!

ja taidluskavad ning õhtu ja öö tants. “Kogu laager möödus eriliste ohvrite ja purustus-teta, kui üks kiigelt kukkunu, mõned puud ja peavalu välja arvata,” võttis Tudengilehe artikkel sündmuse kokku.

Järgmised suvepäevad peeti 26.–28. juunini 1997 Kukulinnas Saadjärve ääres. Sama aasta oktoobris ilmunud Tudengileht vahendas, et päev enne suvepäevade algust näri-sid korraldajad küüsi – ei tea, kas ikka toimub, eelmüügist oli ostetud vaid 90 piletit ja sellest ei piisanud. Reede õhtupoolik aga hajutas viimasegi kahtluse, sest Tartu maan-tee oli Kukulinna poole suunduvaid autosid täis.

1996. aastal EBS-is rahvusvahelist ärijuhtimist õppima asunud Jaana Liigand-Juh-kam mäletab, et suvepäevad olid ebsikatele suursündmus. “Seal oli koos 300 inimest ja esinesid kõige populaarsemad bändid,” kinnitab ta.

Praegu EBS enam tudengite ning töötajate ja õppejõudude suvepäevi ei korralda, küll aga võetakse endiselt osa aastatepikkusest traditsioonist esindada oma kooli

*EBS-i kantsler Mart Habakuk ja EBS-i maskott The King of Business
2018. aasta üliõpilaste suvemängudel.*

üle-eestistel üliõpilaste suvemängudel. Juhtub, et tuuakse võitki koju. Näiteks 2018. aastal võitis rektorite ja nende kohusetäitjate mitmevõistlusel esikoha EBS-i kantsler Mart Habakuk.

Töötajate kevadpiknik

Suvepäevad ja ball on olnud EBS-i tudengite, õppejõudude ning töötajate ühine meeldiv meelelahutus. Eraldi üritused on alati olnud ka töötajatel ja õppejõududel. Algusaastatel korraldati jõulupidu ja kevadpiknikku. Jõulud on aga teadupärast aasta üks kiiremaid aegu ja nii hakkas töötajate jõulupidude traditsioon sajandivahetuse paiku hääbuma, kuni kadus sootuks. Kevadpiknikud on aga jäänud. Tõele au andes pole tegemist ei kevadel toimuva ürituse ega ka piknikuga. Nimelt on piknik juunis, pärast lõpuaktust, ning keegi ei võta einet murul, vaid kenasti kaetud laua taga.

1999. aastal Tallinna Botaanikaaias toimunud kevadpiknikul panid Reet Talvik ja Karmen Harju alguse kostümeeritud osalejatega kevadpiknike traditsioonile – nad ilmusid peole efektsete parukatega.

1999. aastal tekkis personalispetsialist Reet Talvikul ja õppesekretär Karmen Harjul mõtte muuta kevadpiknik põnevamaks. Naised sättisid endale suured ja uhked parukad pähe ning panid tüdardelt laenatud liibuvad ja läikivad püksid jalga. "Sättisime end Tallinna Botaanikaaeda sisenema siis, kui Madis Habakuk kõnet pidas. Isegi tema hakkas kokutama," naerab Talvik aastatetagust tempu. Pärast Talviku ja Harju võimsat etteastet hakkasid ebsikad järgmistel kevadpiknikel end ette antud teema kohaselt kostümeerima – jälle oli uus traditsioon loodud.

Sirli Kalep räägib, et töötajad lähevad alati väljakuulutatud teemaga kaasa ning pigem jääb rumalasse olukorda inimene, kes asjaga ei ühine. Kevadpikniku korraldajate sekka kuuluv Kalep avaldab ka ühe saladuse: nimelt oli 2015. aasta kevadpikniku teemaks rahvusvahelistumine ning iga osakond sai loosiga riigi nime, mille esindajaks kehastuda. Nagu selgub, polnudki see õige loos! "Tegelikult määrasid korraldajad igale osakonnale riigi, aga välja paistis see nagu loosimine," muigab Kalep. Sellest kevadpiknikust on tal eredalt meeles EBS Gümnaasium, kes pidi kehastama Venemaad. "See, kuidas Kersti Uudla (EBS Gümnaasiumi direktor – *toim*) vene rahvarõivastes vene tantsu tantsis, oli väga meeldejääv!"

Edustus 1996. aastal.

Mitu korraldajat, üks eesmärk

Ülekooliliste ürituste korraldamisega tegeles 1990. aastatel mitu seltskonda organiseerunud üliõpilasi, kes muidugi omavahel ka konkureerima kippusid. Üks neist oli 1994. aastal asutatud Eesti Kõrgema Kommertskooli üliõpilaskonna Edustus, kuhu üliõpilased valisid oma esindajad. Edustus, mille juhatust nimetati omavalitsuseks, vahendas üliõpilaste rõõme ja muresid kooli juhtkonnale ning esindas ebsikaid üleriigilises üliõpilaste katusorganisatsioonis Eesti Üliõpilaskondade Liidus.

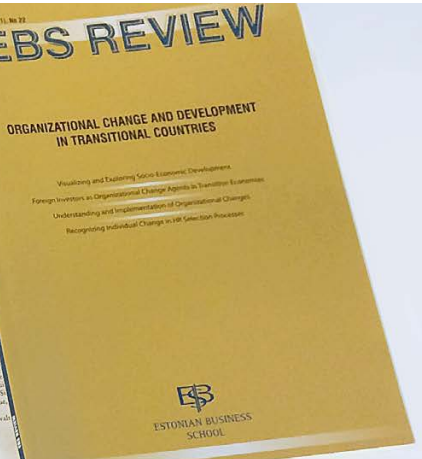
Edustus tegeles ka tudengielu vahvama poole ehk seltskonnaelu organiseerimisega, samuti anti välja tudengilehte ning korraldati spordiüritusi. 1997/1998. õppeaastal omavalitsuse presidendiks valitud Jaana Liigand-Juhkam mäletab, et organiseerimistö võttis suurema osa loengutest üle jäävast ajast. "Istusin EBS-is õhtul kella kümneni, sest kogu aeg oli midagi teha. Arvutiklass oli populaarne, sest seal sai e-posti teel suhelda – kellelgi toona ju kodus arvutit polnud," räägib Liigand-Juhkam.

Peagi tekkis Edustusele konkurent, 1996. aastal loodud tudengite klubi OilClub, mis asutajate Kaido Kuuse ja Karel Loide sõnul ühendas "peo- ja teovõimelisi inimesi". OilClub korraldas ülikoolirahvale pidusid ja suvepäevi, toimetas tudengilehte ja kirjastas neli EBS-i aastaraamatut (kokku on ilmunud viis EBS-i aastaraamatut). OilClubi juurde

Tudengite klubi OilClub.

EBS-is on aastate jooksul regulaarselt välja antud nii tudengite kui ka õppejõudude häälekandjaid.

asutati ka spordiklubi, kus tegeldi aktiivselt sportimisvõimaluste organiseerimisega. Edustuse aadressil aga tehti regulaarselt kriitikat, öeldes, et Edustus ei saa oma ülesannetega hakkama ning kuigi OilClub võib-olla ei tee asju perfektselt, teeb ta õigeid asju...

Siiski sai OilClubi aeg ümber – selle eestvedajad lõpetasid kooli ning 21. sajandi esimesel poolel lakkas OilClub eksisteerimast. Edustus aga tegutses edasi. 2001. aastal nimetati Edustus ümber EBS Üliõpilasesinduseks ning seni mittetulundusühinguna tegutsenud üliõpilaste esindusorgan muutus EBS-i struktuuriüksuseks. Üliõpilasesinduse ülesanded on aga jäänud endiseks: edendada ja koordineerida üliõpilaselu ning olla üliõpilaste häälekandja nii oma koolis kui ka väljaspool.

Ajakirjandus, neljas võim

EBS-i üks pikaajalisemaid traditsioone on olnud õppejõudude ja tudengite häälekandjate väljaandmine. Õppejõududele ilmus alates 1995. aastast EBS Õppejõudude Infoleht, millest sajandivahetusel sai EBS Infoleht. Tudengitele huvi pakkuvat hakkas kajastama EKK Tudengileht, mis alustas ilmumist 1995. aasta novembris. Tudengileht maksis ühe krooni ja oli kujundatud A3 paberi mõlemale poolele. Aegade jooksul muutusid nii lehe vorm (kord A4, siis jälle A3), nimi, paksus kui ka hind. Seejuures oli isegi lühike periood, mil Tudengilehe eest raha ei küsitud.

Teada on ka vähemalt üks juhtum, kui tudengite häälekandja langes tsensuuri ohvriks. 2004. aastal kirjutas pseudonüümi Mihkel Mikrofon kandnud üliõpilane Tudengilehe veergudel, et tudengite omavalitsus korjas ära ja viskas prügikasti sajad juba trükitud märtsinumbrid, sest seal avaldati paar pilti, mis tehti tavapärasel tudengite joomarallil ja omavalitsusele need pildid ei meeldinud. Tagandati ka lehe peatoimetaja.

2011. aastal toimus Tudengilehe sisu ja välimuses suur muudatus: mustvalge õhukese ajalehe asemel hakati välja andma värvilist 36-leheküljelist endiste ja praeguste üliõpilaste ning õppejõudude tegemisi ja arvamusi kajastavat ajakirja EBS Business Spirit. Ajakiri ilmus aastatel 2011–2012, kokku tehti seda 16 numbrit.

Juba viimased 15–20 aastat on maailmas küsitud, millal paberil ajalehed ilmumise lõpetavad. Mida aeg edasi, seda rohkem kogub see debatt hoogu. EBS-i tudengite häälekandja on otsa lahti teinud ning paberil ei ilmu. Üliõpilaste tegemiste kohta saab lugeda veebist, kus The Ebster vahendab nii üliõpilaste arvamusi kui ka kooli uudiseid ja sündmusi.

Lisaks tudengite ja õppejõudude väljaannetele on EBS aastate jooksul ilmutanud mitmesugust perioodikat. Näiteks on alates 1995. aastast ilmunud majandus-, rahandus- ja haridusküsimusi ning EBS-i üliõpilaste lõputööde ülevaateid vahendav EKK Toimetised, hilisema nimetusega EBS Review, praegu Journal of Management and Change. Lühikest aega on ilmunud ka Vilistlasleht.

EBS kammerkoor.

Kooskõla laval ja lava taga

Tänavu juba 20. tegutsemisaastat tähistanud EBS-i kammerkoori loo võib kokku võtta lühidalt: kooskõla ja harmoonia laval ning lava taga. Koori liikmed kinnitavad, et nad on sõpruskond, keda iseloomustab hea huumorimeel ja tahe tegelda laulmisega võimalikult professionaalsel tasemel. Lauljate seas on nii EBS-i vilistlasi, töötajaid kui ka üliõpilasi. Praegu on koori dirigendid Kersti Seitam ja Tõnno Piigli.

Huvitava faktina tasub välja tuua, et kui koor – toonase nimega EBS-i segakoor – 1998. aasta suvel loodi, oli see esimene Eesti erakõrgkoolide koor. Sellest, kuidas kõik alguse sai, kirjutasid EBS-i 1999. aasta aastaraamatus koori liikmed Mona Mägi ja Maiko Kalvet: “1998. aasta EBS-i suvepäevade järel toimunud Õllesummeril astus üles kollektiiv, kes nimetas end EBS-i segakooriks ja hiljem oma teo üle järele mõeldes leidis,

et võikski sellise ühenduse luua. Mõeldud – lauldud. Ja kui Olev Rei tuli lagedale oma õe Kaiga, kes koorijuhi ametit peab, oli asi otsustatud ja oktoobris algasid proovid.”

Aastate jooksul on käidud koorikonkurssidel nii Eestis kui ka välismaal, peetud regulaarselt koorilaagreid, antud välja plaad, esinetud EBS-i ava- ja lõpuaktustel. Traditsiooniliselt laudakse detsembris jõulukontserdil, kus külalisesinejateks on olnud teiste seas Maarja-Liis Illus, Chalice, Ott Lepland, Uku Suviste ja Siiri Sisask.

Vilistlased traditsioone loomas

EBS-i traditsioonide kujundamisel ja hoidmisel on kindel koht olnud kooli vilistlastel. Aktiivsem vilistlastegevus algas 1990. aastate keskel, mil EBS-i oli lõpetanud juba mitusada inimest. Nii hakatigi mõtlema tegevustele, mis pakuksid huvi ja kasu nii vilistlastele kui ka ülikoolile.

Traditsiooni nime on väärt kandma näiteks 1999. aastal alguse saanud vilistlaskonverentsid. Kokku toimus üheksa edukat vilistlaskonverentsi, tuues kuulajate ette teemad ning esinejad, mis huvitasid mitte ainult ebsikaid, vaid ka Eesti ühiskonda.

2007. aastal sai alguse vilistlaste õhtusöökide korraldamine, kus lisaks meeldivas õhkkonnas ajaveetmisele saab kuulata põnevaid esinejaid. Vilistlaste õhtusöökide traditsioon kestab tänapäevani.

Peep Aaviksoo on osalenud kõikidel EBS Alumni Golf üritustel.

Esimene ja kõige kauaaegsem traditsioon

Kas tead, milline traditsioon kujunes EBS-is esimesena välja ja mis kestis järjepidevalt kõige kauem, 1991–2015? See on aasta ärijuhi valimine. Tõsi, algusaastatel valiti aasta ärimeest ning idee selle aunimetuse väljaandmiseks olevat pärit San Francisco ülikooli dekaanilt. EBS-i nõukoda andis aasta ärijuhi aunimetuse välja kord aastas ning selle sai Eestis tuntud ja hea mainega ärijuht panuse eest oma ettevõtte arendamisel.

Eesti majanduse ja ettevõtluse areng tõi kaasa vajaduse aasta ärijuhi statuudi muutmiseks. Nõnda hakati EBS-i aasta ärijuhiks valima inimesi, kes on loonud või arendanud firma või firmade grupi, mille majandustegevus on olnud silmapaistev üle kahe aasta. Samuti pidi aasta ärijuhi kandidaat olema tuntud ja positiivse mainega majandusringkondades ja avalikus elus ning maksuametil ei tohtinud olla talle pretensioone. Ühele inimesele sai tiitli omistada vaid korra. Kandidaate esitasid EBS-i nõukoja liikmed, EBS-i EMBA programmis osalejad ning programmi vilistlased.

Aasta ärijuhile anti aunimetus pidulikult üle juunis, ülikooli lõpuaktusel. Auhinnaks oli massiivne skulptuur, kus püramiidi otsas istub pronksist bulldog krooniga. 2011. aastal sai aasta ärijuhi tiitli esimest korda välismaalane, Trigon Capital Groupi nõukogu esimees

2012. aastal valis EBS aasta ärijuhiks Estraveli tegevjuhi Anne Samliku. Aasta ärijuhi aunimetusega kaasnes rändauhind, krooni kandev pronksbuldog.

Aastaid on vastu pidanud ka vilistlaste kirk golfimängu vastu. EBS *Alumni* Golfi on korraldatud juba 14 korda ning lisaks vilistlastele on Jõelähtmesse palli auku ajama oodatud EBS-i tudengid ja õppejõud. Kõikidest *Alumni* Golfidest osa võtnud vilistlane ja EBS Executive Educationi juht Peep Aaviksoo nendib, et *Alumni* Golf on kammerlik sündmus, mis ei löö massiga, vaid mõnusa vaibiga.

Golfivõistlusel mängitakse kolmes võistlusklassis – A, B, ja C. Autasustatakse iga võistlusklassi kahte paremat mängijat ning löögimängu võitjat. Parima löögimängu

Joakim Helenius. Tema sõnul peab hea ärijuht olema usaldusväärne, näitama initsiatiivi, omama sügavat arusaama oma vastutusvaldkonnast ning olema võimeline tegema koostööd teiste inimestega. "Viimane punkt on eriti oluline eelis edu saavutamiseks Eestis. Eestlased on sageli väga head spetsialistid, kuid neil puudub oskus ennast ja oma ideid organisatsiooni sees ning ka välismaailmas "müüa". Need, kes arendavad lisaks muudele ärijuhi omadustele endas ka head müügioskust, on inimesed, kes kõige tõenäolisemalt tippu jõuavad."

2012. aastal valiti aasta ärijuhiks esimest korda naine – Estraveli tegevjuht ja juhatuse liige Anne Samlik. "Hea ärijuht pingutab iga päev, et olla oma töötajatele veelgi parem juht. Tänapäeva ärijuhtide suurimaks väljakutseks on olla konkurentidest samm ees. Turismisektoris, nagu ka mitmel pool mujal, on järjest keerulisem leida viise, kuidas jääda edukaks väga tihedas konkurents. Tänu tehnoloogia arengule on ühtäkki meie konkurendiks muutunud terve maailm ja sellega tuleb hakkama saada," rääkis Samlik juhtide suurimatest väljakutsetest.

Viimast korda anti aasta ärijuhi tiitel välja 2015. aastal, aunimetuse on aastate jooksul saanud 25 inimest. Toreda traditsiooni lõppemise põhjus on pragmaatiline: äri-meestele jagavad auhindu ka paljud teised organisatsioonid, alates rahvusvahelistest ärikonsultatsioonifirmadest ning lõpetades meediaväljaannete ja ettevõtjate esindusorganisatsioonidega. Palju sarnaseid aunimetusi eri organisatsioonidelt tekitab segadust ning kuigi auhindu jagada ja saada on tore, otsustas EBS sellest mängust lahkuda.

tulemuse teinud ning A klassi võitja nimi kantakse Madis Habakuke annetatud karikale, mis on pärit 1889. aastast ja soetatud Bukowski oksjonilt – see jääb EBS-i ruumidesse golfivõistlust meenutama. Need, kes pjedestaali kõrgematele astmetele ei küündi, ei pea siiski kurvastama. EBS *Alumni* Golfil on tavaks, et mängijad toovad oma ettevõtetest auhindu ning kõik võistlejad lahkuvad võistluselt mõne meenega.

Pärast seda, kui Madis Habakuk meie seast 2016. aasta septembri alguses lahkus, on EBS *Alumni* Golfi korraldatud sügisese madisepäeval, 21. septembril.

2018. aastal toimus Kuldse Haba gala Swissôtel Tallinnas, kus tunnustati viimase aasta jooksul silma paistnud ebsikaid 12 kategoorias. Esimest korda valiti ka aasta hebsikat ehk tunnustati silmapaistvaimat EBS Helsingi üliõpilast.

Ihaldusväärne Kuldne Haba

1999. aastal anti EBS Üliõpilasesinduse eestvedamisel esimest korda välja auhind, millest kujunes edaspidi ebsikate kõige ihaldusväärsem tunnustus – Kuldne Haba. Nimi tuleneb kooli asutaja Madis Habakuke nimest ning Kuldse Habaga tunnustab EBS oma kõige silmapaistvamaid töötajaid, õppejõude, õpilasi ja vilistlasi.

Kuldne Haba antakse välja eri kategooriates: parimad õppejõud, parim tegu, tudengi sõber, aasta kolleeg jt. Pälvitud on ka aasta geenius, stiilseima õppejõu, kauneima neiu ja suurima pidutseja Kuldne Haba. Kaks inimest on saanud elutöö Haba: 2007. aastal anti see professor Madis Habakukele ning 2018. aastal lektor Viljo Kallasele.

Traditsiooniline Kuldse Haba gala toimub aprillis ning see toob kokku sadu ebsikaid: nii õpilasi-üliõpilasi, vilistlasi, õppejõude, töötajaid, Erasmuse tudengeid kui ka EBS-i partnereid.

Aastatel 2000–2006 ja 2013–2014 Kuldset Haba välja ei antud, sest üliõpilasesinduses nappis energilisi eestvedajaid. 2007. aastal traditsioon taas elustati ning see on püsinud praeguseni.

Lisaks Kuldsele Habale on EBS-is aastate jooksul välja antud teisigi aunimetusi. Juba 1992/1993. õppeaastast on järjepidevalt valitud parimat õppejõudu. Õppeaastate parimad õppejõud on nimetatud üliõpilaste tagasiside ning teadus- ja arendustöö tulemuste põhjal. 2006. aastal hakati välja andma auhinda EBS-i Parim Tegu, millega tunnustatakse EBS Groupi allüksuste tegevust.

Tähtede sõda! Ebsikad ennustavad tulevikku

Milline on EBS aastal 2028?
Seitse ebsikat piiluvad tulevikku ja ennustavad,
milline on elu EBS-is kümne aasta pärast.

EBS-i kantsler Mart Habakuk

1. Milliseid õpetamismeetodeid EBS-is kasutatakse?

Meetodid on samad. Muutunud on suhtlemise vormid, kasutatakse virtuaal- ja liitreaalsust ning õpetaja on mõnikord inimene ja mõnikord tehisintellekti masin.

2. Millistes riikides on EBS-il *campus* ja miks just nendes?

Tallinnas ja Helsingis. Võimalik, et ka *pop-up campus*'ed *corporate training*'u läbiviimiseks erinevates linnades.

3. Mis on EBS-is ametlik töö- ja õppekeel?

Eesti ja inglise keel.

4. Millised on EBS-i kolm arvukamat rahvust?

Domineerivalt eestlased ja soomlased, siis on tükk tühja maad ning järgnevad teised vana Euroopa rahvused.

5. Kes ebsikatest võiks olla mõne riigi president ja mis riigi?

Ma ei pea seda varianti tõenäoliseks. EBS panustab sotsiaalselt vastutustundlike ettevõtjate ettevalmistamisse. Kui mõnest sellisest ettevõtjast saab president, siis see on hea, aga me tunneme suurt rõõmu iga õpilase üle, kes panustab Eesti ja maailma parandamisse selle eest vastutasu ootamata.

6. Mis on kõige populaarsem õppekava sisseastujate seas ja miks?

2028. aastal seab tudeng oma eesmärgid ja AI (*artificial intelligence*) koostab talle õppekava. Iga õpilane saab ise valida õppekava, -vormi ja -tempo. Teadmised omandatakse suuremalt jaolt *on-line* erinevates asukohtades ja kellaaegadel, sh *campuses*. Ülikoolis vaieldakse tarkade inimestega ja arutatakse õpitu üle. Katsetatakse palju erinevaid asju. Nii ülikoolis kui ka väljaspool seda osaletakse äri- ja mittetulundusprojektides, kus teadmised vormuvad oskusteks. Ebsikad peavad normaalseks, kui töö, pere, hobide ja füüsilise vormi arendamise kõrvalt tegeldakse ka vaimse vormi arendamisega vähemalt 10–15 EAP/aastas. Tublimatel ebsikatel on 2028. aastal üle 500 EAP tähenduslikke oskusi, mis on oluliselt laiemad kui pelgalt äri ja majandus.

7. Kus ja kuidas tähistab EBS oma 40. sünnipäeva?

Uue õppehoone erinevatel korrustel.

8. Millises vääringus tasutakse õppemaksu?

Euro ja/või Amazoncoin.

9. Kas EBS-is töötab terapeut?

EBS-iga samas majas on veel ülikoole, kus võib-olla on ka terapeute.

10. Mille poolest on EBS kuulus ja miks?

EBS-i on pidevalt põhjust tulla ning natuke hiljem siit õnnelikuma ja parema inimesena edasi jalutada - koos vähemalt ühe uue ideega.

11. Kas EBS-is on lastehoid? Põhjenda palun.

EBS-i lähedal on. Võib-olla ka EBS-i hoones. Kui nõudlust on, siis pakkumine ei lase ennast kaua oodata.

12. Kas magistrakraadi saamiseks on vaja kaitsta magistritöö?

Magistritööd/-eksamit saab teha mitut moodi. Üks on tiimi essee ja videopresentatsioon. Kõik tiimi liikmed ei pea olema (soovitav on, et nad ei ole) EBS-i tudengid. Magistrakraadi saamiseks on vaja näidata, kuidas reaalses organisatsioonis eksisteerinud reaalne probleem lahendati, kasutades koolis õpitut. Seda, mida, kuidas ja miks kasutati, saab edukalt kirjeldada nii essee kui ka videopresentatsiooni vormis. Ei pea olema teadustöö formaadis esitatud köidetud dokument. Lõpetada saab ka teooriaeksami ja sellele järgneva 24-tunnise ettevalmistusajaga *case study*ga. Selline lõpetamise vorm annab vähem EAP-sid kui reaalse probleemi lahendamine tiimina, kuid näitab üliõpilase võimet õpitut rakendada.

13. Milline uus traditsioon on EBS-is välja kujunenud?

Uue hoone kasutussevõtmine muudab traditsioone mitmekesisemaks. Lisaks tänastele tekivad spordi ja vaba ajaga seotud traditsioonid.

14. Kas EBS-is õpib esimene robotõpilane?

Klassis on tudengite avatare, aga mitte robotõpilasi. Tudengid kasutavad robotõppejõudusid/vestluspartnereid.

15. Mida teevad tudengid sessi ajal enese virgena hoidmiseks?

On leitud võimalus teadmiste omandamiseks une ajal ning virge olemine ei ole õppimiseks tingimata vajalik.

EBS-i lektor Aet Toots

1. Milliseid õpetamismeetodeid EBS-is kasutatakse?

Kõikvõimalikke tehnoloogial põhinevaid vorme, mida kombineeritakse kokkusaamise vormis arutelude, esitluste ja rollimängudega. Ma arvan, et hoolimata tehnoloogia meeletust arengust jääb inimestele kui sotsiaalsetele olenditele ikkagi vajadus otse suhelda – nii tööalasel kui ka õppetöös.

2. Millistes riikides on EBS-il *campus* ja miks just nendes?

Lisaks Eestile ja Soomele ka Rootsis või mõnel saarel. Miks? Kuna selleks ajaks on EBS-i õppejõud veetnud nii palju aega merel Tallinna ja Helsingi vahel. Tuleb kindlustada, et tulevikus jääks vaatamata Tallinna ja Helsingi vahelise tunneli avamisele merel loksumise võimalus.

3. Mis on EBS-is ametlik töö- ja õppekeel?

Ilmselt inglise – selles suunas on see juba liikunud niikuinii.

4. Millised on EBS-i kolm arvukamat rahvust?

Rahvusvahelistuvas maailmas muutub rahvuste eristamine keerukamaks ja sellist statistikat ei saa enam teha. Küll aga lisandub uus "rahvus" – robot/tehisintellekt.

5. Kes ebsikatest võiks olla mõne riigi president ja mis riigi?

Keegi EBS-i kõige esimestest lendudest saab Eesti presidendiks. Esimeste lendude omad peavad ju esimestena kõrgelt lendama.

6. Mis on kõige populaarsem õppekava sisseastujate seas ja miks?

Midagi finantsvaldkonnaga seotut. Selles valdkonnas on läbi ajaloo olnud huvitavaid väljakutseid, vahet pole, mis vormis "raha" kui arvestusühik ja vahetusvahend on eksisteerinud. Võib-olla selle aja peale arveldame juba ainult digirahas.

7. Kus ja kuidas tähistab EBS oma 40. sünnipäeva?

Piduliku merereisiga Eesti ja Soome vahelisel laeval.

8. Millises vääringus tasutakse õppemaksu?

Mõnes krüptorahas ehk.

9. Kas EBS-is töötab terapeut?

Kas peaks? Sellisel juhul võiks olla ka hambaarst, juuksur, jurist, notar... Ei usu, et ülikoolides selliste ametite esindajad koha peal hakkaksid olema.

10. Mille poolest on EBS kuulus ja miks?

Eesti ülikoolidest kõige rohkemates meretagustes riikides *campus*'i omav ülikool.

11. Kas EBS-is on lastehoid? Põhjenda palun.

Jah, miks mitte. Võimaldab paindlikkust väikeste lastega üliõpilastele ja töötajatele, olgu siis lapsevanemana või ka juba vanavanemana.

12. Kas magistrikraadi saamiseks on vaja kaitsta magistritöö?

Mitte ilmtingimata traditsioonilises vormis. Võib olla ka mingi projekt või millegi praktiliselt oluline ja uuenduslik rakendus.

13. Milline uus traditsioon on EBS-is välja kujunenud?

Praegused traditsioonid laienevad geograafiliselt – näiteks töötajate kevadpiknik toimub erinevate EBS-i filiaalide asukohtades: Eestis, Soomes ja mujal, kus veel selle aja peale filiaale on.

14. Kas EBS-is õpib esimene robotõpilane?

Selle aja peale võib-olla mitte enam esimene, vaid juba mitmes.

15. Mida teevad tudengid sessi ajal enese virgena hoidmiseks?

Inimüliõpilased programmeerivad robotüliõpilasi, et need mingi efektiivse virgutussüsteemi neile välja mõtleksid. Ja robotid ise virgutamist ei vaja.

EBS-i Helsingi filiaali üliõpilane Anu Tasanto

1. Milliseid õpetamismeetodeid EBS-is kasutatakse?

Mulle väga meeldivad praegused meetodid, milles kasutatakse palju rühmatööd ja juhtumiuuringuid, sest need annavad üliõpilastele parima ettevalmistuse edasiseks karjääriks. Loodan siiski, et neid meetodeid pidevalt ajakohastatakse ja seotakse uutega, milles on uuel tehnikal suur roll.

2. Millistes riikides on EBS-il *campus* ja miks just nendes?

Peale Tallinna ja Helsingi võiksid minu arvates järgmised tulla Stockholm ja Riiga. Stockholmis saaks EBS ka hea võimaluse ärilises mõttes põhjamaadele lähedasemaks muutuda. Riia on loomulik valik Balti riikide tõttu.

3. Mis on EBS-is ametlik töö- ja õppekeel?

Inglise keel. Ma ei usu, et selle positsioon võiks vaid kümne aastaga muutuda, kuid loodan, et lisaks sellele tuleb teisi keelevalikuid. Võib-olla võiks mõni kursus olla hiina või vene keeles. See tõmbaks ligi rohkem välistudengeid.

4. Millised on EBS-i kolm arvukamat rahvust?

Eesti ja soome ning rootsi või läti, sõltuvalt sellest, kuhu kolmas filiaal rajatakse.

5. Kes ebsikatest võiks olla mõne riigi president ja mis riigi?

Muidugi võib! Oleksin pettunud, kui seda kunagi ei juhtuks. Selleks ei pruugi küll kümme aastat kuluda, vaid minu arvates võiks see iga hetk juhtuda. Kõige tõenäolisem võiks see muidugi olla Eestis või Soomes, sest minu teada tuleb selleks olla vastava riigi kodanik ja seal sündinud või vähemalt on siis suurem tõenäosus valituks saada.

6. Mis on kõige populaarsem õppekava sisseastujate seas ja miks?

See, mida ei ole veel olemas. Ärimaailm muutub ja areneb kogu aeg ning edu saavutamiseks peab kool suutma pakkuda asjakohaseid erialasid.

Heites pilgu kümne aasta taha, siis mida me tegelikult teadsime sotsiaalmeedia või digiturunduse kohta? Eriti mitte midagi, aga nüüd on need igal pool ning uusi rakendusi tuleb pidevalt juurde. Mis on

siis järgmine suur muutus? Usun, et laieneb liitreaalsuse (*augmented reality* ehk AR) ja virtuaalreaalsuse (*virtual reality* ehk VR) kasutamine turundus- ja müügivahendina – teadmised nende edukast kasutamisest annaksid edaspidi ärimaailmas tohutu eelise.

7. Kus ja kuidas tähistab EBS oma 40. sünnipäeva?

Kas Marsil? Kas pole nii, et kosmoserännud on veidi vanamoodsad juba enne nendeni jõudmist ning need oleksid kindlasti väga kahjulikud kliimale ja keskkonnale. Mul on parem ja kestlikum mõte! Pidu võib füüsiliselt toimuda kus tahes, kuid tänu liit- ja virtuaalreaalsuse tormilisele laienemisele ning tehnoloogia kiirele arengule võivad külalised seda võib-olla tähistada oma kodulinnas, olles siiski kõik koos. Aga võib-olla tuleb kolm pidu kolmes eri linnas, mis on kõik omavahel nagu võluvael täiendatud ja virtuaalreaalsuse kaudu ühendatud.

8. Millises vääringus tasutakse õppemaksu?

Olen kindel, et Euroopa Liit ja euro on ka kümne aasta pärast veel väga elujõulised, kuid võib-olla on siis euro kõrval mingid krüptovääringud rohkem levinud ja üldiselt kasutusel. Bitcoin on vist juba veidi ajast ja arust, aga uusi tuleb kogu aeg peale.

9. Kas EBS-is töötab terapeut?

Tahaksin väga loota. Psühholoogi juures käimist peetakse ikka veel tabuks või asjaks, millest enamik ei taha meeleldi valju häälega rääkida. Ma usun siiski, et oma vaimse tervise eest hoolitsemine on vahel isegi tähtsam kui füüsiline liigutamine. Meile tule-tatakse kogu aeg meelde, et enda vormis hoidmiseks tuleks korrapäraselt treenida, kuid me peaksime hoolitsema ka oma vaimse tervise eest. Kui see teenus oleks kergelt kättesaadav, siis kasutatakse seda rohkem, ja mida enam seda kasutatakse, seda vähem “veider” see tundub. Väidan koguni, et psühholoogi juures käimine peaks olema kohustuslik, sest ainult nii saad end paremini mõista, õppida tundma oma tugevaid ja nõrku külgi ning saavutada paremaid tulemusi kõigis oma elu valdkondades.

10. Mille poolest on EBS kuulus ja miks?

Kümne aasta pärast on EBS kuulus kui teerajaja, kes suudab reageerida meid ümbritseva maailma muutustele. Selles pakutakse nõutud erialasid, mis ei ole üksnes ajakohased, vaid sammuke ees, et olla valmis reageerima edaspidistele vajadustele. Koolilõpetajad teevad silmapaistvat karjääri nii Eestis kui ka Soomes, eriti ettevõtjate ja teerajatena uutes sektorites, nagu tehisintellekt ja virtuaalreaalsus ning nende kasutamine ettevõtluses.

11. Kas EBS-is on lastehoid? Põhjenda palun.

Vähemalt Soomes on see aina tavalisem, et inimesed asuvad vanemaks saades uuesti õppima, sest tööelu ei ole enam selline, nagu see omal ajal oli, ja inimestel võib tekkida soov või vajadus eriala vahetada. See tekitab ilmselt ülikoolides ja teistes õppeasutustes vajaduse lapsehoiuteenuse järele, kuid minu arvates on veel tähtsam pakkuda paindlikke õppevõimalusi, et igaüks saaks korraldada oma elu nii, nagu talle meeldib. Kui laps jääb haigeks, siis lapsehoid üksi ei aita, ent paindlik süsteem, mis võtab arvesse erinevaid ja kiiresti muutuvaid olukordi (st võimaldab tähtaegu või eksameid osaliselt edasi lükata), võib olla abiks rasketel hetkedel, mida elus ikka ette tuleb. Loomulikult tuleb seada mingeid piiranguid, et sundida inimesi õpingutes edenema, kuid vahel on kõige tõhusam motiveerimisviis veidi järele anda ja lasta keskenduda kõige tähtsamale ehk praegusel juhul lastele.

12. Kas magistrakraadi saamiseks on vaja kaitsta magistritöö?

Kindlasti. Magistritöö kaitsmine näitab, et oled oma valitud eriala professionaalsel tasemel omandanud.

13. Milline uus traditsioon on EBS-is välja kujunenud?

Enda arvates olengi ma mõne Helsingi EBS-i traditsiooni algataja, aga miks peab olema nii raske midagi uut välja mõelda! Ma ei arva, et traditsioone saab sihilikult tekitada, vaid mingil hetkel inimesed lihtsalt märkavad, et on tekkinud uus traditsioon.

14. Kas EBS-is õpib esimene robotõpilane?

Hmm... Ma ei kujuta robotit üliõpilasena ette, kuid meie igapäevase elu osana kindlasti. Võib-olla võiksid nad aidata meil ajakavasid koostada, motivatsiooni leida või võtta mõne haldusülesande enda kanda. Mul oleks väga vaja robotist sõpra, kes ütleks, millal õppida ja millal sporti teha! Või millal puhata ja magada. Oleksid nad meil juba igapäevaselt olemas!

15. Mida teevad tudengid sessi ajal enese virgena hoidmiseks?

Usun, et selleks on vaja üldist heaolu, sealhulgas head toitu, sportimist ja vaimset tervist. Kui need kolm on korras, siis on pingelisel ja kiirel ajal kergem sihti silme ees hoida ning lisaabi polegi vaja. Aga võib-olla saaks kool või üliõpilasesindus aidata üliõpilastel tervislikest eluviisidest kinni pidada, pakkudes võimalusi neid kolme koos teha. See tähendab tervislikke einet, spordiüritusi jne. Ja roboteid!

Katharina Binder, vahetusüliõpilane Austriast (Wirtschaftsuniversität Wien), pälvis 2016. aastal Kuldse Haba kategoorias “Aasta vahetusüliõpilane”.

1. Milliseid õpetamismeetodeid EBS-is kasutatakse?

Seal on robotõpetajad, kes õpetavad näiteks tehisintellekti tehnoloogiat, süvaõpet ja teisi toredaid aineid.

2. Millistes riikides on EBS-il *campus* ja miks just nendes?

Austrias, sest selleks ajaks olen ma EBS-i juba nii palju reklaaminud, et nõudmise rahuldamiseks on parem ka siin filiaal avada.

3. Mis on EBS-is ametlik töö- ja õppekeel?

Inglise keel segamini vähese eesti keelega, et igaüks, hoolimata sellest, kust ta on pärit, oskaks EBS-i uksest sisenedes hõigata “Tere-tere” ja tellida “Ühe *cappuccino*, palun!”

4. Millised on EBS-i kolm arvukamat rahvust?

Eesti, austria ja itaalia.

5. Kes ebsikatest võiks olla mõne riigi president ja mis riigi?

Pole vähimatki kahtlust, et imenaine, keda me kõik nimetame Liisa Maideks, saab kord Eesti presidendiks. Liisa, palun ära tee mind narriks, vaid hakka selle eesmärgi nimel kohe tegutsema!

6. Mis on kõige populaarsem õppekava sisseastujate seas ja miks?

Ettevõtluskursus, kus õpetatakse uuenduslikke meetodeid, nagu kulu-
tõhus lähenemine idufirmale, disainmõtlemine, tõsine Lego-mäng ja palju teisi. See ühendab Tartu Ülikooli, Tallinna Ülikooli ja EBS-i üliõpilasi, et nad saaksid töötada meie aja suurte probleemide kallal ja arendada nende põhjal elujõulisi ettevõtteid.

7. Kus ja kuidas tähistab EBS oma 40. sünnipäeva?

Kogu maailmas peavad vilistlased, õpetajad ja töötajad väikseid pidusid, vaatavad otseülekannet Tallinnas toimuvatest pidustustest

ja meenutavad EBS-is veedetud aega. EBS-i vilistlased, kes juhivad oma üksarvikuid, lendavad Tallinna tervituskönesid pidama.

8. Millises väeringus tasutakse õppemaksu?

Eurodes. Me ei ole sellest veel loobunud.

9. Kas EBS-is töötab terapeut?

Mitu psühholoogi. Tunnistagem, et igaühel on probleeme. Alati on hea rääkida aeg-ajalt inimesega, kes teab, millest räägib, õppida ennast paremini tundma ning mõtiskleda pöörase ja vähem pöörase aja üle. Seepärast on EBS teinud korrapärase kontrollkülastuse õppekava kohustuslikuks osaks.

10. Mille poolest on EBS kuulus ja miks?

Eesti presidendile hariduse andmise (vt 5. küsimus), Eestis ja naaberriikides kõige suurema arvu üksarvikute asutajate õpetamise ning tasuta kohvi poolest, mida jagatakse üliõpilastele iga päev ööpäev läbi.

11. Kas EBS-is on lastehoid? Põhjenda palun.

Lastehoid. Naiste võimestamine. Sooline võrdõiguslikkus. Selliseid asju me EBS-is armastame ja toetame.

12. Kas magistrakraadi saamiseks on vaja kaitsta magistritöö?

Ei. 2028. aastaks on EBS-is nii palju üliõpilasi, et on täiesti võimatu lasta neil kõigil magistritööid kaitsta. EBS on seotud e-valitsuse süsteemiga, üliõpilased laadivad oma tööd veebi üles ja saavad juhendajalt hinde.

13. Milline uus traditsioon on EBS-is välja kujunenud?

S.C.EBS.E. (EBS-i ettevõtjate salajane klubi) korraldab salajases kohas aastakonverentse. Osavõtt on lubatud ainult EBS-i üliõpilastele ja vilistlastele, kes on pärast lõpetamist asutanud ettevõtte (või mitu).

14. Kas EBS-is õpib esimene robotõpilane?

Ei, aga esimene robotõpetaja töötab küll EBS-is, õpetades tehisintellekti tehnoloogiat, masinõpet ja teisi uusi tehnoloogiaid, mis on selleks ajaks tekkinud. Professor Pipar suudab õpperühmi juhendada ka eri keeltes, sest tal ei ole raske mis tahes maailma keelele ümber lülituda.

15. Mida teevad tudengid sessi ajal enese virgena hoidmiseks?

Joovad kohvi. Miski ei asenda kunagi tassitait head kohvi. Kui selleks ajaks on kliimamuutus ilma nii palju mõjutanud, et Eesti ei ole enam aasta ringi jääs, välja arvatud kaks päeva kesk suve, joovad nad teise võimalusena enda jahutamiseks suurepäraselt külmuulitud kohvi, mida ilmselt valmistab ka EBS-i vilistlase ettevõtte.

EBS Üliõpilasesinduse juhataja 2018/2019. õppeaastal Ken Põldis

1. Milliseid õpetamismeetodeid EBS-is kasutatakse?

EBS on Eestis jätkuvalt juhtiv äriülikool, kus traditsiooniline õpetamismeetod on kättesaadav üle terve maailma. Meid tunnustatakse *online*-seminaride poolest.

2. Millistes riikides on EBS-il *campus* ja miks just nendes?

Jätkuvalt omab EBS *campus*t Helsingis. Idee on avada järgmine *campus* Stockholmis või Oslos, et EBS-i tunnustataks üle terve Skandinaavia.

3. Mis on EBS-is ametlik töö- ja õppekeel?

EBS-i kui rahvusvaheliselt tunnustatud kooli ametlik keel on inglise keel.

4. Millised on EBS-i kolm arvukamat rahvust?

Eestit tuntakse e-riigina ja tänu sellele on huvi Aasias meie vastu suurenenud. Jätkuvalt on koolis kõige rohkem eestlasi ja soomlasi, kuid kolmanda domineeriva rahvusena õpivad koolis tudengid Jaapanist või Hiinast.

5. Kes ebsikatest võiks olla mõne riigi president ja mis riigi?

Kindlasti on ebsikate hulgas mõni potentsiaalne president, kuid kindlat isikut nimetada ei julge. Äkki on tõesti järgmine või ülejärgmine Eesti Vabariigi president mõni meie ebsikas?

6. Mis on kõige populaarsem õppekava sisseastujate seas ja miks?

Populaarseim õppekava on rahvusvaheline ärijuhtimine, mida on võimalik omandada interneti vahendusel. *Online*-kursusi on kiire elutempo tõttu mugavam läbida ja tudengitele on tähtis võimalus õppida seal, kus neile sobib. Canvast kasutatakse testide ja kodutööde tegemiseks iga päev.

7. Kus ja kuidas tähistab EBS oma 40. sünnipäeva?

Traditsiooniline juubeligala toimub EBS-i avaras saalis. Sünnipäev leiab aset meie uues hoones ja kutsutud on kõik EBS-iga seotud inimesed. Õhtut juhib mõni silmapaistev ebsikas.

8. Millises vääringus tasutakse õppemaksu?

Õppemaksu tasudes võetakse arvesse dollari kurssi. EBS toetab õppemaksu tasumisel kõiki elektroonilisi ülekandeid.

9. Kas EBS-is töötab terapeut?

Jah, EBS-is töötab täiskohaga terapeut või nõustaja, kelle ülesanne on tudengitele vajadusel abiks olla ja aidata lahendada kõiki probleeme.

10. Mille poolest on EBS kuulus ja miks?

EBS on kuulus oma tudengite poolest – meie tudengid on tööturul jätkuvalt kõrgelt hinnatud ja avavad uksi kõikides valdkondades. Ebsikaid saab jätkuvalt usaldada.

11. Kas EBS-is on lastehoid? Põhjenda palun.

Lastehoidu kui sellist EBS-is ei ole. Hariduse saamiseks on loodud võimalused, mis sobiksid iga tudengi vajadustega. Küll aga on laste kooli kaasa võtmine soovi korral võimalik.

12. Kas magistrakraadi saamiseks on vaja kaitsta magistritöö?

Magistrikraadi saamise eelduseks on töökogemus ja pidev õppeprotsess. Magistritöö on asendatud 2-päevase suulise *case study*ga, kus õppetool veendub töö esitaja pädevuses. Individuaalsus ja tiimides töötamine on magistriõppes edu võti.

13. Milline uus traditsioon on EBS-is välja kujunenud?

Vilistlaste nädal – kooli juhivad, tudengeid harivad ja maja eest vastutavad EBS-i vilistlased. Tänu sellele on koolil värske hingamine ja töötajad saavad samal ajal mõtteid koguda.

14. Kas EBS-is õpib esimene robotõpilane?

Esimese robotõpilase ni aeg veel jõudnud ei ole, kuid robotid abistavad inimesi kooli korrashoiuga.

15. Mida teevad tudengid enese sessi ajal virgena hoidmiseks?

Eksamisessiooni EBS enam ei kasuta. Toimub konstantne õpe, kus hinnatakse tudengi arengut pidevalt, loengust loengusse.

EBS-i esimese, 1989. aastal lõpetanud kursuse vilistlane Tiit Orloff

. Milliseid õpetamismeetodeid EBS-is kasutatakse?

EBS-i õpetamismeetodid on internetipõhised (nn moodne kaugõpe).

2. Millistes riikides on EBS-il *campus* ja miks just nendes?

Campus on ikka Eestis.

3. Mis on EBS-is ametlik töö- ja õppekeel?

Ametlik töö- ja õppekeel on inglise keel, aga tänu tõlkerobotitele on kasutusel kõik maailma keeled, ka setu keel.

4. Millised on EBS-i kolm arvukamat rahvust?

Eestlased, hindud ja hiinlased.

5. Kes ebsikatest võiks olla mõne riigi president ja mis riigi?

EBS-i lõpetanud president võib olla Eestis.

6. Mis on kõige populaarsem õppekava sisseastujate seas ja miks?

Suurte tehisintellektidega süsteemide juhtimine. Robotite kasutusvaldkonnad kasvavad plahvatuslikult.

7. Kus ja kuidas tähistab EBS oma 40. sünnipäeva?

Ikka Estonia teatris koos vägeva ilutulestikuga.

8. Millises vääringus tasutakse õppemaksu?

Eurodes.

9. Kas EBS-is töötab terapeut?

Terapeut on vajalik, samuti psühhiaater.

10. Mille poolest on EBS kuulus ja miks?

Aastal 2028 on EBS kuulus selle poolest, et õpe on internetipõhine ja loenguid ning seminare saavad voogedastusena osta ka mitteeesikad. Kasutatakse Spotify-sarnast keskkonda.

11. Kas EBS-is on lastehoid? Põhjenda palun.

Tundub, et lastehoidu vaja ei ole, sest õpe on internetipõhine.

12. Kas magistrakraadi saamiseks on vaja kaitsta magistritöö?

Magistritöö kaitsmine on vajalik vaid siis, kui seadused seda nõuavad. Eeldan, et õppur on rohkem huvitatud konkreetsete, tema edaspidises elus vajalike teadmiste omandamisest kui mingi tähtajalise kirjatöö koostamisest ja selle nn kaitsmisest komisjoni ees.

13. Milline uus traditsioon on EBS-is välja kujunenud?

Kahjuks ei ole eriti kursis isegi mitte olemasolevate traditsioonidega.

14. Kas EBS-is õpib esimene robotõpilane?

Robotüliõpilane võiks olla testimaks õppejõudude kvaliteeti.

15. Mida teevad tudengid sessi ajal enese virgena hoidmiseks?

Suure tõenäosusega tarbivad üliõpilased sessi ajal energijooke ja tõmbavad kanepit (nii nagu igal pool maailmas). Samas ei pea kümne aasta pärast enam sessi ajal füüsiliselt kohal olema. Kohal on üliõpilase hologramm.

Rektori büroo juhataja Triin Sillaots

1. Milliseid õpetamismeetodeid EBS-is kasutatakse?

Learning by doing, õppijakeskne õpe, simulatiivne õpe, virtuaalreaalsus, *gaming*.

2. Millistes riikides on EBS-il *campus* ja miks just nendes?

Soome (pikaajaline hea maine), Ukraina (suur turg, Eesti hea maine), Araabia Ühendemiraadid, täpsemalt Dubai (ah, miks mitte).

3. Mis on EBS-is ametlik töö- ja õppekeel?

Võiks ikka kakskeelne olla. Inglise-eesti, eestlased räägivad kõik inglise keelt, välismaalased eesti keelt.

4. Millised on EBS-i kolm arvukamat rahvust?

Ukraina, gruusia, soome.

5. Kes ebsikatest võiks olla mõne riigi president ja mis riigi?

Givi Kupatadze, Gruusia.

6. Mis on kõige populaarsem õppekava sisseastujate seas ja miks?

Disaster Science and Management – miks mitte, tundub tulevikule orienteeritud.

7. Kus ja kuidas tähistab EBS oma 40. sünnipäeva?

Dubais, araabia stiilis pidu.

8. Millises vääringus tasutakse õppemaksu?

Kehtivas vääringus.

9. Kas EBS-is töötab terapeut?

Tõenäoliselt lausa mitu.

10. Mille poolest on EBS kuulus ja miks?

Oma uute *campuste* ja innovaatiliste programmide poolest, sest teised ei julge.

11. Kas EBS-is on lastehoid? Põhjenda palun.

Pigem mitte. Kodus töötamine võiks olla norm.

12. Kas magistrikraadi saamiseks on vaja kaitsta magistritöö?

On, kirjutamisoskus võiks ülikoolikraadiga ka edaspidi kaasneda.

13. Milline uus traditsioon on EBS-is välja kujunenud?

Kuu silmapaistvaima tudengi ja õppejõu/töötaja valimine ja tunnustamine (vääriliselt).

14. Kas EBS-is õpib esimene robotõpilane?

Vara veel.

15. Mida teevad tudengid sessi ajal enese virgena hoidmiseks?

Kasutavad EBS-i väga mitmekesiseid sportimisvõimalusi.

EBS-i vilistlased

EBS-il on ligi 5000 vilistlast.

Vilistlaste nimekirjaga saab tutvuda e-raamatus "EBS. 30 tulevikule pühendatud aastat".

[Nimekirjaga saab tutvuda siin.](#)

EBS Executive MBA on lõpetanud üle 200 inimese.

Vilistlaste nimekirjaga saab tutvuda e-raamatus "EBS. 30 tulevikule pühendatud aastat".

[Nimekirjaga saab tutvuda siin.](#)

EBS Gümnaasiumil on üle 600 vilistlase.

Vilistlaste nimekirjaga saab tutvuda e-raamatus "EBS. 30 tulevikule pühendatud aastat".

[Nimekirjaga saab tutvuda siin.](#)

EBS-i autahvel

EBS-i audoktorid

Audoktorid	Nimetamise aasta
Uno Mereste, PhD	1998
Raimo Nurmi, PhD	1998
Peter A. Manning	1998
Joseph Prokopenko	2001
Veikko Jääskeläinen	2003
Heidi von Weltzien Hoivik	2003
Danica Purg	2003
Peter Lorange	2008
Leslie Young	2008
Siim Kallas	2013
Eero Vaara	2013
Sergey Myasoedov	2013
Tor Hernes	2018
Alf-Erik Haraldson Lerviks	2018

EBS-i rektorid

Periood

1988–2000
20. märts 2000 – 3. märts 2003
20. veebruar 2003 – 5. juuni 2003
6. juuni 2003 – 18. august 2003
19. august 2003 – 30. märts 2008
31. märts 2008 – 15. november 2011
2. jaanuar 2012 – 31. august 2012
1. september 2012 – 31. august 2017
1. september 2017 – 2022

Rektor

professor Madis Habakuk, president*
professor Olav Aarna
Jan Andresoo, EBS-i tegevdirektor
Jan Andresoo
professor Madis Habakuk
Peeter Kross
professor Arno Almann, rektori kohusetäitja
professor Arno Almann
professor Arno Almann

* – 3. veebruaril 2000 loodi EBS-i presidendi ametikoha kõrvale uus ametikoht – EBS-i rektor

EBS-i parimad õppejõud

Periood / õppejõud	Valdkond
1992/1993 Hardo Pajula	parim erialaõppejõud
1992/1993 Aet Toots	parim keeleõppejõud
1993/1994 Avo Viiol	parim erialaõppejõud
1993/1994 Jaanika Sarv	parim keeleõppejõud
1994/1995 Heikki Päeva	parim erialaõppejõud
1994/1995 Katrin Sildmäe	parim keeleõppejõud
1995/1996 Avo Viiol	parim erialaõppejõud
1995/1996 Jaanika Sarv	parim keeleõppejõud
1996/1997 Kaire Põder	parim erialaõppejõud
1996/1997 Aet Toots	parim keeleõppejõud
1997/1998 Anu Virovere	parim erialaõppejõud
1997/1998 Silvia Lepalaan	parim keeleõppejõud
1998/1999 Arno Almann	parim erialaõppejõud
1998/1999 Jaan Rand	parim keeleõppejõud
1999/2000 Peep Sillandi	parim erialaõppejõud
1999/2000 Oleg Kravtšenko	parim keeleõppejõud
2000/2001 Ülle Pihlak	parim erialaõppejõud
2000/2001 Tiia-Maria Reimal	parim keeleõppejõud
2000/2001 Tiit Elenurm	parim õppejõud teadus- ja arendusvaldkonnas
2001/2002 Tiina Tšatšua	parim erialaõppejõud
2001/2002 Riina Koris	parim keeleõppejõud
2001/2002 Anu Virovere	parim õppejõud teadus- ja arendusvaldkonnas
2002/2003 Arno Almann	parim erialaõppejõud
2002/2003 Michael Haagensen	parim keeleõppejõud
2002/2003 Ruth Alas	parim õppejõud teadus- ja arendusvaldkonnas

2003/2004 Endel Laanvee	parim erialaõppejõud
2003/2004 Inga Kaha	parim keeleõppejõud
2003/2004 Ruth Alas	parim õppejõud teadus- ja arendusvaldkonnas
2004/2005 Priit Karjus	parim erialaõppejõud
2004/2005 Faina Dobrõš	parim keeleõppejõud
2004/2005 Aet Toots	parim õppejõud teadus- ja arendusvaldkonnas
2005/2006 Arno Almann	parim erialaõppejõud
2005/2006 Anne Lelumees	parim keeleõppejõud
2005/2006 Ruth Alas	parim õppejõud teadus- ja arendusvaldkonnas
2006/2007 Tiina Tšatšua	parim erialaõppejõud
2006/2007 Jaanika Sarv	parim keeleõppejõud
2006/2007 Ruth Alas	parim õppejõud teadus- ja arendusvaldkonnas
2007/2008 Peep Sillandi	parim erialaõppejõud
2007/2008 Oleg Kravtšenko	parim keeleõppejõud
2007/2008 Ruth Alas	parim õppejõud teadus- ja arendusvaldkonnas
2008/2009 Tiina Tšatšua	parim erialaõppejõud
2008/2009 Jaanika Sarv	parim keeleõppejõud
2008/2009 Olav Aarna	parim õppejõud teadus- ja arendusvaldkonnas
2009/2010 Kati Tillemann	parim erialaõppejõud
2009/2010 Jaanika Sarv	parim keeleõppejõud
2009/2010 Ruth Alas	parim õppejõud teadus- ja arendusvaldkonnas
2010/2011 Riina Koris	parim erialaõppejõud
2010/2011 Jaanika Sarv	parim keeleõppejõud
2010/2011 Maarja Murumägi	parim õppejõud teadus- ja arendusvaldkonnas
2011/2012 Tiina Tšatšua	parim erialaõppejõud
2011/2012 Jaanika Sarv	parim keeleõppejõud
2011/2012 Urmas Arumäe	parim õppejõud teadus- ja arendusvaldkonnas
2011/2012 Kati Tillemann	parim EBS Helsingi filiaali õppejõud
2011/2012 John Playle	parim külalisõppejõud

2012/2013 Aule Kindsigo	parim erialaõppejõud
2012/2013 Olga Kaskman	parim keeleõppejõud
2012/2013 Kati Tillemann	parim EBS Helsingi filiaali õppejõud
2013/2014 Urmas Arumäe	parim erialaõppejõud
2013/2014 Jaanika Sarv	parim keeleõppejõud
2013/2014 Taivo Reintal	parim EBS Helsingi filiaali õppejõud
2013/2014 Tabani Ndlovu	parim külalisõppejõud
2014/2015 Urmas Arumäe	parim erialaõppejõud
2014/2015 Jaanika Sarv	parim keeleõppejõud
2014/2015 Anto Liivat ja Peeter Kross	parimad EBS Helsingi filiaali õppejõud
2014/2015 Märt Treier	parim külalisõppejõud
2014/2015 Olav Aarna	parim õppejõud teadus- ja arendusvaldkonnas
2014/2015 Tiina Tšatšua	EBS-i brändi saadik
2015/2016 Tiina Tšatšua	parim erialaõppejõud
2015/2016 Innes Volkova	parim keeleõppejõud
2015/2016 Anto Liivat ja Peeter Kross	parimad EBS Helsingi filiaali õppejõud
2015/2016 Taivo Reintal	parim külalisõppejõud
2015/2016 Mari Kooskora	parim õppejõud teadus- ja arendusvaldkonnas
2016/2017 Peep Aaviksoo	parim erialaõppejõud
2016/2017 Innes Volkova	parim keeleõppejõud
2016/2017 Annemarie Stee	parim külalisõppejõud
2016/2017 Marko Rillo	parim EBS Helsingi filiaali õppejõud
2016/2017 Kätlin Pulk	parim õppejõud teadus- ja arendusvaldkonnas
2017/2018 Anto Liivat ja Peeter Kross	parimad erialaõppejõud
2017/2018 Innes Volkova	parim keeleõppejõud
2017/2018 Shiko Ben-Menahem	parim külalisõppejõud
2017/2018 Meelis Kitsing	parim Helsingi filiaali õppejõud
2017/2018 Riina Koris	parim õppejõud teadus- ja arendusvaldkonnas

EBS-i aasta ärijuhid

aasta	aasta ärijuhi aunimetuse pälvinud
1991	Rein Kaarepere
1992	Vladimir Galkin
1993	Meelis Milder
1994	Hans H. Luik
1995	Hannes Tamjärv
1996	Olari Taal
1997	Jüri Käo
1998	Meelis Virkebau
1999	Allan Martinson
2000	Tarmo Noop
2001	Indrek Neivelt
2002	Mati Polli
2003	Enn Pant
2004	Toomas Annus
2005	Fjodor Berman
2006	Toomas Luman
2007	Aivar Rehe
2008	Teet Jagomägi
2009	Peter Hunt
2010	Jaan Puusaag
2011	Joakim Helenius
2012	Anne Samlik
2013	Viljar Arakas
2014	Bo Henriksson
2015	Margus Vanaselja

Alates 2016. aastast EBS aasta ärijuhi aunimetust välja ei anna.

EBS-i aasta inimene

aasta	aasta inimese aunimetuse pälvinud
2013	Madis Habakuk
2014	Tõnu Küttmaa

Kuldne Haba

EBS Üliõpilasesinduse auhind Kuldne Haba

1999

Tiiu-Maria Reimal	stiilseim õppejõud
Jaan Rand	parim esimese võõrkeele õppejõud
Oleg Kravtšenko	parim teise võõrkeele õppejõud
Peep Sillandi	parim reaalinete õppejõud
Arno Almann	parim humanitaarainete õppejõud
Jaan Alver	aasta kild
Team EBS	parim sportlane
Marketing	popim õppeaine
Tutvumispidu	aasta üritus
Kaido Irval	aasta tegija
Mairit Roosaar	kauneim neiu
Alice Laas	suurim pidutseja
Virgo Süsi	parim õpilane

2000–2006

auhinda välja ei antud

2007

Karmen Harju	tudengi sõber
Mihkel Härm	EBS-i geenius
Arno Almann	teadmiste jagaja
Gerd Kanter	pressisõber
Maidla Lastekodu heategevuskampaania "Aita endast väiksemat"	aasta tegu
Tiina Tšatšua	stiilseim õppejõud
Katrin Heinla	aasta edendaja
Madis Habakuk	elutöö Haba

2008

Triin Sillaots	tudengi sõber
Jaan Ennulo	teadmiste jagaja
Karmo Kroos	stiilseim õppejõud
Jan Andresoo	
Katrin Heinla	
Erkki Saarniit	

2009

Priit Viru	EBS-i geenius
Ingrid Polis	tudengi sõber
Jaanika Sarv	stiilseim õppejõud
Tiina Tšatšua	teadmiste jagaja
Rain Laane	aasta vilistlane
EBS-i 20. aastapäeva ball (EBS-i turundus-osakond)	aasta üritus

2010

Tiia-Maria Reimal	stiilseim õppejõud
Arno Almann	teadmiste jagaja
Tiina Tšatšua	tudengi sõber
Erki Kilu	aasta vilistlane
Philipp Thrun	aasta välistudeng
Oksana Tsõganova	EBS-i geenius
Viktoria Naumenko	aasta edendaja
Welcome Party	aasta möödapääsmatuim üritus

2011

Robert Pefferly	stiilseim õppejõud
Tiina Tšatšua	teadmiste jagaja
Karmen Harju	tudengi sõber
Erkki Saarniit	aasta vilistlane
Shiqi Zhang (Freeman)	aasta välistudeng
Ants Liivat	EBS-i geenius
Sander Kasak	aasta edendaja

2012

Mari Kooskora	stiilseim õppejõud
Jaanika Sarv	teadmiste jagaja
Maarja Murumägi	tudengi sõber
Anne Mere	aasta vilistlane
Valerio Lecci	aasta välistudeng
Rasmus Noormägi	EBS-i geenius
Katri Teller	aasta edendaja
Welcome Party	aasta möödapääsmatuim üritus
Kadri Lenk	EBS Üliõpilase esinduse tegija

2013 ja 2014

auhinda välja ei antud

2015

Greta Babarskaite	aasta geenius
Georgia Skountzou	aasta erasmuslane
Urmas Siilak	aasta administraator
Karmen Harju	aasta klammerdaja
Viljo Kallas	tudengi sõber
Riina Koris	aasta mentor
Timmu Tõke	aasta aktivist
Toomas Danneberg	aasta kolleeg
Kriss Soonik	aasta vilistlane
Haver Järvoja	aasta ebsikas

2016

Timmu Tõke	aasta geenius
Katharina Binder	aasta erasmuslane
Victoria Tääker	aasta aktivist
Juko-Mart Kõlar	tudengi sõber
Riina Koris	aasta mentor
Sirli Kalep	kuldne vilistlane
Urmas Siilak	aasta administraator
Heli Temper	aasta kolleeg
Heli Temper	aasta paberiklammerdaja
Kristjan Oro	aasta ebsikas

2017

Karmen Aasanurm	aasta asjapulka
Niina Troškina	aasta majahaldjas
Valentine Auquebon	aasta erasmuslane
Anni Metstak	aasta kolleeg
Jaan Rand	tudengi sõber
Alar Kein	aasta mentor
Aavo Reinfeldt	aasta välisõppejõud
Renate Jõul	aasta geenius
Volkswagen Financial Services	aasta partner
Kristi Liiva	aasta vilistlane
Liisa Maide	aasta aktivist
Kaarel Kotkas	aasta ebsikas

2018

Eesti Töoandjate Keskliit	aasta partner
Nina Troškina	aasta majahaldjas
Triin Sillaots	aasta kolleeg
Karmen Aasanurm	aasta asjapul
Vasilis Krystallakis	aasta erasmuslane
Lisanna Pihlak	aasta geenius
Liisa Maide	aasta aktivist
Tiina Tšatšua	aasta õppejõud
Kristjan Luha	kuldne vilistlane
Timo Kortelainen	aasta hebsikas
Jürgen Jürgenson	aasta ebsikas
Viljo Kallas	elutöö Haba

EBS-i parim tegu

aasta	tegu
2006	Suprema Academy
2007	Ülle Pihlak ja Madis Habakuk ettevõtluse ja ärijuhtimise bakalaureuseprogrammi (BEB) kolme uue spetsialiseerumissuuna loomise eest
2008	Doktoriõppe koolitusloa saamine
2009	Doktoriõppe akrediteerimine
2010	Teadus- ja arendustegevuse positiivne evalveerimine
2011	European Academy of Managementi (EURAM) aastakonverentsi korraldamine
2012	Estonian Business Schooli bibliograafianimestiku koostamine
2013	EBS-i institutsionaalne akrediteerimine
2014	Esimesed bakalaureuseõppe lõpetajad Helsingi filiaalis
2015	Nelja doktoritöö edukas kaitsmine
2016	EPAS-e akrediteering BBA õppekavale
2017	MBA uue õppekava Management in Digital Society loomine

EBS-i autasud

Autasud EBS-i üliõpilastele, õppejõududele, töötajatele ja vilistlastele

1996

EBS-i vilistlase Leon Jankelevitši bakalaureusetöö pälvis Eesti Teaduste Akadeemia üliõpilastööde konkursil I preemia ning Eesti Haridusministeeriumi üliõpilaste teadus- ja loometööde üleriigilisel konkursil II preemia.

EBS-i vilistlase Marge Anijärve bakalaureusetöö pälvis Eesti Teaduste Akadeemia üliõpilastööde konkursil II preemia.

EBS-i 2. kursuse üliõpilase Madis Mülleri essee pälvis Hansapanga Kindlustusseltsi, Tartu Ülikooli, Tallinna Tehnikaülikooli ja EBS-i teaduslike essee konkursil "Pensionisüsteemi reform – soovitusi Toompeale" I preemia.

1997

EBS-i vilistlase Jaanus Raimi bakalaureusetöö pälvis Eesti Teaduste Akadeemia üliõpilastööde konkursil I preemia.

EBS-i korvpallimeeskond Team EBS saavutas Tallinna ülikoolide korvpalliturniiril III koha.

EBS-i jäähokimeeskond saavutas üliõpilaste kevadpäevade raames peetud jäähoki meistrivõistlustel I koha.

1998

EBS-i üliõpilane Kristiina Jürgenson valiti Ülikoolide Missi valimistel I printsessiks.

EBS-i üliõpilane Mari Loorens pärjati Miss Estonia I printsessiks.

EBS-i üliõpilane Marten Loopere saavutas Eesti ülikoolide vahelistel ujumise meistrivõistlustel 100 m vabaujumises III koha.

EBS-i võistkond saavutas Eesti ülikoolide vahelistel ujumise meistrivõistlustel teateujumises II koha.

1999

EBS-i õppejõud Ruth Alas sai Hispaania valitsuse stipendiumi osalemaks IESE (Business School of Navarra University, Spain) rahvusvahelises õppejõudude arendamise programmis (Internation Faculty Development Programme).

EBS-i üliõpilane Madli Nõmmik pärjati Ülikoolide Missi valimistel I printsessiks.

EBS-i üliõpilane Kristi End saavutas Eesti meistrivõistlustel standardtantsudes I koha.

EBS-i võistkond saavutas Eesti ülikoolide vahelistel ujumise meistrivõistlustel teateujumises I koha.

EBS-i üliõpilase Mari Rulli essee pälvis Pärnu Juhtimiskonverentside korraldatud esseekonkursil "Teistest parem" I koha.

EBS-i üliõpilane ja Eesti Miss 1998 Karin Laasmäe pärjati Miss Hawaiian Tropicu I printsessiks.

EBS-i korvpallimeeskond Team EBS saavutas Eesti Akadeemilise Spordiliidu korraldataval Meistriliiga turniiril III koha.

2000

EBS-i korvpallimeeskond Team EBS saavutas Eesti Akadeemilise Spordiliidu korraldataval Meistriliiga turniiril III koha.

EBS-i korvpallimeeskond Team EBS võttis Scanweldi nime all osa Tallinna meistrivõistlustest korvpallis ning saavutas I koha.

EBS-i korvpallimeeskond Team EBS saavutas Eesti meeste II liigas I koha.

2001

EBS-i üliõpilane Inna Roos pälvis tiitli Miss Tallinn 2001.

EBS-i üliõpilane Kristiina Vares pälvis tiitli Miss University 2001.

EBS-i kammerkoor saavutas konkursil "Türi kevadlaul 2002" I koha.

2003

EBS-i jalgpallimeeskond FC EBS Team saavutas Eesti üliõpilaste meistrivõistlustel saalijalgpallis II koha.

2005

Eesti Üliõpilaskondade Liit valis 2004. a Sügise Tegijaks EBS Üliõpilasesinduse.

EBS-i ja Eesti Kunstiakadeemia ühendvõistkond koosseisus Mari Tosmin, Pelle-Sten Viiburg, Geily Marmor ja Kersti Hellerma võitis projektiga "Bondeville Plaza" Metro Capital Managementi kinnisvaraolümpiaadil I koha.

EBS-i kammerkoor saavutas XIII segakooride ja ansamblite võistulaulmisel "Tuljak" C-kategoorias I koha.

EBS-i üliõpilased Anto Liivat ja Rait Arro koos Tartu Ülikooli üliõpilase Rosa Rotkoga saavutasid Tallinna Tehnikaülikooli korraldatud juhtimiskaasuste lahendamise konkursil "Juhtimisaju 2005" I koha.

EBS-i üliõpilane Ardo Uudmäe pärjati tudengite sügispäevade raames tiitliga Tudengi-mees 2005.

EBS võitis Tallinna noortekonkursi kategoorias "Suured teod Tallinna noortele" toetuse eest MTÜ-le BGC Grupp gümnaasiumiõpilaste karjäärikonverentsi "Sinu võimalused 2006" ettevalmistamiseks ja läbiviimiseks.

2006

EBS-i üliõpilane Meribel Mürsepp sai Eesti eurolaulu võistlusel lauluga "Mr. Right" rahva lemmikuks.

EBS-i kammerkoor tunnistati Pärnu VI rahvusvahelise koorifestivali raames toimunud rahvalaulukonkursil hõbediplomi vääriliseks.

EBS-i juhtimise õppetooli juhataja professor Ruth Alas võitis Ankaras (Türgi) toimunud II rahvusvahelisel strateegilise juhtimise konverentsil (II International Strategic Management Conference) parima teadusartikli auhinna artikliga "Organizational change from learning perspective".

EBS-i üliõpilane Gerd Kanter püstitas Rootsis Helsingborgis toimunud kergejõustiku-võistlustel uue Eesti kettaheiterekordi 73,38 m.

EBS/Viimsi Milstrand võrkpallinaiskond tuli Eesti naiste võrkpalli karikavõitjaks.

EBS-i üliõpilase Tiit Sarve magistritöö pälvis Eesti üliõpilaste teadustööde riiklikul konkursil magistriõppe tasemetööde seas III preemia.

2007

EBS-i õppejõud Ruth Alas ja doktorant Wei Sun pälvisid ajakirja Chinese Management Studies auhinna Outstanding Paper Award 2007 artikli "Organizational changes in Chinese companies: a resource-based view" eest.

EBS/Viimsi Milstrand võrkpallinaiskond tuli esimeseks Eesti-Läti klubinaiskondade ühishliiga tšempioniks.

EBS/Viimsi Milstrand võrkpallinaiskond tuli Eesti meistriks.

EBS-i üliõpilane Gerd Kanter tuli ketteheite maailmameistriks tulemusega 68,94 m.

EBS-i võrkpallinaiskond sai Eesti üliõpilaste meistrivõistlustel I koha.

EBS-i ja Tallinna Tehnikakõrgkooli üliõpilaste võistkond (Olavi Kukk, Kristjan Tõlk, Kristjan Tiik ja Mihkel Härm) võitis Metro Capital Managementi kinnisvaraolümpiaadi.

2008

EBS Gümnaasiumi õpilaste firma Akuabi võitis Junior Achievement Arengufondi korraldatud õpilasfirmade laadal parima toote kategooria ja peaministri kantselei preemia.

EBS-i üliõpilane Risto Saaremets võitis konkursi "Tallinna TudengiTalent 2008".

EBS-i üliõpilased saavutasid I ja III koha konkursil "JuhtimisAju 2008" (Mihkel Härm, Reino Pent, Priit Viru – I koht; Kaspar Kägu, Meribel Mürsepp, Margus Birk – III koht).

EBS/Viimsi Milstrand võrkpallinaiskond saavutas Eesti NIVEA naiste meistriliigas I koha.

EBS-i üliõpilased võitsid üliõpilaste rannavõrkpalli Euroopa meistrivõistlustel I ja II koha (Mari-Liis Graumann, Natalja Bratuhhina – I koht; Polina Bratuhhina, Kadri Puri – II koht).

EBS-i üliõpilased võitsid üliõpilaste rannavõrkpalli maailmameistrivõistlustel I ja II koha (Mari-Liis Graumann, Natalja Bratuhhina – I koht; Polina Bratuhhina, Kadri Puri – II koht).

EBS-i üliõpilased Mari-Liis Graumann ja Natalja Bratuhhina võitsid Gdanskis (Poola) maailmakarika satelliitturniiril naiste rannavõrkpallis I koha.

EBS-i üliõpilane Gerd Kanter võitis olümpiamängudel kuldmedali ketteheites tulemusega 68,82 m.

EBS-i vilistlase Sergei Nikitini magistritöö pälvis Eesti Teaduste Akadeemia üliõpilastööde võistlusel II preemia.

2009

EBS-i üliõpilane Gerd Kanter saavutas kergejõustiku maailmameistrivõistlustel kettaheites III koha.

Eesti Akadeemiline Spordiliit autasustas 2008. a parimaid üliõpilassportlasi. EBS-i üliõpilane Gerd Kanter tunnistati aasta täheks, rannavõrkpalli üliõpilaste maailmameistrid Mari-Liis Graumann ja Natalja Bratuhhina tunnistati parimaks võistkonnaks.

EBS-i üliõpilased Kadri Puri ja Natalja Bratuhhina tulid Euroopa üliõpilaste rannavõrkpalli meistriks, II koha saavutasid Mari-Liis Graumann ja Polina Bratuhhina.

EBS-i üliõpilased Kaspar Kägu ja Jevgeni Sergejev võitsid hõbemedali meespaarismängudes Eesti üliõpilaste välismeistrivõistlustel tennisel. EBS-i üliõpilane Tiia Savimägi võitis hõbemedali naisharrastajate liigas.

EBS-i vilistlane Indrek Sepp tunnistati Eesti aasta ettevõtjaks.

2010

EBS-i aasta ärijuht Peter Hunt tunnistati Eesti aasta ettevõtjaks.

EBS Gümnaasiumi 11. klassi õpilane Jakub Lipowski võitis standardtantsude maailmakarikavõistluste etapil I koha.

EBS Gümnaasiumi 10. klassi õpilane Karina Tamm kuulus presidendi sõnavõistluse ehk sõnause võitjate hulka.

EBS-i üliõpilase Martin Otsa bakalaureusetöö võitis JCI Tallinna ja AS-i Balti Kell korraldatud üliõpilaste lõputööde konkursil I koha.

2011

EBS-i üliõpilased võitsid Balti Noorte Majandusfoorumi võistlusel Riias I koha.

EBS-i üliõpilased Gleb Maltsev, Mart Roben ja Terhi Vänskä saavutasid Moskvast toimunud üliõpilaste ingliskeelsete ettekannete konkursil II koha ja publiku lemmiku preemia.

EBS-i üliõpilased Silja Aav, Arko Kurg ja Hannele Tiik saavutasid L'Oréali Balti regiooni turundusmängus "Brandstorm" II koha.

EBS-i üliõpilane Gerd Kanter võitis kergejõustiku maailmameistrivõistlustel kettaheites hõbemedali.

EBS-i üliõpilase Kristel Rannu magistritöö võitis Marketingi Instituudi korraldatud bakalaureuse- ja magistritaseme turundusalaste diplomitööde konkursi magistritööde arvestuses.

EBS-i professor Ruth Alas pälvis Central and East European Management Development Associationi (CEEMAN) aastakonverentsil akadeemilise uurimistöö tšempioni tiitli.

EBS-i professor Katri Kerem pälvis II koha konkursil CEEMAN Case Writing Competition.

EBS Juhtimiskoolituse Keskuse õppejõud Merle Lõhmus valiti Tallinna aasta andragoogiks.

2012

EBS-i Helsinki üliõpilane Sara Chafak võitis Miss Soome iluduskonkursi ning esindab Soomet Miss Universumi valimistel.

EBS-i professor Ruth Alas pälvis Tallinna konverentsisaadiku tiitli.

EBS-i magistriõppe üliõpilane Martin Kuustik võitis konsultatsioonifirmade Innopolis Konsultatsioonid AS ja Civitta Consulting Baltimaade üliõpilastele korraldatud "Kodaniku auhinna" stipendiumikonkursi.

EBS-i magistrandid Ülane Vilumets ja Rait Kapp ning Kalev Külaase saavutasid ettevõtluskonkursil "Ajujaht 2012" interaktiivse reisijuhiga "Like A Local Guide" III koha.

EBS-i üliõpilane ja EBS Karjäärikeskuse juht Gleb Maltsev saavutas rahvusvahelisel kõne- ja esinemiskonkursil "Toastmasters" III koha.

JCI Tallinn BEWise ja Balti Kella üliõpilastööde konkursi finaalüritusel võitis peaauhinna – Seiko käekella – EBS-i vilistlane Meribel Mürsepp.

2013

EBS Gümnaasium sai Eesti Õpilasesinduste Liidult aasta kooli tiitli.

EBS-i õppejõud Faina Dobrõš pälvis Prantsuse suursaadikult ordeni “Akadeemilised palmioksad” komandörikraadi.

EBS-i asutaja Madis Habakuk pälvis Ernst & Young Eesti elutöö preemia.

EBS-i korporatiivpartneri Junior Achievement Eesti juht Epp Vodja pälvis hariduspreemia, mille andis üle Eesti Vabariigi president Toomas Hendrik Ilves.

2014

Eesti Raamatupidajate Kogu sügiskonverentsil kuulutati arvestusalaste uurimistööde konkursi eriauhinna saajaks uudse ja huvitava teemakäsitluse eest EBS-is kevadel Ülle Pärli juhendamisel magistritöö “The effect of audit committee formation and activity on organisations in Estonia” kaitsnud Maris Valts.

EBS-i vilistlane Kriss Soonik kuulutati Tallinn Fashion Weeki Kuldnõela galal aasta parimaks moedisaineriks ja Kuldnõela auhinna laureaadiks.

2017

EBS-i üliõpilased Stina-Simona Epner, Raido Hallik, Ergi Asten, Anna Chekryshova ja Kristiina Esop said Tallinna linna stipendiumi.

Kasutatud allikad

- Aamer, Ü., Kallas, K., Kalvet, M., Kuusk, M., Müller, M., Palts, M., Ruben, K., Soomets, E., Tammo, H. (1997) "Esimene". Eesti Kõrgema Kommertsikooli aastaraamat 1997. Tallinn, Eesti Kõrgem Kommertsikool.
- Delfi.ee (2011). *Soome haridusministeerium suhtub EBS-i filiaali kõhklevalt*. 17. juuni. <http://www.delfi.ee/news/paevauudised/eesti/soome-haridusministeerium-suhtub-ebs-i-filiaali-kohklevalt?id=47996307>.
- EBS-i koduleht www.ebs.ee.
- EBS Review alates 1995.
- EBS Õppejõudude Infoleht/EBS Infoleht alates 1995.
- Eesti ENIC/NARIC keskus (2017). Higher education institutions in Estonia (1990–2017). <http://adm.archimedes.ee/enic/en/haridussusteem/korgkoolid/korgkoolid-eestis-1990-2011>.
- Eesti Rahvusringhääling (2013). "Tähelaev". ERR, 15. september.
- EKK Tudengileht / EBS-i Tudengileht / EBS Business Spirit / The Ebster alates 1995.
- Estonian Business School (2000). Mõte (1). Tallinn, Estonian Business School.
- Estonian Business School (2003). "Viisteist tulevikule pühendatud aastat". Tallinn, Estonian Business School.
- Estonian Business School (2003). "EBS 2003". EBS-i aastaraamat 2003. Tallinn, Estonian Business School.
- Estonian Business School (2005). "EBS-i õppejõud". Tallinn, Estonian Business School.
- Estonian Business School (2009). "Estonian Business School 20". Tallinn, Estonian Business School.
- Habakuk, M. (ilma aastata). Eesti Kõrgema Kommertsikooli ajalugu.
- Habakuk, M. (1997). *Parima majandushariduse saab Eesti Kõrgemas Kommertsikoolis*. Õpetajate Leht, 21. märts, lk 8–9.
- Juhtimine.ee (2011). *Palun mulle üks teadlane ja kaks üliõpilast!* [www.rup.ee](http://rup.ee/too-igus-ja-toosuhted/artiklid/palun-mulle-uks-teadlane-ja-kaks-uli-pilast), 7. juuli. <http://rup.ee/too-igus-ja-toosuhted/artiklid/palun-mulle-uks-teadlane-ja-kaks-uli-pilast>.
- Kallas, R. (2007). *EBS teeb koostööd Lancasteri ülikooliga*. Ärioleht, 4. juuni. <http://arileht.delfi.ee/news/uudised/ebs-teeb-koostood-lancasteri-ulikooliga?id=51089518>.

- Keian, A. (2001). *Hiinlased tulevad EBS-i õppima*. Postimees, 3. juuli.
<https://www.postimees.ee/1876997/hiinlased-tulevad-ebs-i-oppima>.
- Kello, K. (2013). *EBS Eesti-Soome äriharidusmaastikul*. Õpetajate Leht, 12. aprill.
<http://opleht.ee/2013/04/ebs-eesti-soome-ariharidusmaastikul>.
- Laev, S. (2001). *Hiinlased nõudlevad äriharidust*. Eesti Päevaleht, 5. juuli.
<http://epl.delfi.ee/news/eesti/hiinlased-noudlevad-ariharidust?id=50805861>.
- Laev, S. (2006). *EBS-is massiliselt lapsi järeltundides*. Eesti Päevaleht, 2. veebruar.
<http://epl.delfi.ee/news/eesti/ebs-is-massiliselt-lapsi-jareltundides?id=51029735>.
- Lume, S., Kirtsi, P., Palts, A., Villig, M., Irval, K., Süsi, V. (1999). "Yearbook The Third".
Eesti Kõrgema Kommertskooli aastaraamat 1999. Tallinn, Eesti Kõrgem Kommertskool.
- Maanso, S. (2008). *EBS Gümnaasium – väike sõbralik kool keslinnas*. Õpetajate Leht, 29. veebruar, lk 10.
- Meerits, A. (1997). *Eesti Kõrgem Kommertskool – müüdid ja tegelikkus*. Õpetajate Leht, 21. märts, lk 8.
- Meie Maa (2003). *EBS Saaremaa Kolledzh lõpetas tegevuse*. Meie Maa, 21. juuni.
<https://www.meiemaa.ee/index.php?content=artiklid&sub=1&artid=8249&term=ebs%20saaremaa>.
- Must, M. (2013). *Eesti kõrgkool õpetab põhjanaabreid äri ajama*. Eesti Päevaleht, 5. jaanuar.
<http://epl.delfi.ee/news/eesti/eesti-korgkool-opetab-pohjanaabreid-ari-ajama?id=65490606>.
- Peaminister Edgar Savisaare valitsuse programm. Tallinn, 16. mai 1990.
- Talvik, K., Randver, F., Lume, S., Kirtsi, P. (2000) "YB 2000: 4th coming."
Eesti Kõrgema Kommertskooli aastaraamat 2000. Tallinn, Eesti Kõrgem Kommertskool.
- Saarte Hääl (2014). *Koolituskeskus Osilia ootab magistriõppehuvilisi*. Saarte Hääl, 4. november.
<https://www.saartehaal.ee/2014/11/04/koolituskeskus-osilia-ootab-magistrioppehuvilisi/>.
- Tammo, H., Vaht, T., Liigand, Lume, S., J., Süsi, V., Vaga, K. (1998). "Next Step":
Eesti Kõrgema Kommertskooli aastaraamat 1998. Tallinn, Eesti Kõrgem Kommertskool.

Fotode autorid

EBS-i fotoarhiiv, erakogud, Ardo Kaljuvee, Andres Raudjalg, Villu Kraan (Äripäev), Liis Treimann (Postimees), Toomas Huik (Postimees/Scanpix), Toomas Volmer (Ekspress Meedia/Scanpix), Priit Simson (Ekspress Meedia), Vanessa Yasmine Birgitta Roosmets, Rico Veskiväli, Elmo Pitkänen, Karmen Kotter, Kriss Soonik-Käärmann, Kretel Kuusk, Heli Lehtsaar-Karma, Eduniversal, Rudiecast (Shutterstock), Krivinis (Shutterstock), JLL (Shutterstock).

